

EUROJUST

Godišnje izvješće za 2016

Criminal justice across borders

© Eurojust, 2017

Ova publikacija obuhvaća razdoblje od 1. siječnja 2016. do 31. prosinca 2016.

Kataloški broj: QP-AA-17-001-HR-N

ISBN: 978-92-9490-119-4

ISSN: 2443-6453

DOI: 10.2812/188822

Za upite:

Telefon: + 31 70 412 5000

E-pošta: info@eurojust.europa.eu

Internetska stranica: www.eurojust.europa.eu

Eurojustovo godišnje izvješće za 2016.

Godišnje izvješće Eurojusta za 2016. prevedeno je s engleskog izvornika na hrvatski jezik. Prijevod Eurojustovog godišnjeg izvješća za 2016. na hrvatski jezik nije potvrđen od strane nacionalnog ureda Republike Hrvatske pri Eurojustu. U slučaju nejasnoća predlaže se usporedba s engleskim izvornikom.

Sadržaj

12

26

40

Predgovor	7
Izvršni sažetak	9

1. Eurojust u praksi

1.1 Eurojust sastanci II razine	14
1.2 Eurojustovi koordinacijski sastanci	15
1.3 Eurojustovi koordinacijski centri	17
1.4 Eurojust i zajednički istražni timovi	18
1.5 Eurojustovo upravljanje informacijama	22
2016 Vremenski okvir	24

2. Eurojustov rad

2.1 Uvod	27
2.1.1 Terorizam	28
2.1.2 Cyber kriminal	30
2.1.3 Ilegalno krijumčarenje imigranata	32
2.1.4 Trgovanje ljudima	33
2.1.5 Prijevara	34
2.1.6 Korupcija	34
2.1.7 Trgovanje drogom	35
2.1.8 Organizirani kriminal posjeda kojega su počinile pokretne skupine organiziranog kriminala	36
2.1.9 Kaznena djela u području zaštite financijskih interesa Europske unije	36

2.2 Eurojustov rad u vezi sa zločinačkim organizacijama mafijaškog tipa	36
---	----

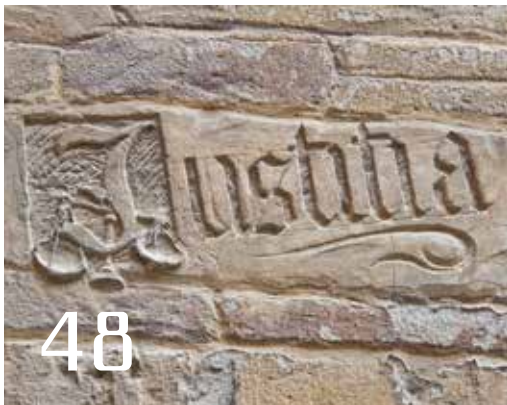
Operacija Avalanche: detaljan pregled	38
--	-----------

3. Eurojustovi partneri

3.1 Suradnja s Europolom	41
3.2 Suradnja s Europskim uredom za borbu protiv prijevara (OLAF)	41
3.3 Eurojustovi odnosi s trećim državama i organizacijama	42
Sporazumi o suradnji	42
Eurojustov rad s trećim zemljama	42
Suradnički tužitelji u Eurojustu	42
Eurojustove kontaktne točke u trećim državama	43
Suradnja s Međunarodnim kaznenim sudom	43

4. Izazovi i najbolja praksa

4.1 Presretanje telekomunikacija	49
4.2 Izazovi u predmetima porezne prijevare	49
4.3 Europski uhiđbeni nalog	50
Godišnji fokus: Sukobi nadležnosti	54

5. Uprava

5.1	Potporna operativnom i strateškom radu	61
5.2	Reorganizacija uprave	61
5.3	Osoblje i proračun	61
5.4	Organizacijski razvoj	62
5.5	Novi prostor	63

6. Eurojust i mreže stručnjaka

6.1	Europska pravosudna mreža	65
6.2	Mreža zajedničkih istražnih timova	66
6.3	Mreža za genocid	66
6.4	Savjetodavni forum	67

Tablice

Rad od 2002. – 2016.	10
Bilateralni/multilateralni predmeti od 2012. – 2016.	10
Bilateralni/multilateralni predmeti	11
Države članice koje podnose zahtjev/države članice koje zaprimaju zahtjev	11
Koordinacijski sastanci	16
Treće zemlje, partneri za suradnju i međunarodne organizacije uključene u koordinacijske sastanke	16
Koordinacijski centri	17
Zajednički istražni timovi koje podržava Eurojust, uključujući glavne vrste kaznenih djela	19
Financirani zajednički istražni timovi po državi članici	19
Predmeti na temelju članka 13.	23
Prioritetne vrste kaznenih djela prema Eurojustu	27
Predmeti po suradničkim tužiteljima 2012. – 2016.	43
Top deset trećih država u Eurojustovom radu	45
Slučajevi europskog uhiđenog naloga	51

Eurojust College of National Members 2016

Michèle Coninx, Belgium

Kamen Mihov, Bulgaria

Lukáš Starý, Czech Republic

Jesper Hjortenbergh, Denmark

Klaus Meyer-Cabri, Germany

Raivo Sepp, Estonia

Frank Cassidy, Ireland

Nikolaos Ornerakis, Greece

Francisco Jiménez-Villarejo, Spain

Frédéric Baab, France

Josip Čule, Croatia

Filippo Spiezia, Italy

Katerina Loizou, Cyprus

Gunārs Bundzis, Latvia

Laima Čekelienė, Lithuania

Olivier Lenert, Luxembourg

László Venczl, Hungary

Vincienne Vella (Deputy NM), Malta

Han Moraal, Netherlands

Gabriela Hornbeck, Austria

Mariusz Skowroński, Poland

António Cluny, Portugal

Daniela Buruiană, Romania

Malči Gabrijelčič, Slovenia

Ladislav Hamran, Slovak Republic

Piia Vottonen, Finland

Leif Görts, Sweden

Frances Kennah, UK

Akronimi i kratice

CBRN-E	Kemijske, biološke, radiološke, nuklearne tvari i eksplozivi
CJEU	Sud Europske unije
CJM	Sudski bilten za cyber kriminal
CMS	Sustav upravljanja predmetima
EAW	Europski uhidbeni nalog
EC3	Europski centar za cyber kriminal
ECTC	Europski centar za borbu protiv terorizma
EJCN	Europska pravosudna mreža za cyber kriminal
EJN	Europska pravosudna mreža
EJTN	Europska mreža za pravosudnu izobrazbu
ENCS	Nacionalni sustav za koordinaciju s Eurojustom
EMPACT	Europska multidisciplinarna platforma za borbu protiv kaznenih djela
EMSC	Europski centar za borbu protiv krijumčarenja migranata
EPPO	Ured europskog glavnog tužitelja
FTF	Strani teroristički borci
ICC	Međunarodni kazneni sud
IIS	Ilegalno krijumčarenje imigranata
IPR	Prava intelektualnog vlasništva
ISP	Pružatelj internetskih usluga
JIT	Zajednički istražni tim
MLA	Uzajamna pravna pomoć
MOCG	Pokretne skupine organiziranog kriminala
OAP	Operativni akcijski plan
OCG	Skupina organiziranog kriminala
OPC	Organizirani kriminal posjeda
PIF	Zaštita financijskih interesa Europske Unije
TCM	Bilten za praćenje presuda za terorizam
THB	Trgovanje ljudima
VAT	Porez na dodanu vrijednost

Odluka Vijeća Eurojusta

Odluka Vijeća Eurojusta donesena 28. veljače 2002. kojom je formiran Eurojust s ciljem jačanja borbe protiv teškog kriminala, posljednji put izmijenjena Odlukom Vijeća 2009/426/PUP od 16. prosinca 2008. o jačanju Eurojusta, u ovom će izvješću biti navedena kao »Odluka Vijeća Eurojusta«. [Pročišćena verzija](#) Odluke Vijeća Eurojusta pripremljena je od strane Glavnog tajništva Vijeća s isključivo informativnom svrhom.

Statistika o Eurojustovim predmetima uključenim u ovo izvješće temelji se na podacima iz Eurojustovog sustava upravljanja predmetima. Brojke su preuzete 16. siječnja 2017. i odražavaju tada dostupne podatke. Budući da su predmeti u tijeku, mogu postojati odstupanja od prethodno zabilježenih predmeta.

Eurojustove objave i informativne grafike dostupne su na [našem web-mjestu](#).

Pravosudna suradnja, koordinacija i razmjena informacija između Eurojusta, nacionalnih nadležnih tijela, agencija PUP-a i trećih država temeljni su elementi u radu Eurojusta.

Predgovor

Zadovoljstvo mi je predstaviti petnaesto godišnje izvješće koje pruža pregled aktivnosti Eurojusta u borbi protiv teškog prekograničnog kriminala.

U kontekstu sigurnosti, 2016. bila je godina puna izazova. Suočavamo se s »novim standardom« te se od nas zahtijeva da pojačamo svoje aktivnosti u borbi protiv terorizma, cyber kriminala i teškog organiziranog kriminala, uključujući ilegalno krijumčarenje imigranata i trgovinu ljudima. Posjet Sir Juliana Kinga, povjerenika EU-a za sigurnosnu uniju bio je dobrodošla prilika za razgovor o ključnoj ulozi podrške Eurojusta u široj borbi EU-a protiv terorizma i organiziranog kriminala te njegovoj sastavnoj poveznici u lancu sigurnosti. Zaključci vijeća o godišnjem izvješću Eurojusta za 2015. potvrdili su potrebu usredotočavanja na i ulogu Eurojusta u rješavanju pitanja terorizma, ilegalnog krijumčarenja imigranata i cyber kriminala kao prioriteta te prikupljanju i razmjeni najbolje prakse s ciljem dodatnog jačanja pravosudne suradnje.

Obrada predmeta središte je rada Eurojusta. Države članice zatražile su pomoć Eurojusta u 2.306 predmeta u 2016., što je porast od četiri posto u odnosu na 2015. Pravosudna suradnja, koordinacija i razmjena informacija između Eurojusta, nacionalnih nadležnih tijela, agencija PUP-a i trećih država temeljni su elementi u radu Eurojusta. Ovo izvješće opisuje životni ciklus predmeta, učinkovitost Eurojustovih koordinacijskih alata s fokusom na sastanke II razine i povećanu upotrebu zajedničkih istražnih timova.

Eurojust ima funkciju spone. Pod svojim okriljem Eurojust okuplja 28 nacionalnih članova koji podupiru svoje države članice u istragama i kaznenim progonima te razmjeni najbolje prakse. Budući da smo prepoznali važnu ulogu nacionalnih dopisnika u Eurojustu za teroristička pitanja, radimo na jačanju veza i potpore sada službeno osnovanoj pravosudnoj mreži za cyber kriminal. Nadalje, istražujemo mogućnosti jačanja Eurojustovog uključivanja u Europski centar za borbu protiv terorizma u Europolu, na temelju iskustva zajedničke suradnje u EC3.

Kriminal ne poznaje granice te je stoga nužna suradnja s trećim državama. Tijekom godina uočili smo rastući trend u uključivanju trećih država u Eurojustove predmete, koordinacijske sastanke i zajedničke istražne timove. Eurojust je u 2016. sklopio nove sporazume o suradnji i dodatno povećao svoju globalnu pravosudnu mrežu kontakata. Eurojust je domaćin za tri suradnička tužitelja iz Norveške, SAD-a i Švicarske. U ovom izvješću suradnički tužitelj iz Švicarske daje uvid u svoj rad te dodatnu vrijednost uske suradnje s Eurojustom.

Važan cilj Eurojusta je neprekidno se razvijati kao centar za pravosudnu i pravnu stručnost u Europskoj uniji. Eurojust je, između ostalog, u 2016. napisao dva izdanja *Sudskog biltena za cyber kriminal*, izvješća o radu u području europskog uhiđenog naloga te je ažurirao smjernice o prevenciji i rješavanju sukoba nadležnosti za potrebu stručnjacima te za informaciju institucijama EU-a.

Uzimajući u obzir promjenjivost prijetnji u području sigurnosti i zakonodavni okvir koji se odnosi na Eurojust, poduzeli smo važne korake u preispitivanju organizacijskih struktura i internih procesa prema usmjeravanju Eurojustove osnovne djelatnosti i strateških prioriteta u pravcu ispunjavanja očekivanja država članica u vremenu proračunskih ograničenja. Sljedeće ćemo godine preseliti u nove prostore što će biti još jedna od prekretnica u povijest Eurojusta.

Eurojust ima dodatnu vrijednost zbog svog neposrednog odgovora na zahtjeve za pomoć, svoje pomoći u razmjeni informacija na međunarodnoj razini u vrlo kratkom vremenu, svoje potpore u prevladavanju pravnih i praktičnih prepreka u složenim predmetima te zbog svoje potpore i financiranja zajedničkih istražnih timova. Sigurna sam da će, uz moje potpredsjednike, novoizabranog g. Klausa Meyera-Cabria i ponovno izabranog g. Ladislava Hamrana, te kolege iz Kolegija i uprave, Eurojust i dalje rasti kao ključni igrač u pravosudnoj suradnji i koordinaciji za kaznena pitanja te ostvariti svoj puni potencijal.

Michèle CONINSX
Predsjednica Eurojusta

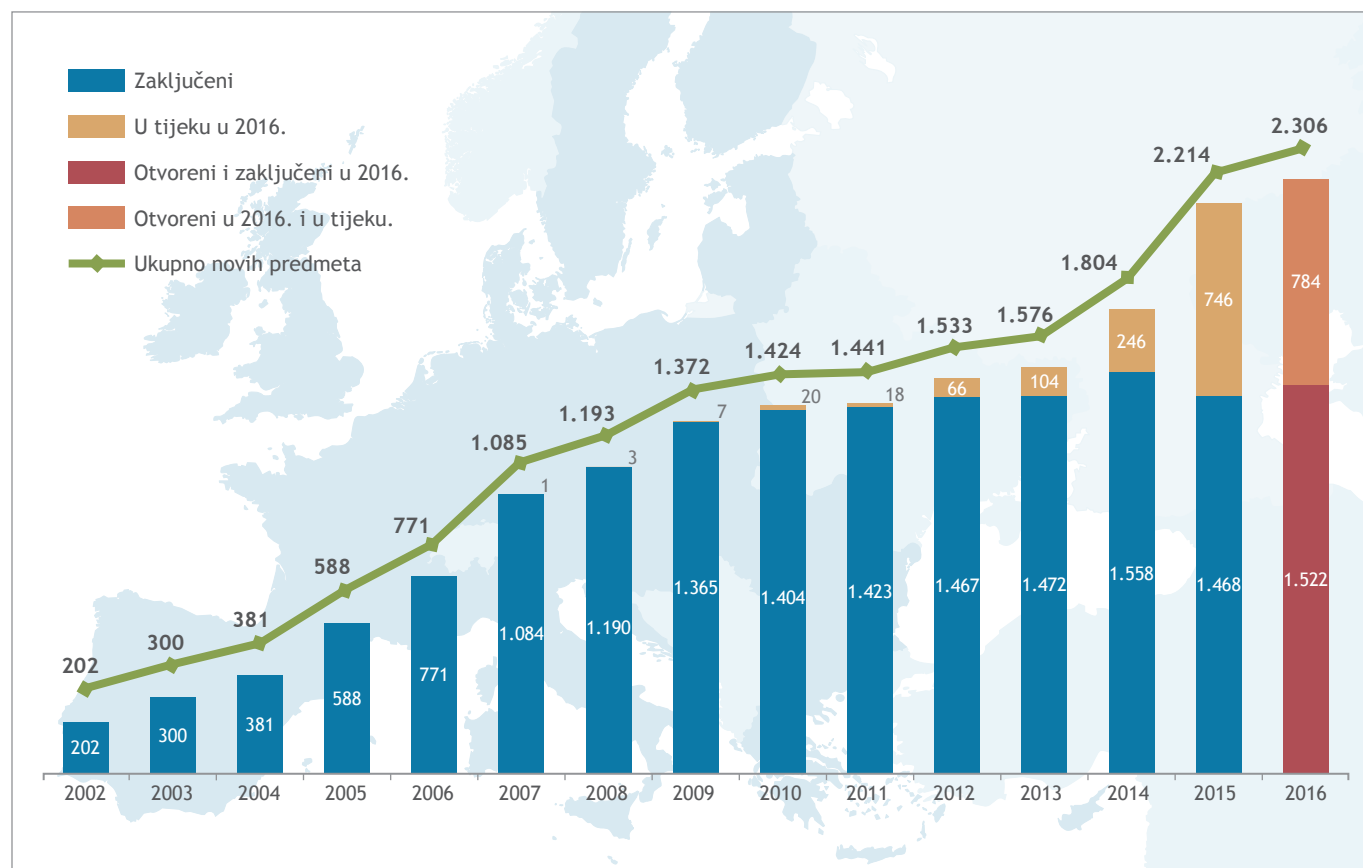

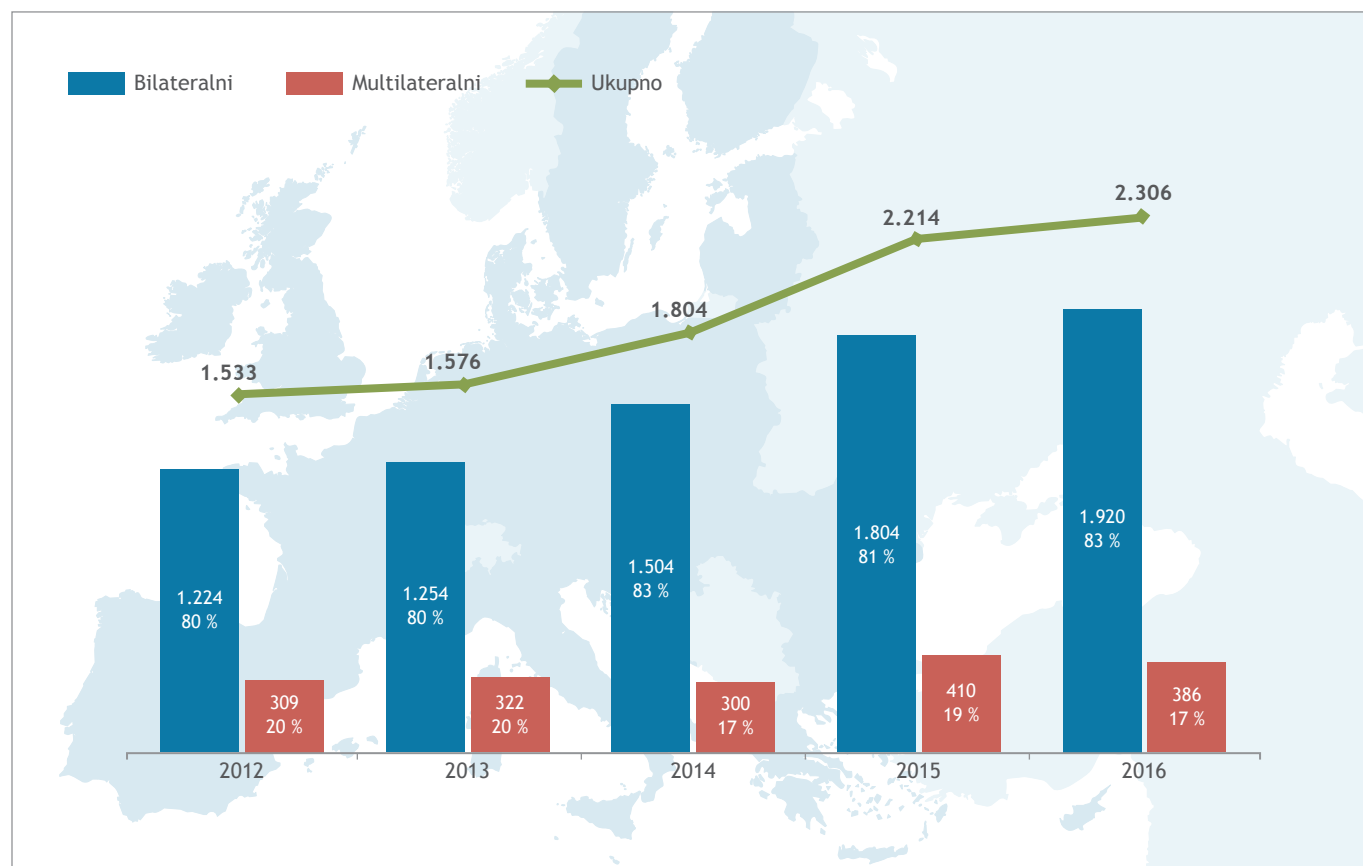
Izvršni sažetak

- ▶ **Broj predmeta** za koje su države članice zatražile Eurojustovu pomoć u borbi protiv teškog prekograničnog kriminala porastao je za četiri posto, s 2.214 u 2015. na 2.306 u 2016. godini. **Treće države** bile su uključene u 300 predmeta.
- ▶ **Broj obrađenih predmeta** porastao je u: terorizmu, ilegalnom krijumčarenju imigranata, trgovanju ljudima, prijevarama i pranju novca.
- ▶ Daje se uvid u životni ciklus predmeta te posebice u učinkovitost **sastanaka II razine**, što je također objašnjeno primjerima predmeta.
- ▶ Eurojust je organizirao 249 **koordinacijska sastanka** koji su uključivali 288 predmeta uz sudjelovanje Europolu (87) i Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) (4) te 10 **koordinacijskih centara**. **Treće države** bile su uključene u 50 koordinacijskih sastanaka i dva koordinacijska centra.
- ▶ Eurojust je podržao 148 **zajedničkih istražnih timova**, što predstavlja povećanje od 23 posto u odnosu na 2015. godinu, a 69 od njih bili su novi. **Treće države** bile su uključene u 14 zajedničkih istražnih timova.
- ▶ Eurojust je pružio financijsku potporu za 90 zajedničkih istražnih timova, što predstavlja povećanje od 32 posto u odnosu na 2015. godinu; devet zajedničkih istražnih timova uključivalo je treće države.
- ▶ Eurojust je pomogao u **izvršenju europskog uhiđenog naloga** u 315 navrata.
- ▶ Zaključkom Vijeća osnovana je **Europska pravosudna mreža za cyber kriminal** dana 9. lipnja 2016. Predviđa se Eurojustovo pružanje potpore ovoj mreži.
- ▶ Održani **sastanci**:
 - taktički sastanak o ilegalnom krijumčarenju imigranata, u veljači
 - strateški seminar, *Ključevi za cyber prostor*, u lipnju
 - zajednički sastanak Savjetodavnog foruma pod predsjedavanjem Nizozemske i Slovačke, u lipnju
 - taktički sastanak o terorizmu, u lipnju
 - EMPACT seminar o organiziranom kriminalu posjeda, u lipnju
 - taktički sastanak *Pravosudna suradnja u pitanjima poreznog kriminala*, u listopadu
 - inicijalni sastanak Europske pravosudne mreže za cyber kriminal, u studenom
- ▶ Eurojust je **pripremio**:
 - *Bilten za praćenje presuda za terorizam* i ad hoc pravosudne analize
 - Četvrto izvješće *Strani teroristički borci*
 - Sažetak trećeg izvješća *Strani teroristički borci*
 - *Priručnik o kemijskim, biološkim, radiološkim, nuklearnim tvarima i eksplozivima (CBRN-E)*
 - *Biltene za praćenje presuda za terorizam* i ad hoc pravosudne analize
 - Analizu nacionalne pravne teorije o ilegalnom krijumčarenju imigranata (ES, FR, IT)
 - Eurojustovo izvješće Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama, *Nove psihoaktivne tvari u Europi: zakonodavstvo i kazneni progon—postojeći izazovi i rješenja*
 - Smjernice za odlučivanje *tko je nadležan za kazneni progon*
- ▶ Eurojust je domaćin trima **suradničkim tužiteljima** iz Norveške, SAD-a i Švicarske. Daje se uvid u rad suradničkog tužitelja iz Švicarske.
- ▶ Eurojust je potpisao **sporazume o suradnji** s Crnom Gorom i Ukrajinom te **Memorandum o razumijevanju** s Uredom Europske unije za intelektualno vlasništvo. Sporazum s Republikom Moldavijom stupio je na snagu 21. listopada.
- ▶ Eurojust je proširio svoju globalnu **mrežu pravosudnih kontakata u trećim državama** na ukupno 41 treću državu.
- ▶ S ciljem dodatnog poboljšanja pravosudne suradnje Eurojust se uhvatio u koštac s pravnim i praktičnim poteškoćama u području **nadzora telekomunikacija, predmetima porezne prijevare i europskog uhiđenog naloga** te je izdao svoje revidirane smjernice o sukobima nadležnosti.
- ▶ Kolegij je usvojio **novu organizacijsku strukturu** za upravu.
- ▶ **Eurojustov proračun** za 2016. bio je 43,539 milijarde EUR. Provedba proračuna bila je 99,89 posto.

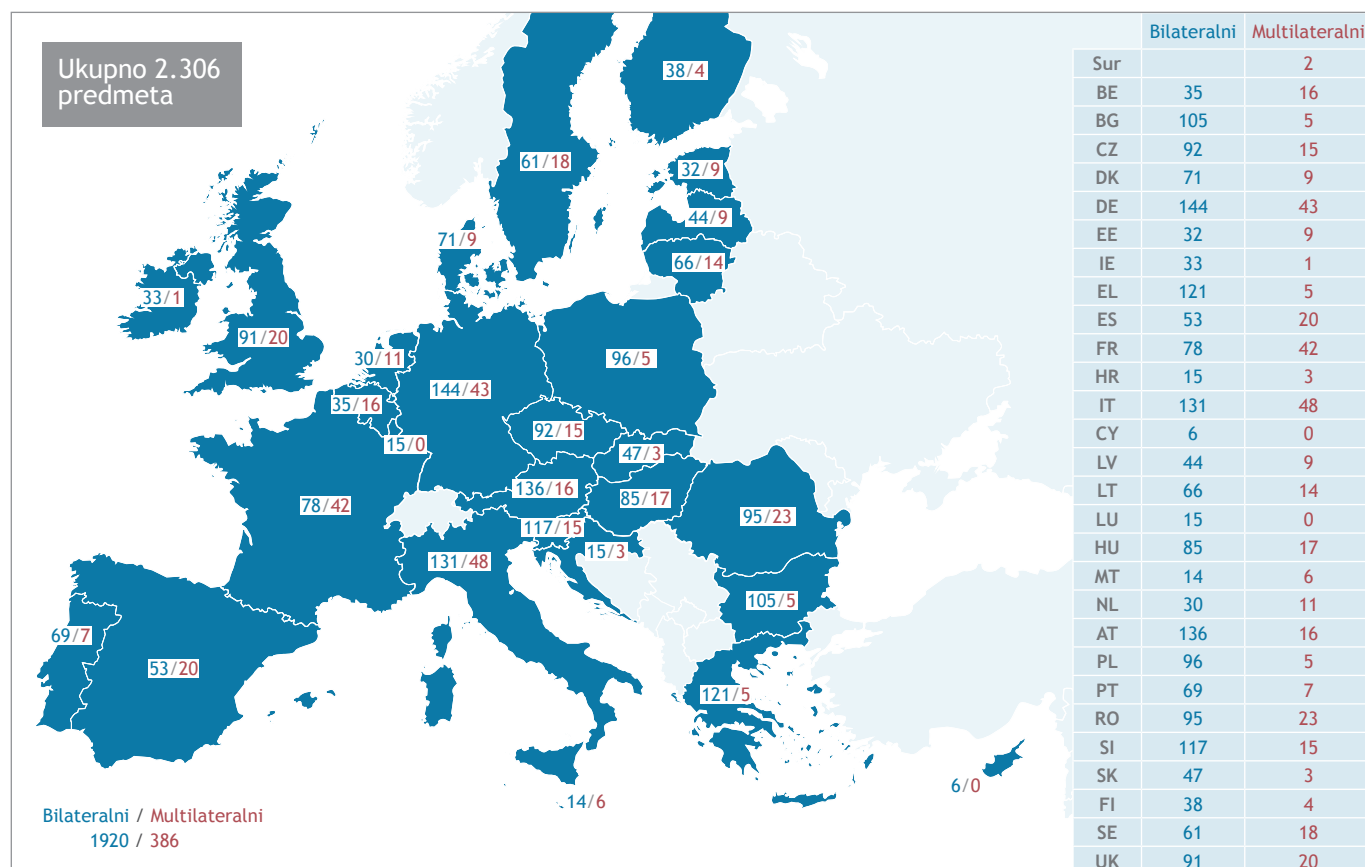
Rad od 2002. - 2016.

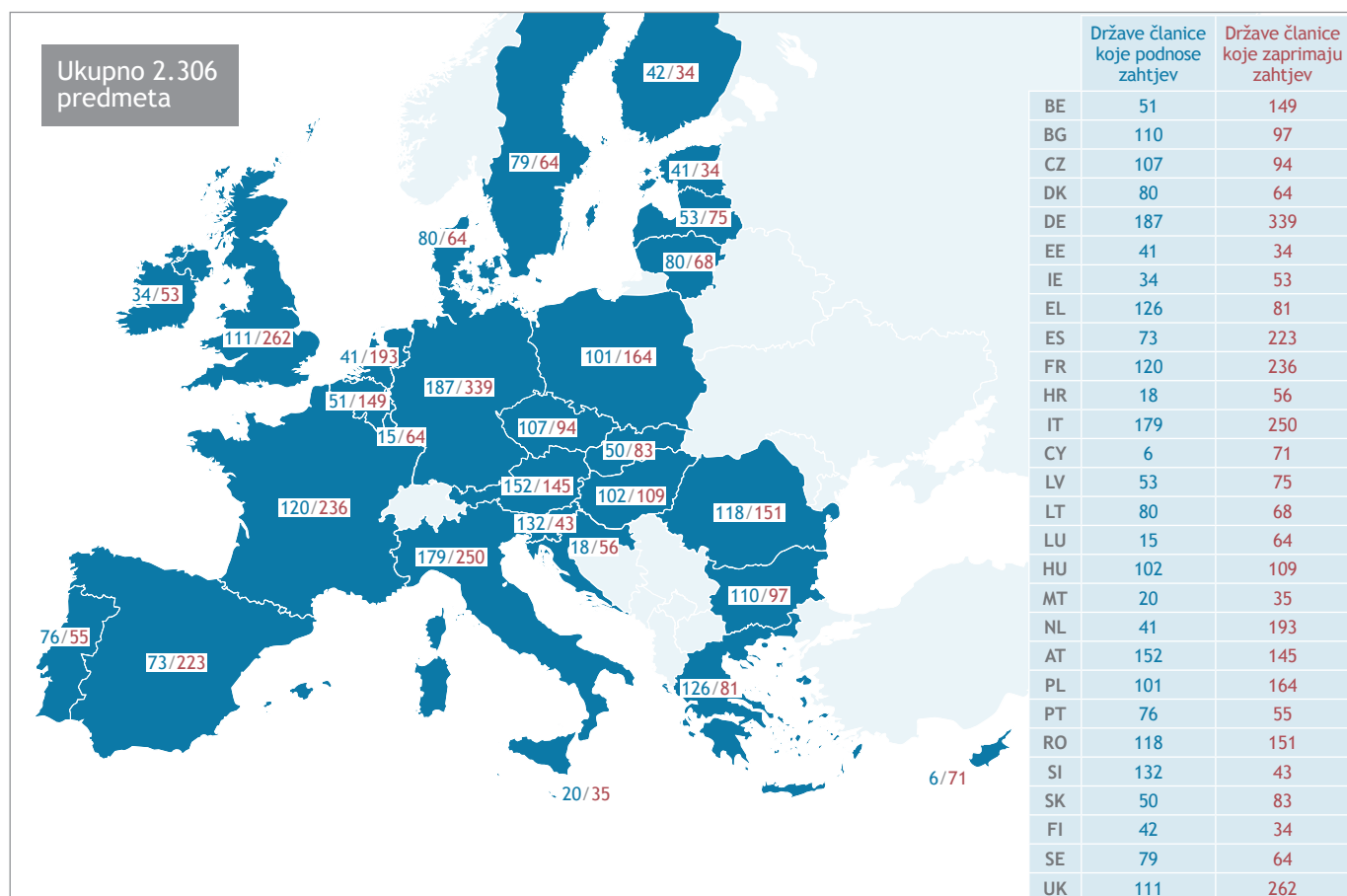
Bilateralni/multilateralni predmeti od 2012. - 2016.

Bilateralni/multilateralni predmeti

Države članice koje podnose zahtjev/države članice koje zaprimaju zahtjev

Eurojust u praksi

Što? Eurojust je jedinica Europske unije za pravosudnu suradnju osnovana 2002. godine s ciljem poticanja i unapređivanja koordinacije istraga i kaznenih progona te suradnje između nadležnih tijela država članica u vezi s teškim oblicima prekograničnog kriminala, naročito ako je organiziran.

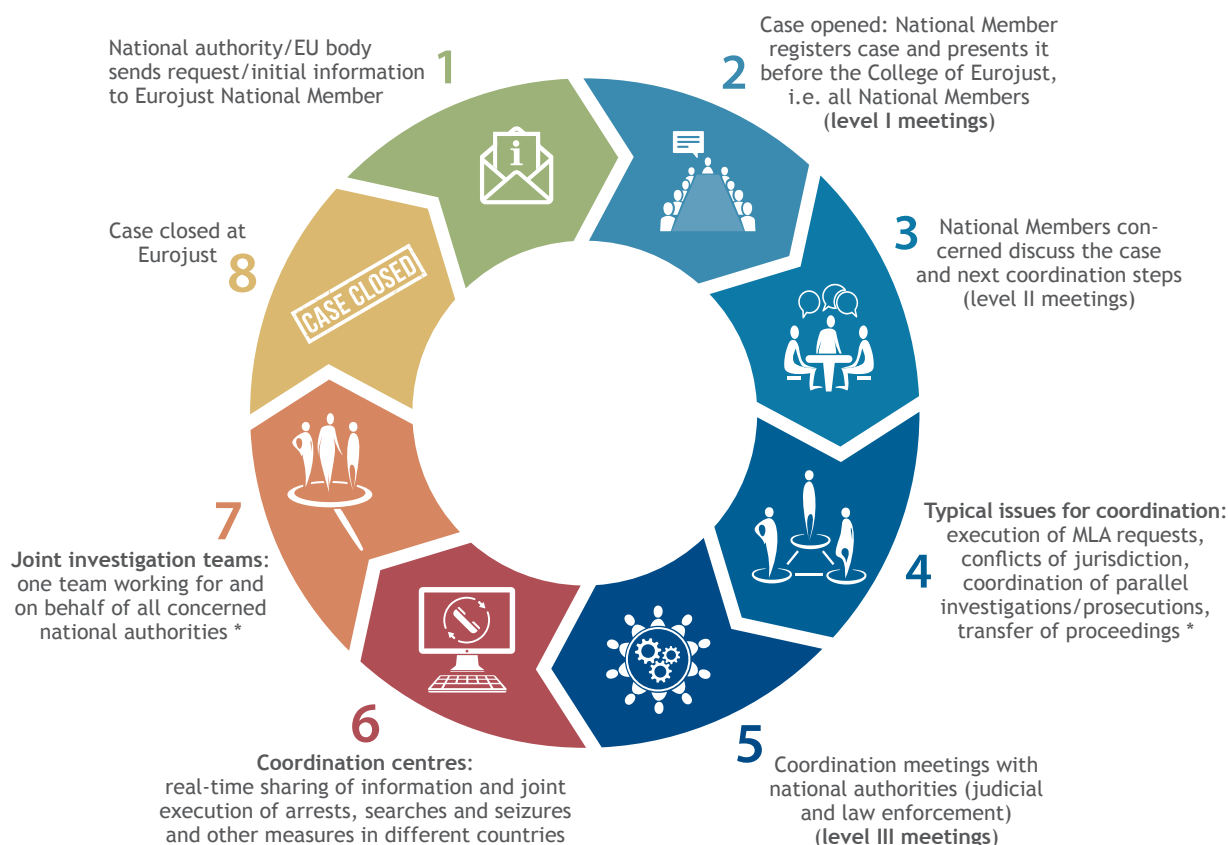
Na zahtjev države članice Eurojust također može pomoći u istragama i kaznenim progonima koji se tiču određene države članice i države koja nije članica EU, ako je zaključen sporazum o suradnji između Eurojusta i te države koja nije članica EU, ili postoji ključni interes za pružanje takve pomoći.

Na zahtjev države članice ili Komisije, Eurojust isto tako može pomoći u istragama i kaznenim progonima koji se tiču samo te države članice i Zajednice.

Tko? Kolegij Eurojusta (Kolegij) sastoji se od 28 nacionalnih članova, koji su tužitelji i suci upućeni od svake države članice. Sjedište nacionalnih članova je u Eurojustu u Hagu. Većini nacionalnih članova pomaže zamjenik i/ili pomoćnik. Pored toga, u Eurojustu su trenutno postavljeni suradnički tužitelji iz Norveške i SAD-a.

Kako? Ključne uloge i ovlasti Eurojusta uključuju odgovaranje na zahtjeve za pomoć od nacionalnih nadležnih tijela država članica. Zauzvrat, Eurojust može zatražiti od država članica da pokrenu istragu ili kazneni progon za određena djela. Nacionalni članovi izvršavaju nalog Eurojusta da koordiniraju rad nacionalnih nadležnih tijela u svakoj fazi kaznene istrage i progona. Eurojust upravlja svojim sastancima u vezi s radom na tri razine (*vidjeti* poglavlja 1.2 i 1.3).

Eurojust case cycle

* May also occur at different stages of the cycle

1.1 Eurojust sastanci II razine

Suradnja, koordinacija i razmjena informacija osnova su rada Eurojusta. Učinkovita i pravovremena komunikacija, posebice između nacionalnih katedri koje funkcioniraju kao poveznica s nacionalnim nadležnim tijelima, temelj je Eurojustovih aktivnosti. Na prijedlog nacionalnog člana čija su nacionalna nadležna tijela zatražila Eurojustovu pomoć, Kolegij Eurojusta odlučuje tijekom svojih operativnih sastanaka, **takozvanih sastanaka II razine**, o registraciji predmeta te o zaključivanju predmeta kada je cilj Eurojustovog uključivanja ostvaren.

Nakon što Eurojust prihvati i registrira slučaj, uključene nacionalne katedre mogu zatražiti sastanak II razine, ako je to neophodno u svrhu koordinacije slučaja. **Sastanci II razine** su sastanci između nacionalnih članova i, ako su uključeni, suradničkih tužitelja kojima je Eurojust domaćin. Njih je moguće organizirati u kratkom roku. Ova je fleksibilnost od velikog značaja u hitnim situacijama koje zahtijevaju brzu reakciju.

Nacionalna katedra koja je otvorila predmet objašnjava pojedinosti slučaja te pravna i/ili praktična pitanja pravosudne suradnje o kojoj je riječ, kao i potrebne potpore drugih uključenih država. Sastanak II razine može biti dostatan za rješavanje potreba slučaja.

Sastanci II razine preduvjet su za organiziranje sastanaka III razine, poznatijih kao koordinacijskih sastanaka (*vidjeti* poglavlje 1.2) te označavaju prijelaz s internog na vanjsko djelovanje. Ako nacionalna katedra namjerava organizirati koordinacijski sastanak, sastanak II razine služi za procjenu potreba, svrhe i ciljeva koordinacijskog sastanka. Isto tako, sastanci II razine služe za usuglašavanje metoda, vanjskog sudjelovanja, obaveze povjerljivosti i objavljivanja te povezana pitanja o sigurnosti, kao i korištenja videokonferencijom. Nadalje, sudionici na sastancima II razine mogu procijeniti potrebu za analizom i mogućim doprinosom Europolu ili formiranjem i radom zajedničkog istražnog tima.

Pitanja nadležnosti u slučaju ilegalnog krijumčarenja imigranata na sastanku II razine

Nakon tragične smrti oko 300 migranata na Sredozemnom moru u lipnju 2016., talijanske su vlasti pokrenule kaznenu istragu o okolnostima brodoloma koji je rezultirao gubitkom života. Istraga je pokazala da su grčke vlasti uočile migrante u pokušaju da u preopterećenom drvenom brodu dospiju do talijanske obale te da je norveški naftni tanker, koji je plovio u blizini navedenog plovila, bio pozvan da pritekne u pomoć u spašavanju migranata. Prijenogolise migrantemoglo prebaciti na norveški brod njihovo sedrvenoplovilo prevrnuo. Zbog nepovoljnih uvjeta na moru plovilo migranata je u nekoliko navrata udarilo o trup naftnog tankera i potonulo.

Predmet je podigao određena pitanja nadležnosti koja su se odnosila na postupke talijanskih vlasti. Do brodoloma je došlo na otvorenom moru i stoga izvan nadležnosti talijanskih vlasti. Naftni tanker plovio je pod norveškom zastavom, a njegov je kapetan bio Španjolac. S obzirom na ove činjenice predmet je bio od interesa i za Norvešku i za Španjolsku.

Suprotno većini prethodnih predmeta u kojima je od Eurojusta zatražena pomoć u određivanju nadležnosti koja je najbolja za provedbu istrage i kaznenog postupka, posebnost ovog predmeta bila je u mogućem postojanju negativnog sukoba nadležnosti. Talijanska nadležnost bila je isključena zbog prethodno navedenih razloga, ali nije bilo jasno ima li onda prevladavajuću nadležnost Norveška ili Španjolska. Rizik koji se pojavio bio je da niti jedna nadležnost koja je rješavala slučaj nije prevladavajuća.

Kako bi se izbjegao mogući sukob nadležnosti, zatražena je pomoć Eurojusta u određivanju nadležnosti koja je najbolja za provedbu istrage i kaznenog postupka u ovom slučaju. Na **sastanku II razine** u srpnju koji je organizirao talijanski nacionalni član, španjolski nacionalni član i norveški suradnički tužitelj postigli su dogovor o pitanju nadležnosti i dogovorili su da će pristupiti odgovarajućim nacionalnim nadležnim tijelima s rješenjem kojem je dana prednost. Kao rezultat Eurojustovih koordinacijskih napora, nacionalna nadležna tijela iz Norveške, kao države čija je zastava bila na brodu, prihvatila su primarnu nadležnost u slučaju na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora iz 1982. (potpisana u Montego Bayu) i time su osigurala zajedničku strategiju i pristup kaznenom postupku.

Koordinacijski sastanci su skup alat, a sastanci II razine osiguravaju da se oni održavaju samo ako donose dodatnu vrijednost u rješavanju neriješenih

pitanja pravosudne suradnje. Uz to, na nekim se koordinacijskim sastancima rješava više od jednog slučaja.

1.2 Eurojustovi koordinacijski sastanci

Svrha koordinacijskog sastanka, takozvanog **sastanka III razine**, poticanje je i postizanje dogovora između nacionalnih nadležnih tijela o njihovoj suradnji i/ili koordinaciji istraga i kaznenih progona na nacionalnoj razini, uzimajući u obzir pravne i praktične poteškoće koje su posljedica razlika između 30 postojećih pravosudnih sustava u Europskoj uniji.

Koordinacijski sastanci operativni su alat kojim se često koristi. Eurojust u prosjeku organizira jedan koordinacijski sastanak tijekom radnog dana, a u 2016. godini ukupno je organizirano 249 sastanaka od kojih je 31 održan izvan prostorija Eurojusta, bilo u državama članicama (npr. U Grčkoj, Češkoj i Sloveniji) ili trećim državama (Bosni i Hercegovini i Švicarskoj). Slučajevi kojima se bavilo odnosili su se gotovo sva područja teškog organiziranog prekograničnog kriminala, od kojih su najuobičajeniji oblici pranje novca, prijevara i trgovanje drogom. Na ovih 249 koordinacijskih sastanaka obrađeno je 288 predmeta. U 2016. Eurojust je bio domaćin najvećeg koordinacijskog sastanka s 93 sudionika iz 23 države članice i Eurola.

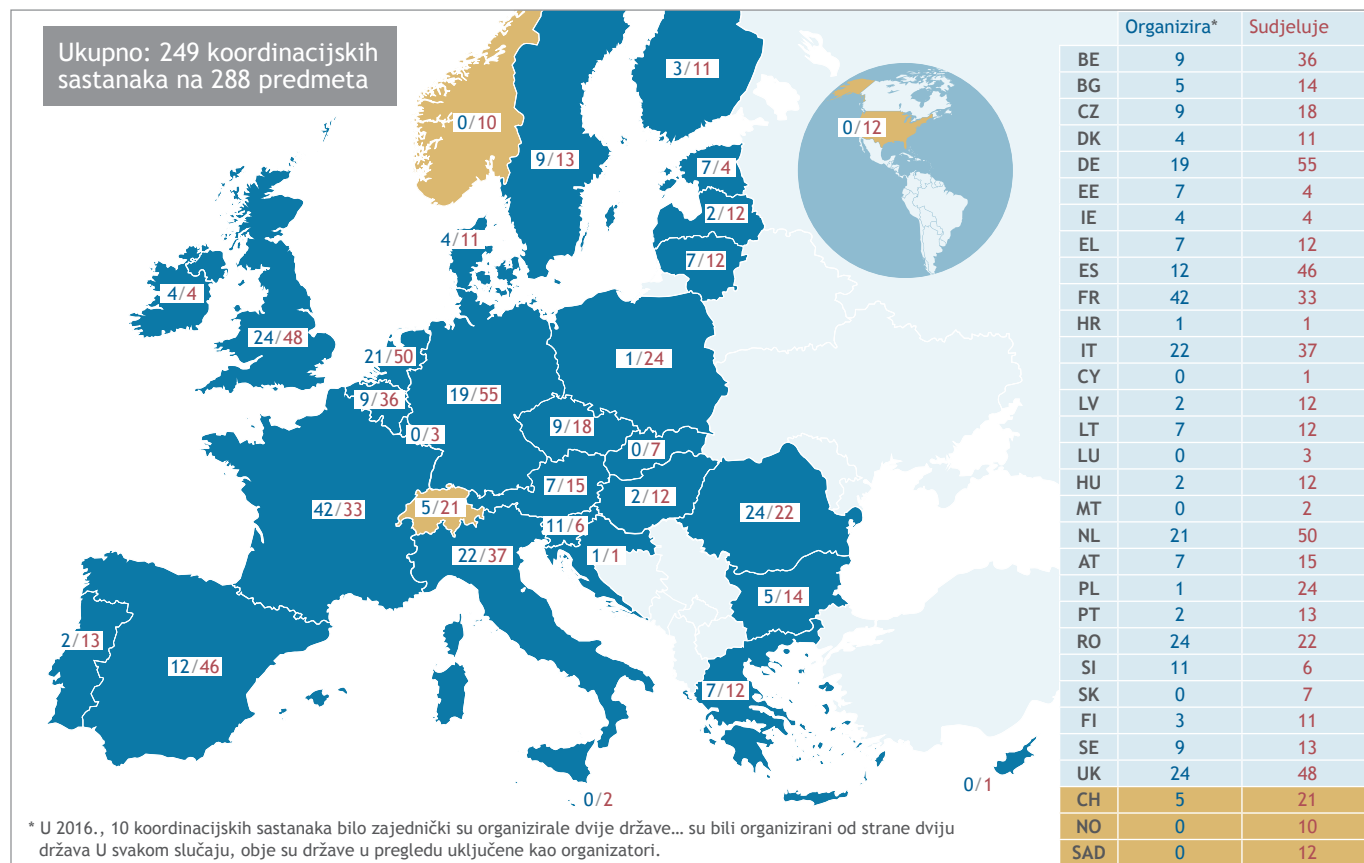
Na ovim sastancima sudjeluju vanjski sudionici, odnosno nacionalna pravosudna tijela i tijela za provedbu zakona država članica. Na njih se, nadalje, može pozvati predstavnike trećih država kao i službenike partnera za suradnju kao što su Europol i OLAF te međunarodne organizacije kao što je INTERPOL.

Ključna usluga koja se pruža tijekom koordinacijskih sastanaka je simultano prevođenje, što sudionicima omogućuje izravnu komunikaciju s kolegama i predstavljanje pitanja koordinacije nadležnosti koja proizlaze iz kaznenih istraga ili progona na svom materinjem jeziku.

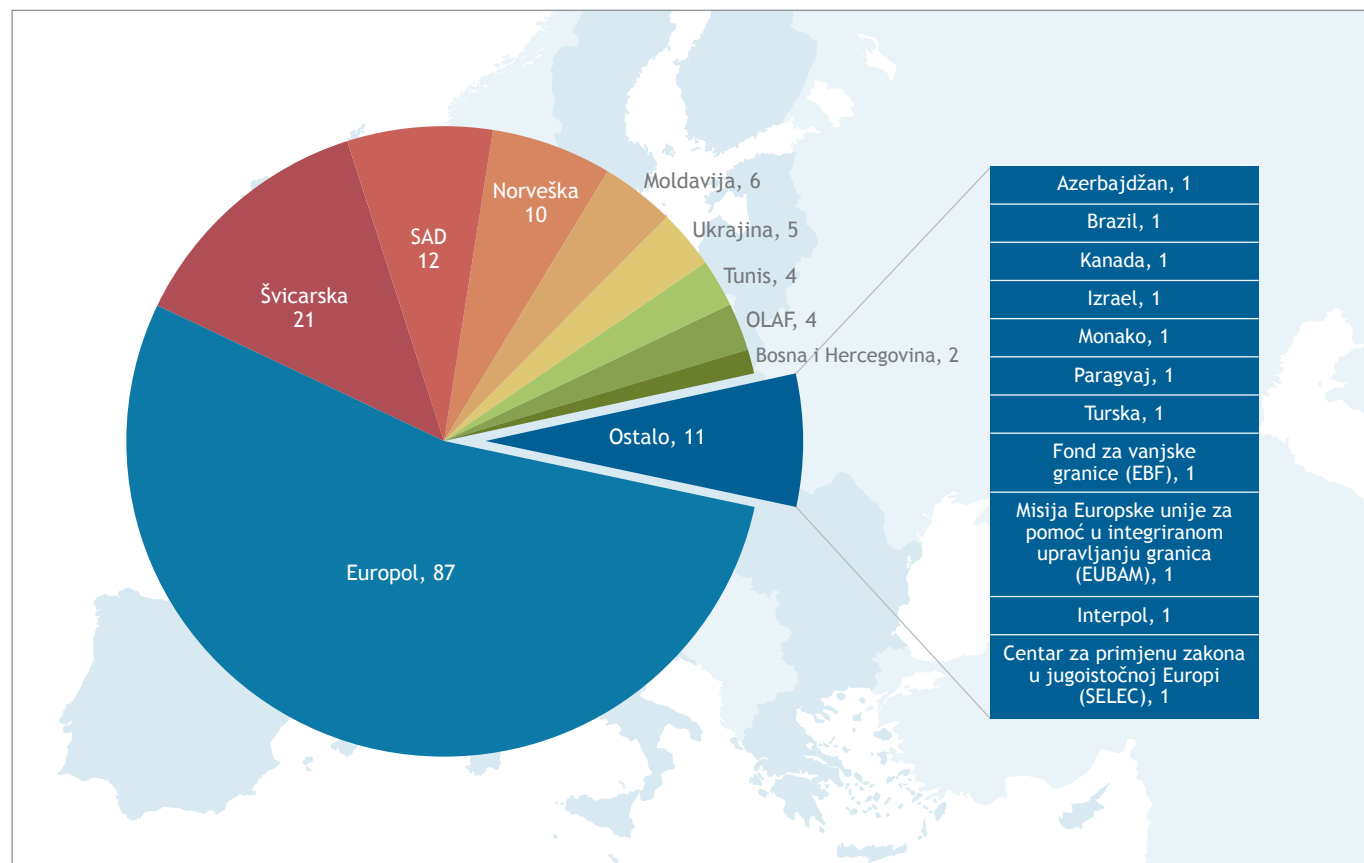
Koordinacijskim se sastancima služi kako bi se olakšala razmjena informacija, prepoznala i primjenjivala sredstava i metode za pomoć u izvršenju zahtjeva za uzajamnu pravnu pomoć i prisilnih mjera (npr. nalozi za pretres i tjeralice), potaknulo eventualno formiranje i rad zajedničkih istražnih timova, koordiniralo istrage i progone koji su u tijeku te otkrilo, spriječilo ili rješavalo sukobe nadležnosti, probleme povezane s načelom *ne bis in idem* ili ostale pravne ili dokazne probleme.

Koordinacijski sastanci

Treće zemlje, partneri za suradnju i međunarodne organizacije uključene u koordinacijske sastanke

1.3 Eurojustovi koordinacijski centri

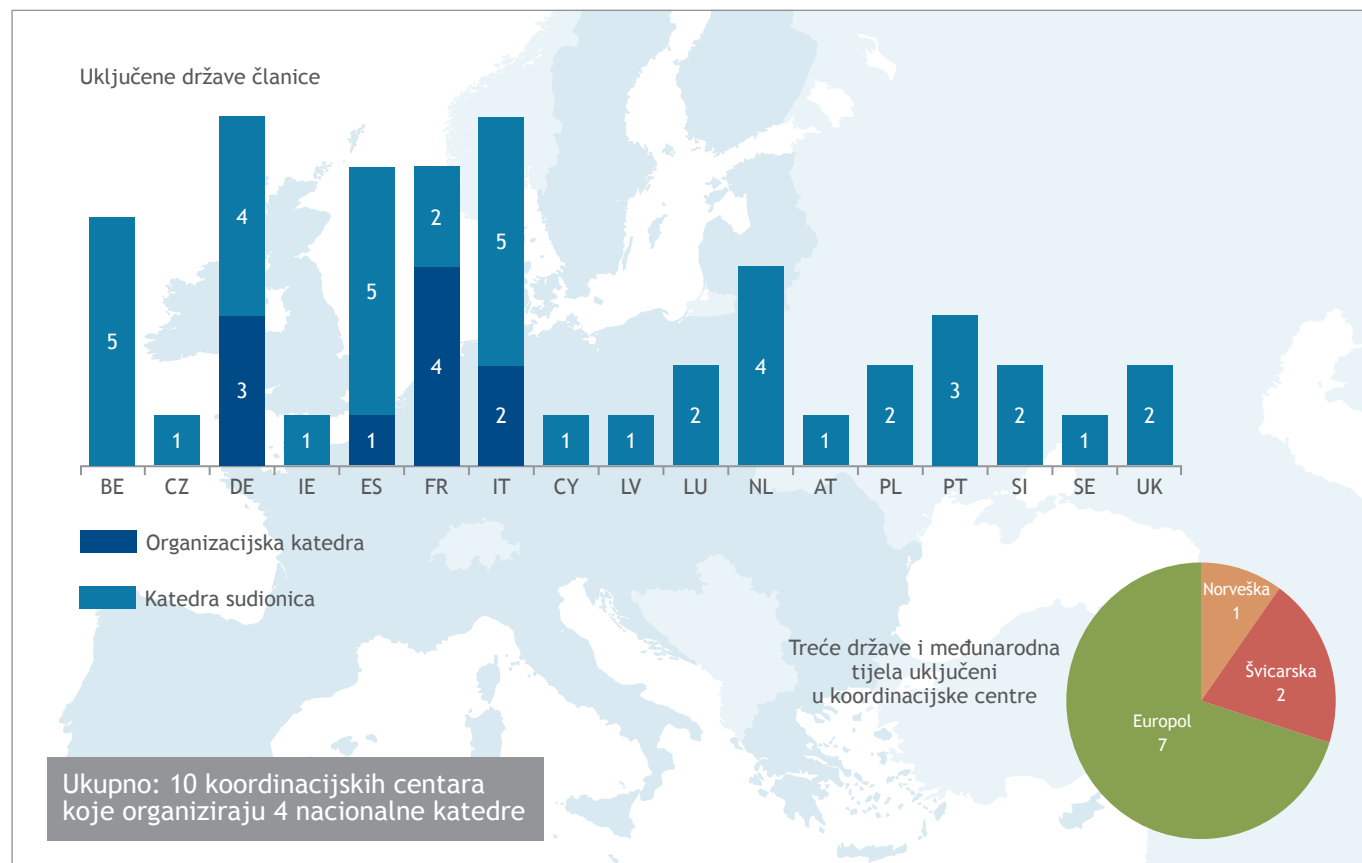
Kada složeni slučajevi zahtijevaju razmjenu informacija u stvarnom vremenu i višestrano djelovanje velikih razmjera (npr. provedba nekoliko uhiđenih naloga u različitim državama), Eurojust može pružiti potporu nacionalnim nadležnim tijelima formiranjem koordinacijskog centra u svojim prostorijama. Koordinacijski su centri osmišljeni kao središta za razmjenu informacija u stvarnom vremenu kao i za koordinaciju zajedničke provedbe pravosudnih i policijskih mjera u različitim državama (zapljene, uhićenja, pretresi kuće/tvrtke, nalozi za zamrzavanje i ispitivanje svjedoka).

Tijekom koordinacijskih centara sva nadležna tijela koja sudjeluju cijelo su vrijeme međusobno povezana preko namjenskih telefonskih linija i računala, a informacije se brzo prenose od jednog tijela do drugog putem Eurojusta. Zajednička provedba mjera neprekidno se prati i koordinira s ciljem predviđanja i rješavanja svih operativnih ili pravosudnih prepreka koje mogu utjecati na uspjeh određene operacije.

Pored toga, prije koordinacijskog centra Eurojust obično svim uključenim nadležnim tijelima,

Koordinacijski centri

prema potrebi, osigurava pregled relevantnih informacija koje se tiču svih ciljeva koji su predmet zajedničkih aktivnosti, uključujući njihove telefonske brojeve, lokacije i bankovne račune.

Sedam od deset koordinacijskih centara u 2016. uglavnom se bavilo financijskim kriminalom (npr. prijevara i pranje novca). U četiri navrata koordinacijski centri bavili su se predmetima za koje je formiran zajednički istražni tim.

1.4 Eurojust i zajednički istražni timovi

Eurojust igra istaknutu ulogu u ovom području, kako osiguravanjem relevantne potpore zajedničkim istražnim timovima tako i savjetovanjem stručnjaka, kao središte pravosudne i pravne stručnosti. Eurojust je u 2016. podržao 148 zajedničkih istražnih timova, od kojih je 69 bilo novoosnovano. Nakon stupanja na snagu zakona o provedbi Okvirne odluke Vijeća 2002/465/PUP, u Italiji u ožujku 2016., Eurojust je pružio pomoć nacionalnim nadležnim tijelima u osam novoosnovanih zajedničkih timova koji su uključivali Italiju. Eurojust je dakle osigurao potporu za 14 zajedničkih istražnih timova koji su uključivali treće države, od kojih su tri tima formirana u 2016. (Bosna i Hercegovina (2), Moldavija (2), Norveška (3), Srbija (3), Švicarska (2),

SAD (1) te Ukrajina, Australija i Malezija (zajedničko sudjelovanje u jednom zajedničkom istražnom timu).

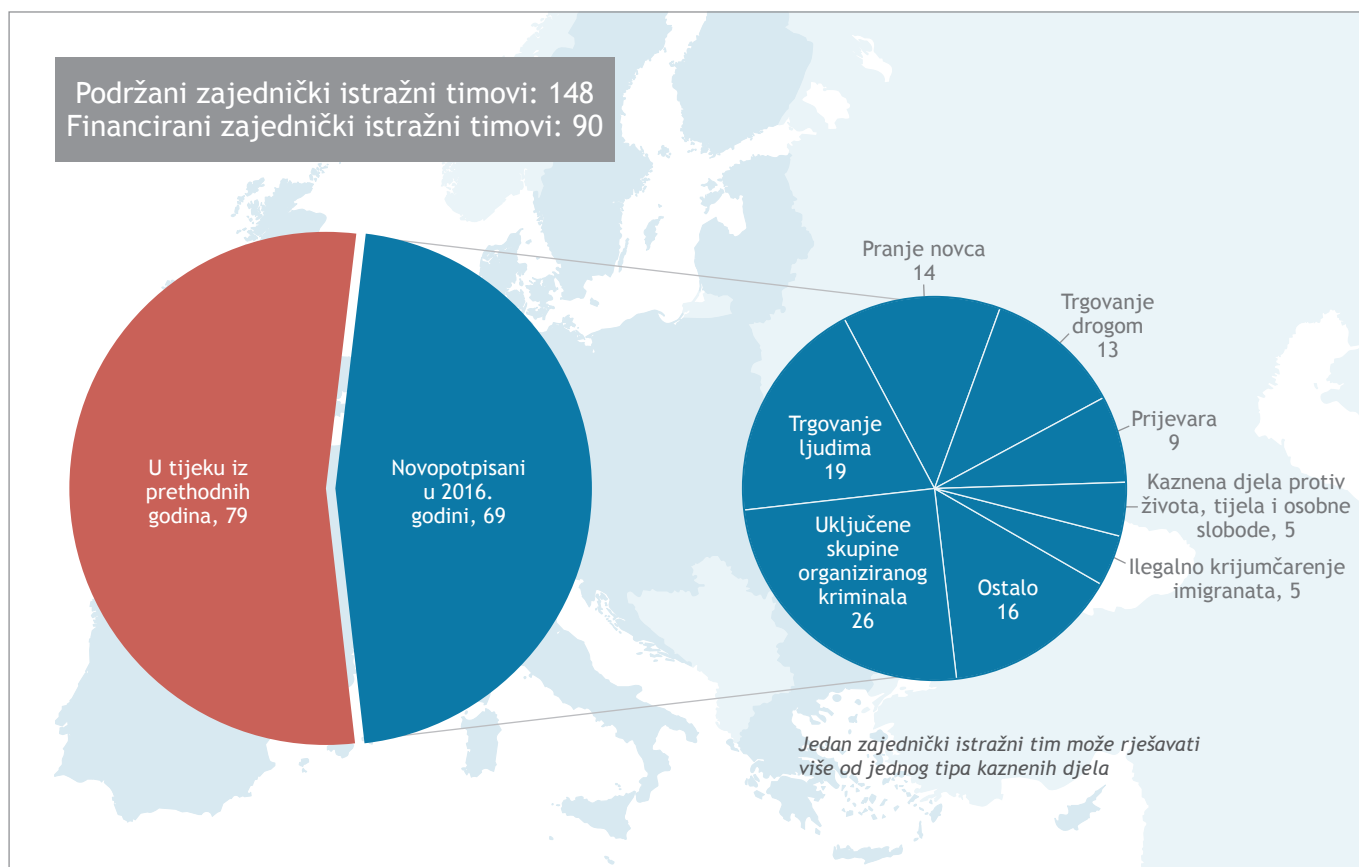
U kontekstu nedavnog neviđenog broja migranata koji su ušli na teritorij Europske unije i rastućeg uključivanja skupina organiziranog kriminala u ilegalno krijumčarenje imigranata koje je povezano s ovom krizom, Eurojust je potaknuo rasprave sa stručnjacima kako bi se identificirali pravni i praktični izazovi, podijelila najbolja praksa i poboljšalo korištenje zajedničkim istražnim timovima. Jedanaest zajedničkih istražnih timova, od kojih je pet bilo novoosnovano, a jedan je uključivao Srbiju, bavilo se ilegalnim krijumčarenjem imigranata.

Na taktičkom sastanku o pravosudnim izazovima u području ilegalnog krijumčarenja imigranata te na 12. godišnjem sastanku stručnjaka zajedničkih istražnih timova raspravljalo se o izazovima i prilikama koje pružaju zajednički istražni timovi u slučajevima ilegalnog krijumčarenja imigranata, kao i o mogućoj strategiji kojom bi se stručnjacima omogućilo pokretanje međunarodnih istraga i kojom bi se zajedničkim istražnim timovima proaktivnije služilo za otkrivanje mreža krijumčara. Naglašena je dodatna vrijednost uključivanja trećih država u zajedničke istražne timove. Kao bi se potaknulo takvo uključivanje Eurojust i mreža zajedničkih istražnih timova razvili su alat za identifikaciju—za svaku treću državu—primjenjive pravne osnove za osnivanje zajedničkih istražnih timova i praktičnog iskustva dotične zemlje u ovom području. Alat koji je predstavljen na godišnjem sastanku i koji je dostupan na ograničenom prostoru mreže zajedničkih istražnih timova redovito će se ažurirati.

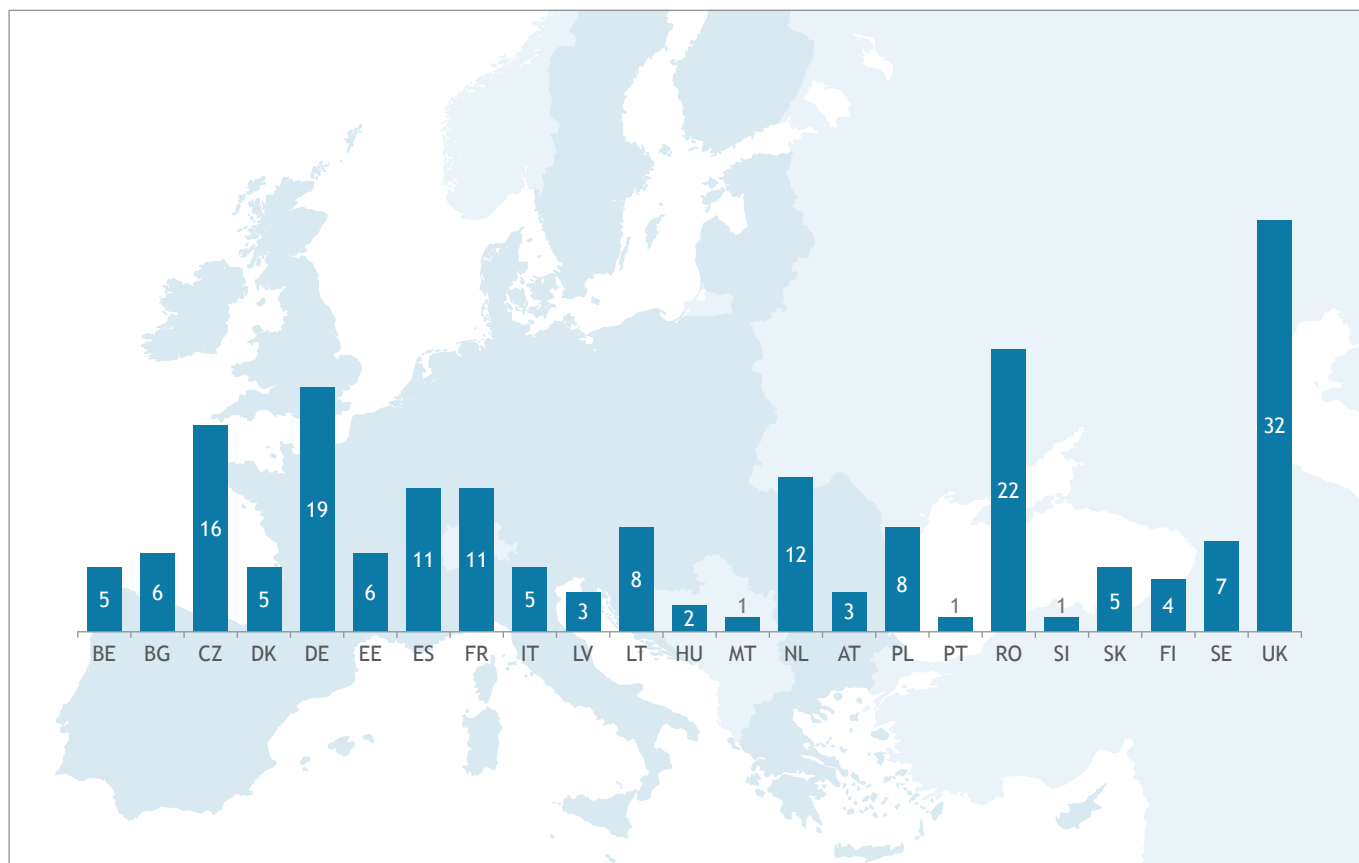
Povratne informacije o koristi zajedničkih istražnih timova od trećih država prikupljene su tijekom ocjenjivanja zajedničkih istražnih timova. Osnivanjem zajedničkog istražnog tima između Bosne i Hercegovine i Francuske u slučaju trgovanja ljudima ([vidjeti Eurojustovo godišnje izvješće za 2015.](#), str. 51), zaključeno je da je zajednički istražni tim najučinkovitiji način da se na odgovarajući način odgovori na mobilnost članova zločinačke organizacije, da se provede koordinirana operacija u kratkom roku te da se olakša zajednički pristup potpore žrtvama.

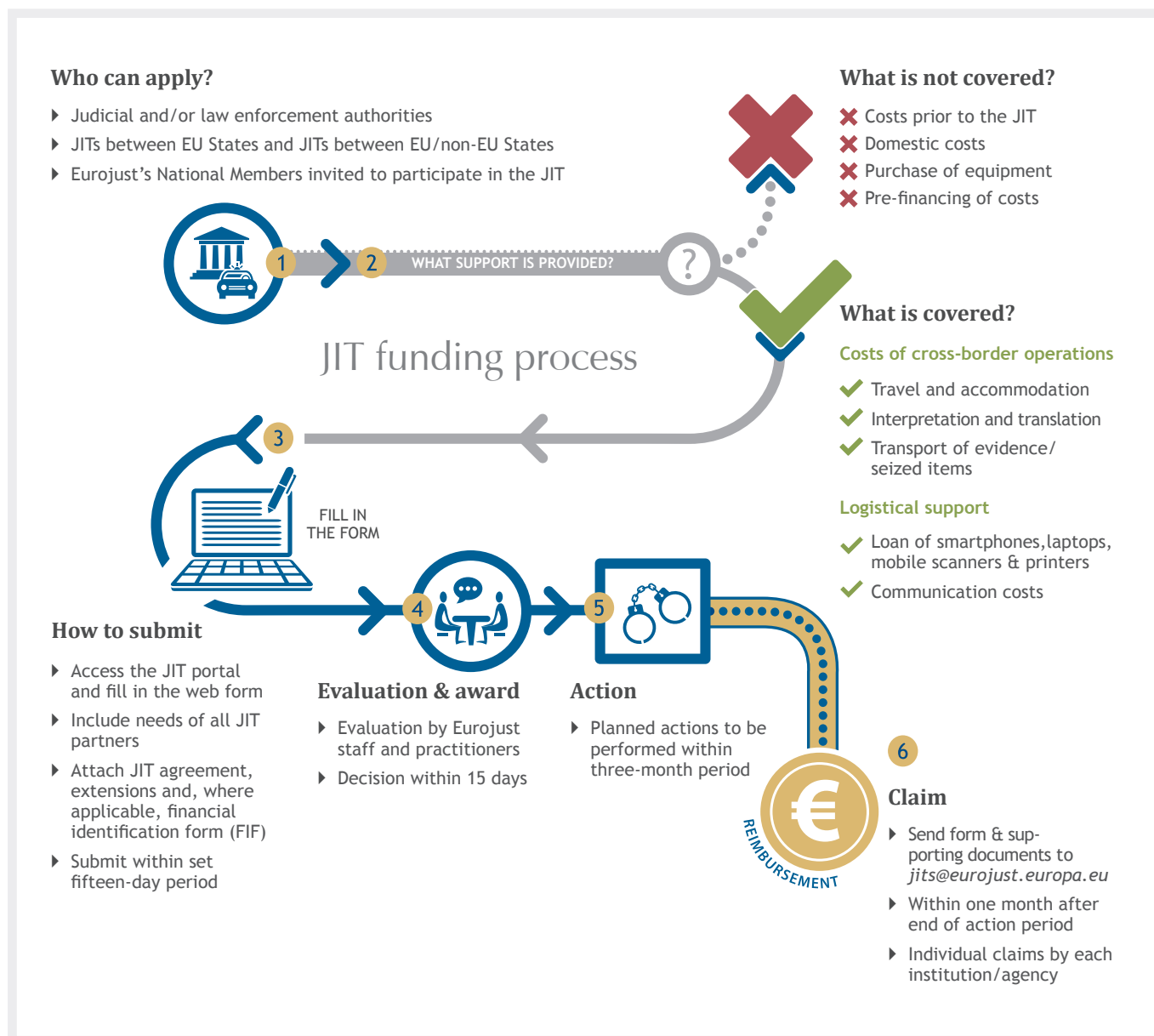

Zajednički istražni timovi koje podržava Eurojust, uključujući glavne vrste kaznenih djela

Financirani zajednički istražni timovi po državi članici

U 2016. zajednički istražni tim koji je osnovan između Nizozemske, Belgije, Ukrajine, Australije i Malezije u vezi s padom aviona na letu MH17 17. srpnja 2014. ([vidjeti Eurojustovo godišnje izvješće za 2014.](#), str. 22) ostvario je važnu prekretnicu predstavljanjem prvih rezultata istrage. Predmet je imao koristi od fleksibilnosti i brzine razmjene informacija koju je omogućio zajednički istražni tim. U takvoj medijski eksponiranoj složenoj istrazi—u kojoj je teško predvidjeti smjer istrage—upotreba uzajamne pravne pomoći bila bi izuzetno opterećujuća i nepraktična. Zajednički istražni tim je na licu mjesta potaknuo sudjelovanje upućenih članova (nizozemskih i australskih službenika) koji su sudjelovali u ispitivanju svjedoka u Ukrajini i analiziranju dokaza kojih je veliki dio također lociran u Ukrajini. Povjerenje izgrađeno kroz zajednički istražni tim olakšalo je zajednički pristup žrtvama uz koordinaciju nizozemskih vlasti. Nakon faze formiranja,

zajednički istražni tim samostalno je djelovao i primao je financijsku potporu kroz Eurojust što je olakšalo sastanke i komunikaciju s ukrajinskim vlastima.

Proširivanje zajedničkog istražnog tima na treće države uzeto je u obzir prilikom revidiranja praktičnih alata koje su stručnjaci razvili za zajedničke istražne timove: [Tipski sporazum za zajedničke istražne timove](#) i [Praktični vodič za zajedničke istražne timove](#). Novi model sporazuma više se ne temelji isključivo na pravnim instrumentima EU-a, on uključuje ostale pravne osnove za zajedničke istražne timove i trebao bi potaknuti njihovo formiranje s trećim državama. On će doprinijeti ubrzanju i izradi budućih sporazuma. Praktični vodič za zajedničke istražne timove stručnjaci su osmislili s ciljem olakšavanja pristupa ovim timovima, posebice iz trećih država.

Eurojustova financijska potpora operacijama zajedničkih istražnih timova

Povećana upotreba zajedničkih istražnih timova odražava se u porastu broja prijava za financijsku potporu koje zaprima Eurojust: Tajništvo Mreže zajedničkih istražnih timova obradilo je 180 prijava za financiranje (144 prijave u 2015.). Broj prijava zajedničkih istražnih timova koji uključuju treće države (18) u skladu je s ovim rastućim trendom (13 prijava u 2015.). Potporu je dobilo petnaest, a financiran je rad devet zajedničkih istražnih timova koji su uključivali Srbiju (2), Švicarsku (2), Norvešku (2), Moldaviju (1), Bosnu i Hercegovinu (1) i Ukrajinu, Australiju i Maleziju (zajedničko sudjelovanje u jednom zajedničkom istražnom timu). Financijska potpora osigurana je za ukupno 90 zajedničkih istražnih timova (68 u 2015.). Njih 58 je tijekom godine financirano po prvi puta.

Postupci dodjele financijski potpora zajedničkim istražnim timovima pregledavani su kako bi se odgovorilo na operativne potrebe i poboljšala učinkovitost, a provedene su sljedeće mjere:

- ▶ uvođenje nove troškovne kategorije (međunarodni prijenos dokaza/zaplijenjenih predmeta),

- ▶ proširenje financijske potpore na osobe koje doprinose međunarodnim operativnim aktivnostima zajedničkog istražnog tima bez da se te osobe službeno imenuje članovima tima (npr. prevoditelji, forenzički stručnjaci itd.),
- ▶ uvođenje jediničnih troškova za jednu kategoriju (putni troškovi i smještaj) kako bi se ubrzao postupak naknade izdataka,
- ▶ provedba proračunski diferenciranih odobrenih sredstava kako bi se dobilo na fleksibilnosti u korištenju i ponovnom korištenju isplaćenim sredstvima i
- ▶ pojednostavljenje u svezi s popratnom dokumentacijom potrebnom za povrat sredstava.

Kako bi se stručnjacima zajedničkih istražnih timova pomoglo u pregledu postupka financiranja na našem su *web*-mjestu dostupni [informativne grafike](#) i [vodič za financiranje zajedničkih istražnih timova](#), na većini službenih jezika EU-a.

Srbija sudjeluje u zajedničkom istražnom timu koji se bavi krivotvorenjem novca

Češka istraga slučaja krivotvorenja novčanica američkih dolara i eura otkrila je skupinu organiziranog kriminala koju su uglavnom činili državljani Srbije koji su bili uključeni i u trgovanje drogom. Ova je skupina organiziranog kriminala nudila na prodaju velike količine krivotvorenih novčanica, prvenstveno u Pragu. Istražitelji su otkrili tiskaru u blizini Beograda u Srbiji. Vjeruje se da je glavni organizator djelovao kao veza između počinitelja u drugim državama članicama. Za transport krivotvorenih novčanica ova se skupina organiziranog kriminala koristila tajnim pretincima u kamionima. Novčanice su se redovitim kupcima nudile po cijeni od 15 – 20 posto njihove nominalne vrijednosti, odnosno ostalim kupcima po cijeni od 30 posto nominalne vrijednosti.

Intenzivna policijska suradnja između Češke, Mađarske, Austrije, Srbije i Europol započela je u prosincu 2014. Europol je potvrdio da su krivotvorene novčanice s istim serijskim brojevima pronađene ne samo u Češkoj nego i u Austriji, Mađarskoj, Njemačkoj, Slovačkoj, Sloveniji, Rumunjskoj, Hrvatskoj i Latviji, kao i u SAD-u. Sve zaplijenjene krivotvorene novčanice bile su vrlo dobre kvalitete.

Početkom 2015. od Eurojusta je zatraženo da omogući pravosudnu suradnju među nacionalnim nadležnim tijelima Češke, Austrije, Mađarske, Srbije i Slovačke te da osigura pomoć u formiranju zajedničkog istražnog tima. Kao rezultat koordinacijskog sastanka u ožujku, delegacije iz Češke i Srbije pristale su osnovati zajednički istražni tim te se prijaviti za financiranje putem Eurojusta. Budući da istrage nisu bile započete u Slovačkoj i Mađarskoj te da su austrijske vlasti bile u vrlo ranoj fazi istrage, ove se države članice nisu pridružile zajedničkom istražnom timu, ali su ponudile svoju potporu. Na temelju zahtjeva za uzajamnom pravnom pomoći, Mađarska je surađivala s češkim vlastima u tajnoj operaciji u kojoj je tajni agent kupio krivotvorene dolare od jednog od osumnjičenih u Mađarskoj.

Eurojust je igrao važnu ulogu u uspostavljanju kontakata između čeških i srpskih nadležnih tijela te u izgradnji njihovog međusobnog povjerenja. Na početku su uključene strane pristupile vrlo oprezno i razmjena informacije je tekla vrlo sporo. Sastanci zajedničkog istražnog tima i drugi koordinacijski sastanci doprinijeli su brzom poboljšanju odnosa između nacionalnih nadležnih tijela te uspješnoj suradnji zajedničkog istražnog tima. Suradnik za vezu češke policije u Srbiji aktivno je sudjelovao u svim sastancima i pomogao je u prevladavanju jezične prepreke. Rad u okvirima zajedničkog istražnog tima u velikoj je mjeri olakšao napore obiju strana, osobito u pogledu razmjene i osiguravanja prihvatljivosti dokaza. Dokazi prikupljeni u Srbiji, uključujući rezultate pretresa kuće i podatke o otiscima prstiju itd. brzo su predani češkim nadležnim tijelima.

Unatoč dobroj suradnji, strane uključene u zajednički istražni tim suočile su se s određenim pravnim izazovima u vezi s prihvatljivošću dokaza. S obzirom na policijsku evidenciju aktivnosti tajnog agenta češki je sud na početku bio oprezan jer je izazivanje počinjenja djela od policije nezakonito u Češkoj. Na kraju je sud uvažio ovaj dokaz kao prihvatljiv, zajedno s evidencijom o nadzoru osumnjičenih u Srbiji koja je razmijenjena unutar zajedničkog istražnog tima.

Pojavilo se još jedno pitanje u vezi s jednom od osoba uhićenih u Srbiji koju se trebalo saslušati kao svjedoka u češkom postupku, a koju se smatralo osumnjičnikom u Srbiji. Činjenica da je osoba na kraju saslušana kao osumnjičenik dovela je do pravne prepreke i svjedočenje je proglašeno neprihvatljivim za češki sud. Na sreću, postojala je dostatna količina ostalih dokaza koja je osigurala donošenje presude.

U Češkoj je u rujnu 2015. došlo do uhićenja dva osumnjičenika te zaplijene 130.000 američkih dolara u krivotvorenim novčanicama. U Srbiji je uhićeno još sedam osoba i izvršen je jedan pretres kuće. Otkrivena je potpuno opremljena tiskara uključujući 33.000 američkih dolara u krivotvorenim novčanicama spremnim za distribuciju, druge novčanice u pripremi i zaliha materijala potrebnog za krivotvorenje. Dva su osumnjičenika u Češkoj dovedena pred sud. U rujnu 2016. osuđeni su na po 8,5 godina zatvora svaki. Do kraja 2016. češka presuda još uvijek nije postala pravomoćna. U Srbiji je predmet protiv nekih od članova ove skupine organiziranog kriminala došao u fazu suđenja.

1.5 Eurojustovo upravljanje informacijama

Eurojust je djelovao u smjeru poboljšavanja funkcionalnosti i djelotvornosti sustava upravljanja predmetima, interne baze podataka koja pohranjuje i obrađuje informacije u vezi s predmetima te olakšava praćenje usklađenosti podataka s pravilima o zaštiti podataka.

Izdane su dvije nadograđene verzije sustava upravljanja predmetima s ciljem povećanja brzine obrade podataka i uspostavljanja sustava upravljanja elektroničkom poštom koji omogućuje korisnicima unos ili povezivanje velikih količina poruka elektroničke pošte iz zajedničkih CMS poštanskih pretinaca nacionalnih katedri u sustav upravljanja predmetima.

Eurojust je pratio tijek obavijesti na temelju članka 13. stavka 5. do 7. Odluke Vijeća Eurojusta primljenih od država članica. Nakon konzultacija s nacionalnim dopisnicima u Eurojustu, Kolegij je odobrio poboljšanu verziju obrasca iz članka 13. Obrazac je restrukturiran kako bi njegovo korištenje bilo jednostavnije za države članice te kako bi ga se moglo izravno uvesti u sustav upravljanja predmetima.

Umrežavanje 28 država članica s ciljem unaprjeđivanja cjelokupne sigurnosti u razmjeni informacija između Eurojusta i država članica doživjelo je napredak. Sigurno mrežno povezivanje s Austrijom započelo je s radom čime se ukupan broj popeo na 14 (BE, BG, CZ, ES, LV, LU, HU, NL, PL, RO, SI, FI, SE).

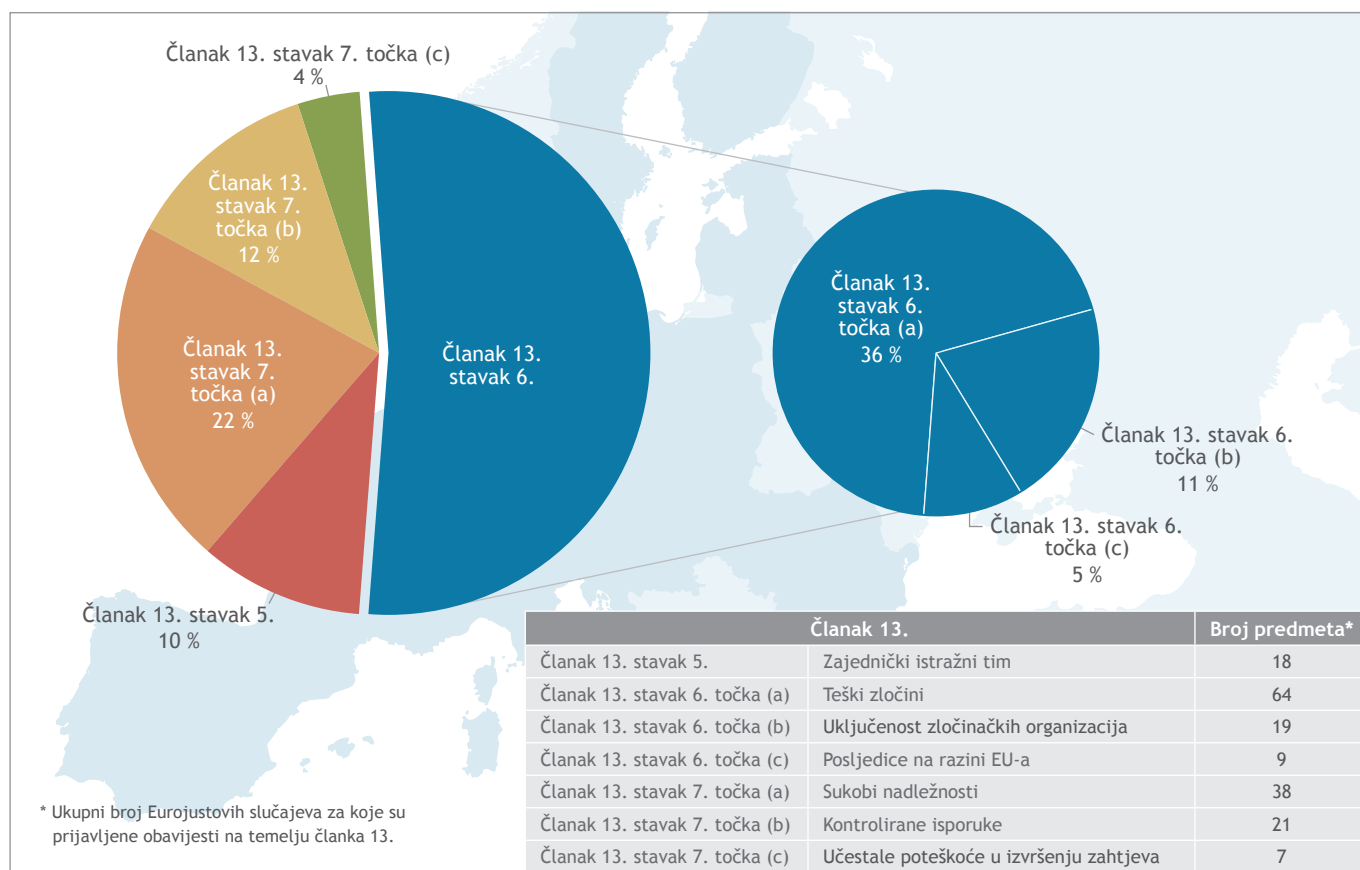
Razvoj i implementacija rješenja za povezivanje članova Nacionalnog koordinacijskog sustava Eurojusta u državama članicama sa sustavom upravljanja predmetima zaustavljeni su zbog financijskih

ograničenja. Razvijeni su novi pristupi s namjerom da se poveća Eurojustova mogućnost zadržavanja operativnog i strateškog znanja: obrazac s informacijama o predmetu za prikupljanje kvalitativnih informacija, ne uključujući osobne podatke, o Eurojustovim predmetima, traženje uzoraka, najbolje prakse i stečenih iskustava, kao i sučelje za upravljanje znanjem kojim se centraliziraju strateške informacije poput izvješća o radu o primjeni instrumenata pravosudne suradnje i područja prioriteta zločina, primjeri predmeta i rezultati Eurojustovih sastanka.

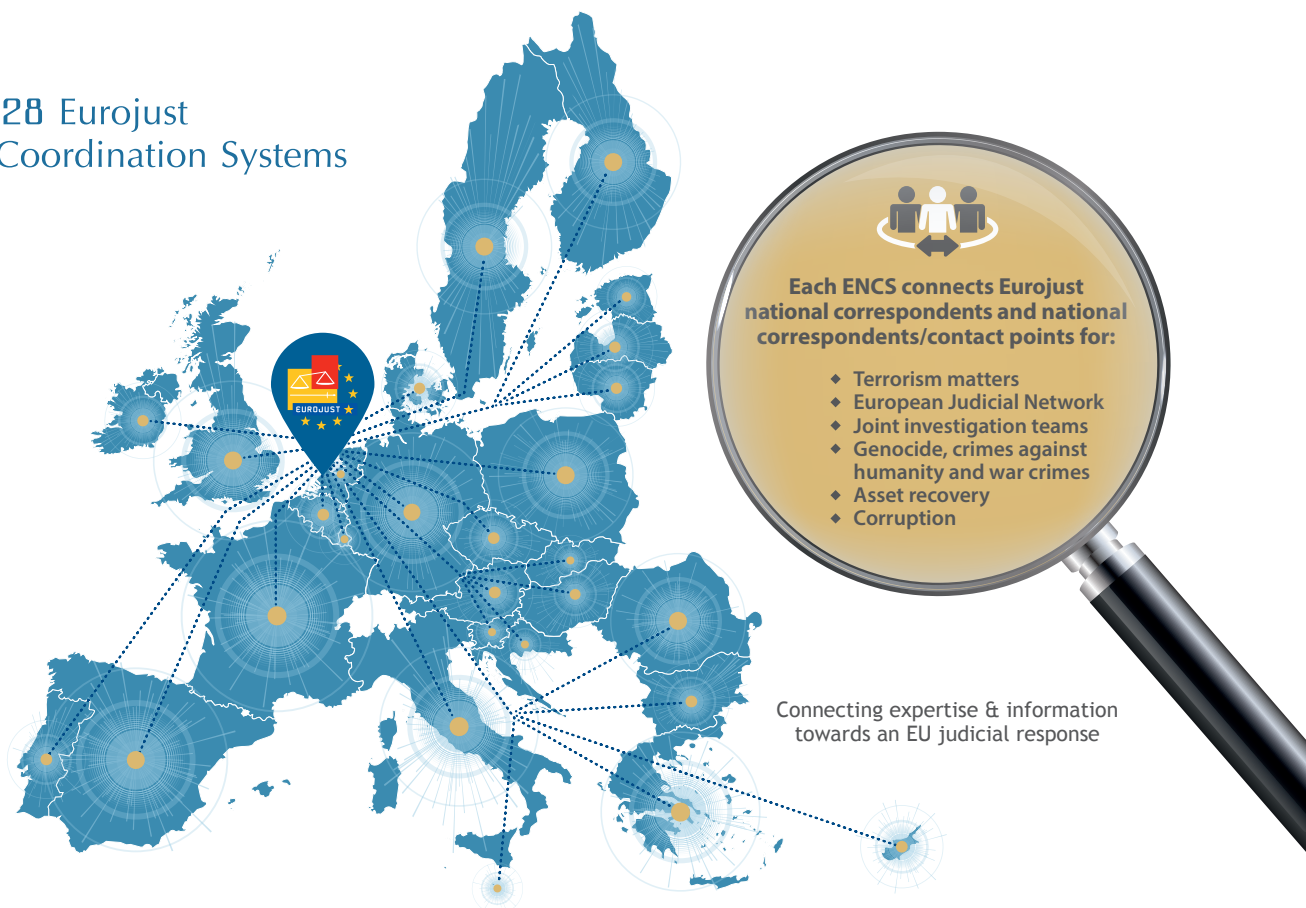
Fiches Suédoises

Nacionalni koordinacijski sustav Eurojusta do sada je uspostavljen u 25 država članica. *Fiches Suédoises* osigurava: (1) pregled strukture i rad Nacionalnog koordinacijskog sustava Eurojusta u državama članicama, i (2) prikupljanje nacionalnih smjernica u vezi s primjenom članka 13. Odluke Vijeća Eurojusta, u svrhu unaprjeđivanja razmjene informacija iz država članica u Eurojust te distribucije predmeta između Eurojusta i Europske pravosudne mreže. Kako bi bolje odgovorio na potrebe stručnjaka, Eurojust je u 2016. razvio novi obrazac koji detaljno opisuje svaki Nacionalni koordinacijski sustav Eurojusta. Uz to, novi sažetci (*Fiches*) uključuju poseban dio o nacionalnom iskustvu i najboljoj praksi, za informiranje svih država članica. Sažetci se redovito ažuriraju i dostupni su nacionalnim dopisnicima u Eurojustu u Eurojustovom ograničenom prostoru.

Predmeti na temelju članka 13.

28 Eurojust National Coordination Systems

2016

vremenski okvir

2. lipnja, Hag
*Strateški seminar o ključevima za cyber prostor
pod nizozemskim predsjedavanjem EU-om*

3. lipnja, Hag
*Zajednički sastanak Savjetodavnog foruma
pod predsjedavanjem Nizozemske i Slovačke*

7. – 9. lipnja, Amsterdam/Hag
*46. plenarni sastanak Europske
pravosudne mreže i radionica s
Eurojustovim nacionalnim katedrama*

11. – 15. travnja, Hag
*Studijski posjet Europskoj mreži za
pravosudnu izobrazbu*

15. – 16. lipnja, Hag
*12. godišnji sastanak nacionalnih
stručnjaka za zajedničke istražne timove*

SIJEČANJ

VELJAČA

OŽUJAK

TRAVANJ

SVIBANJ

LIPANJ

4. – 5. veljače, Hag
*izazovima koji su
posljedica ilegalnog
krijumčarenja imigranata*

3. svibnja Bruxelles
*Eurojust i Crna Gora potpisuju
Sporazum o suradnji*

23. svibnja, Hag
*1. Dan EU-a protiv
nekažnjavanja genocida,
zločina protiv čovječnosti
i ratnih zločina*

24. – 25. svibnja, Hag
*20. sastanak Europske
mreže za genocid*

22. – 23. lipnja, Hag
*Taktički sastanak o izgradnji
učinkovitog pravosudnog
odgovora na strane
terorističke borbe*

27. lipnja, Hag
*Eurojust i Ukrajina potpisuju
Sporazum o suradnji*

29. – 30. lipnja, Hag
*EMPACT sastanak o organiziranom
kriminalu posjeda*

12. – 13. listopada, Hag
21. sastanak Europske mreže za genocid

28. listopada, Hag
Sastanak pod slovačkim predsjedavanjem
o pravosudnoj suradnji u pitanjima
poreznog kriminala

11. listopada, Hag
Sir Julian King, povjerenik EU-a za
sigurnosnu uniju posjećuje Eurojust

9. studenoga, Hag
G. Klaus Meyer-Cabri izabran je
za potpredsjednika Eurojusta

21. – 23. studenoga, Bratislava
47. plenarni sastanak Europske pravosudne mreže

12. srpnja, Hag
Eurojust i Ured Europske unije za intelektualno
vlasništvo potpisuju Memorandum o razumijevanju

SRPANJ

KOLOVOZ

RUJAN

LISTOPAD

STUDENI

PROSINAC

1. rujna, Hag
Gđa. Hilde Stoltenberg upućena
je u Eurojust kao suradnički
tužitelj za Norvešku

24. studenoga, Hag
Sastanak Europske pravosudne
mreže za cyber kriminal

30. studenoga, Hag
Oproštaj od Eurojustove zgrade

13. prosinca, Hag
G. Ladislav Hamran
ponovno je izabran za
potpredsjednika Eurojusta

Eurojustov rad

2.1 Uvod

Eurojustovo poslovanje usklađen je s prioritetima Europskog programa sigurnosti i Europskog migracijskog programa koji je Europska komisija usvojila 2015. Program sigurnosti prepoznaje terorizam, cyber kriminal i organizirani kriminal kao prioritete u razdoblju 2015. – 2020 zbog rastuće prijetnje koju predstavljaju kao i zbog njihove međunarodne dimenzije. Migracijski program zahtijeva trenutačno djelovanje s ciljem otkrivanja kriminalnih mreža krijumčara. Nadalje, Akcijskim planom EU-a protiv krijumčarenja migranata 2015. – 2020. utvrđuju se aktivnosti neophodne za provedbu navedenih programa.

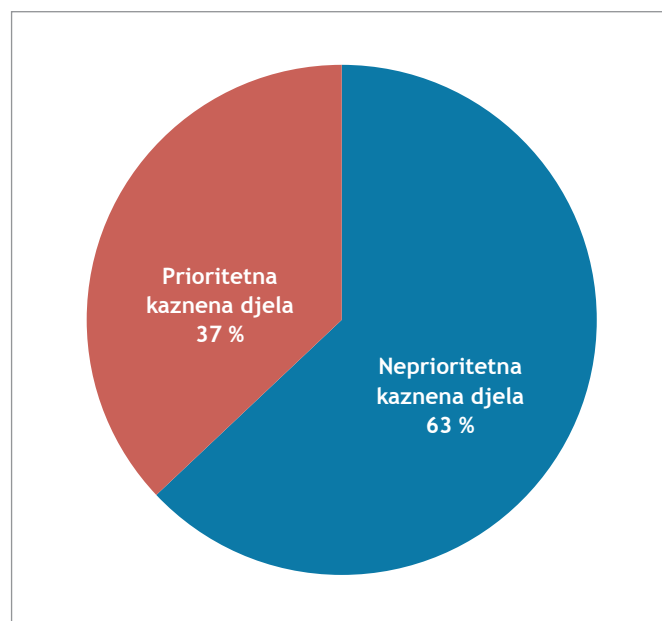
Eurojustova uloga u pravosudnoj suradnji i koordinaciji od vitalnog je značaja za otkrivanje skupina organiziranog kriminala, istraživanje financijskih aspekata kaznenog djela, prevladavanje problema u vezi s višestrukim nadležnostima i prikupljanje prihvatljivih dokaza kako bi se počinitelje dovelo pred sud. Eurojust doprinosi provedbi programa EU-a te je pojačao svoje aktivnosti, posebice one koje se odnose na borbu protiv terorizma, cyber kriminala i organiziranog kriminala, uključujući ilegalno krijumčarenje imigranata i trgovanje ljudima. Osigurana operativna potpora uključuje analizu pravnih pitanja, razvoj najbolje prakse, suradnju s trećim državama i partnerima EU-a te usku suradnju s mrežama specijaliziranih pravosudnih stručnjaka.

U 2016. Vijeće je u svojim zaključcima od 9. lipnja 2016. potvrdilo cyber kriminal kao novu prijetnju osnivanjem Europske pravosudne mreže za cyber kriminal. Ova mreža specijaliziranih tužitelja i sudaca ima zadatak suprotstaviti se izazovima uzrokovanim

cyber kriminalom, kriminalom omogućenim cyber tehnologijom i istragama u cyber prostoru, kao i preprekama za učinkovito osiguranje i dobivanje elektroničkih dokaza. U skladu s očekivanjima Vijeća, Eurojust osigurava potporu mreži u ispunjavanju njezinih ciljeva.

Eurojustovi operativni prioriteti u velikoj mjeri odražavaju prioritete Vijeća kada je u pitanju borba protiv teškog i organiziranog kriminala u razdoblju

Prioritetne vrste kaznenih djela prema Eurojustu

Prioritetna kaznena djela	Predmeti			Koordinacijski sastanci			Zajednički istražni timovi (JITs)		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
Terorizam	14	41	67	4	15	18	2	3	4
Cyber kriminal	42	62	60	15	19	13	6	11	8
Ilegalno krijumčarenje imigranata (IIS)	32	60	65	10	20	12	9	9	11
Trgovanje ljudima	71	79	93	12	32	33	18	21	32
Prijevvara	560	647	654	60	76	44	32	34	35
Korupcija	55	90	74	9	10	15	4	4	2
Trgovanje drogom	283	274	254	52	57	41	31	25	24
Pokretne skupine organiziranog kriminala (MOCG)	128	201	199	13	21	19	13	13	12
Financijski kriminal (PIF)	70	69	41	7	11	11	2	5	5
Neprioritetna kaznena djela									
Pranje novca	220	283	295	41	55	67	24	30	35
Kaznena djela protiv okoliša	5	5	6	0	1	0	0	0	0

od 2014. do 2017. Kao organizacija čiji je djelovanje vođeno potražnjom i događajima, Eurojustovi prioriteti uključuju i korupciju i terorizam.

2.1.1 Terorizam

Strašni slijed terorističkih napada sa smrtnim posljedicama u Europi naglasio je potrebu da države članice koordinirano pristupe borbi protiv terorizma kako bi osigurale uspješne istrage i kaznene progone te potaknule pravosudnu suradnju. Uočen je trend porasta povjerenja pravosudnih tijela u Eurojust te veća potreba za njegovom potporom u terorističkim slučajevima.

Prošle se godine broj terorističkih predmeta za koje je zatražena pomoć Eurojusta gotovo upeteterostručio od 2014., a zabilježen je i znatan napredak u razmjeni informacija o kaznenim djelima terorizma s urojustom na temelju Odluke Vijeća 2005/671/PUP. Eurojust je podržao 67 terorističkih predmeta, uključujući one koji su se odnosili na terorističke napade u Bruxellesu, u odnosu na 14 predmeta u 2014. te je organizirao 18 koordinacijskih sastanaka i podržao rad četiri zajednička istražna tima od kojih je jedan bio novoosnovan.

Eurojustu su prenesene informacije o progonima koji se odnose na slučajeve terorizma u 133 navrata, u odnosu na 30 u 2014. godini, te u 275 navrata o zaključenim sudskim postupcima, u odnosu na 180 u 2014. godini. Razmjena informacija s Eurojustom u vezi s terorizmom zauzimala je visoko mjesto na političkom programu, a očekuje se i pravovremenija, sistematičnija razmjena.

Eurojust je nastavio s izdavanjem *Biltena za praćenje presuda za terorizam* i *ad hoc* pravosudnim analizama važnih presuda za terorizam kako bi stručnjacima prenosio najbolju praksu, raznolika i složena pravna pitanja, sudske odluke i argumente, zakonski razvoj na razinama EU-a i nacionalnim razinama, kao i kritične elemente poput novih tehnika regrutiranja i ranih pokazatelja radikalizacije.

Jedna od važnih sudskih odluka analizirala je dotičnu operaciju CESTO, koja je bila važan poduhvat španjolskih vlasti usmjeren na mrežu za regrutiranje i poticanje koja je slala strane terorističke borce u Siriju. Pravosudna analiza (Eurojustov dokument s ograničenom distribucijom) sažela je brojne pravne izazove koji su se pojavili, uključujući upotrebu izvješća o prikupljanju obavještajnih podataka u kaznenim postupcima te poteškoćama u utvrđivanju terorističke prirode skupine. Analiza služi kao izvor inspiracije u izradi uspješnih predmeta progona u državama članicama.

Na zahtjev Vijeća iz njegovih zaključaka iz 2015. O jačanju kaznenopravnog odgovora na radikalizaciju koja vodi

Bilten za praćenje presuda za terorizam (TCM)

Radi se o Eurojustovom dokumentu s ograničenim pristupom, koji se distribuira tužiteljima i sucima koji se bave terorističkim slučajevima te se redovito objavljuje od 2008. On pruža pregled presuda za terorizam i oslobađajućih presuda vezanih uz terorizam u cijeloj Europskoj uniji, pravnih ažuriranja i sudskih analiza relevantnih presuda.

Bilten za praćenje presuda za terorizam temelji se na informacijama iz otvorenih izvora i informacijama o presudama za kaznena djela terorizma koje nacionalna nadležna tijela osiguravaju u provedbi Odluke Vijeća 2005/671/PUP. Analitička poglavlja o pitanjima nastalima u 2016. obuhvatila su analizu presuda sudova u Belgiji, Danskoj, Francuskoj, Švedskoj i Švicarskoj u vezi sa stranim terorističkim borcima i mrežama za regrutaciju terorista.

do terorizma i nasilnog ekstremizma, Eurojust je pratio presude za terorizam s namjerom prepoznavanja jesu li sudovi nametali alternative zatvorskim kaznama i rehabilitacijskim programima. Poticao je razmjenu nacionalne prakse i stečenih iskustava, posebice u vezi s alatima za procjenu rizika kojima se koriste suci i tužitelji za procjenu razine opasnosti koju predstavljaju strani teroristički borci te u vezi s programima deradikalizacije.

U studenom je Eurojust osigurao uvid u svoj rad i rezultate na saslušanju Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (LIBE) o sprječavanju i suzbijanju radikalizacije.

U 2016. Eurojustova je analiza kaznenopravnog odgovora na fenomen stranih terorističkih boraca bila usredotočena na specifična pitanja: (i) posebne i hitne ovlasti primjenjive u slučaju terorističkih napada; (ii) prihvatljivost (stranih) obavještajnih podataka kao dokaza u kaznenim postupcima; (iii) deradikalizacija i alternative progonu i pritvoru te (iv) veze između terorizma i organiziranog kriminala.

Na taktičkom sastanku pod naslovom *Izrada učinkovitog pravosudnog odgovora na fenomen stranih terorističkih boraca* s nacionalnim dopisnicima u Eurojustu za teroristička pitanja—uključujući tužitelje specijalizirane za suzbijanje terorizma iz Švicarske, Norveške, SAD-a, Turske, Crne Gore, Albanije, Srbije i Bosne i Hercegovine, kao i koordinatora EU-a za borbu protiv terorizma, voditelja Europskog centra za borbu protiv terorizma i direktora Obavještajnog i situacijskog centra Europske unije—podijeljena su operativna iskustva, raspravljalo se o temama kao

što su mreže za regrutiranje, međunarodne veze i pripremne radnje za terorizam.

Četvrto izvješće o stranim terorističkim borcima (klasificirano kao ograničeno na EU) izdano u prosincu, sadržava sve Eurojustove relevantne zaključke tijekom godine, njegovo viđenje kaznenopravnog odgovora na fenomen stranih terorističkih boraca, zakonski razvoj u državama članicama i niz preporuka za Europsku uniju i države članice te daljnje mjere za Eurojust.

Eurojust je izdao i sažetak svih glavnih zaključaka izvješća o stranim terorističkim borcima za 2015. koji je objavljen 2016. godine kao Eurojustov dokument s ograničenim pristupom. Slijedeći preporuke iz 2014. I izvješća o stranim terorističkim borcima iz 2015. za ažuriranje zakonskog okvira EU-a koji se bavi pitanjima terorizma i na temelju svog operativnog iskustva Eurojust je u travnju predstavio svoj doprinos prijedlogu Direktive o suzbijanju terorizma na sastanku u tajnosti Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (LIBE).

Eurojust igra ključnu ulogu u poticanju pravosudne suradnje između država članica i trećih država, posebice s područja zapadnog Balkana i regija Bliskog istoka i sjeverne Afrike. Uspostavio je kontaktne točke u Alžiru, Egiptu, Iraku, Izraelu, Jordanu, Libanonu, Palestinskim Autonomnim Područjima, Saudijskoj Arabiji i Tunisu. Dana 8. lipnja sudjelovao je u protuterorističkom dijalogu između EU-a i Turske koji je doveo do potvrde opredijeljenosti da se hitno pojačaju zajednički naponi protiv prijetnje koju predstavljaju strani teroristički borci i potvrde odlučnosti Turske da usko surađuje s Eurojustom i drugim nadležnim agencijama EU-a u borbi protiv ovog fenomena.

Mreža nacionalnih dopisnika u Eurojustu za teroristička pitanja poslužila je kao primarna kontaktna točka za odgovor na terorističke napade u Bruxellesu 2016. godine. U roku od sat vremena od napada 22. ožujka, koji su uključivali koordinirane napade bombaša samoubojica na stanici podzemne željeznice i na briselskom aerodromu Zaventem, a u kojima je ubijeno 32 i ranjeno na stotine ljudi, Eurojust je aktivirao svoju mrežu nacionalnih dopisnika za teroristička pitanja kako bi osigurao dostupnost nadležnih pravosudnih tijela iz svih država članica 24 sata na dan kako bi bio u mogućnosti odmah zaprimiti i obrađivati sve hitne zahtjeve za pravosudnom suradnjom ili odluke o takvim zahtjevima.

Aktivacija mreže olakšala je pružanje brze i sveobuhvatne pomoći belgijskoj istrazi o ovom velikom terorističkom incidentu pružanjem potpore i upotpunjavanjem djelovanja na nacionalnoj razini s fokusom na međunarodnu dimenziju napada i identifikaciju zločinačkih mreža i povezanih

kriminalnih aktivnosti. Isto tako, Eurojust je stavljen u stanje pripravnosti kako bi mogao brzo odgovoriti na sve zahtjeve za pružanje pomoći i koordinaciju upućene od nacionalnih nadležnih tijela.

Istraga u Belgiji otkrila je sofisticiranu terorističku mrežu koja je povezana i s drugim državama članicama i s pariškim napadima članovi koje su bombaši samoubojice koje podupire nekolicina pojedinaca, a koji su povezani s drugim teškim zločinima i mrežama koje uključuju trgovanje oružjem i krivotvorenje dokumenata. Osoba viđena uz jednog od bombaša samoubojica na snimkama napada u briselskoj podzemnoj željeznici koje su zabilježile nadzorne kamere umaknula je samo nekoliko minuta prije detonacije te je identificirana kao poznati strani teroristički borac u Siriji. Njegov DNK, koji je pronađen u nekoliko »sigurnih kuća« i u automobilima kojima se koristila teroristička mreža, doveo je do otkrića povezanosti s drugim državama članicama i pariškim napadačima.

Ured belgijskog državnog odvjetnika zatražio je od Eurojusta hitnu pomoć u pružanju uzajamne pravne pomoći, a zahtjev za kojom je poslan drugoj državi članici. Eurojustova brza reakcija dokazala se kao ključna za identifikaciju, u najkraćem mogućem roku, nadležnog tijela s kojim je potrebno uspostaviti međunarodnu suradnju kako bi se trenutačno udovoljilo zahtjevu i ubrzalo razmjenu informacija na pravosudnoj razini.

Njegova je potpora osigurala da se jedan od pomagača u briselskim napadima locira i uhititi. Do uhićenja je došlo 8. travnja, a uhićenje je bilo koordinirano s uhićenjem »čovjeka sa šeširom« kojega su nadzorne kamere snimile kao bombaša samoubojicu s aerodroma koji je pobjegao s mjesta događaja.

Priručnik o kemijskim, biološkim, radiološkim, nuklearnim tvarima i eksplozivima (CBRN-E)

Priručnik CBRN-E Eurojustov je proizvod koji se redovito ažurira i koji stručnjacima u EU-u pruža specijalističku multisektorsku pravnu potporu za istrage i kazneni progon u vezi s međunarodnim kaznenim djelima koja uključuju kemijske, biološke, radiološke, nuklearne tvari i eksplozive (CBRN-E).

Sadržava pregled najrelevantnijih EU-ovih i međunarodnih propisa koji se bave CBRN-E-om, kao i nadnacionalnih entiteta, sustava i baza podataka u oblasti CBRN-E-a. Ažurirana verzija izdana je u 2016.

2.1.2 Cyber kriminal

Pravosudna suradnja u području cyber kriminala suočava se s brojnim očiglednim izazovima koji su uglavnom posljedica činjenice da ovaj oblik kriminala ne poznaje granice te značajnih zakonskih razlika koje postoje na nacionalnoj razini. Eurojust je podržao 60 predmeta, 13 koordinacijskih sastanaka i osam zajedničkih istražnih timova, od kojih su dva bila novoosnovana.

Pored operativne potpore, Eurojustove ostale aktivnosti u području cyber kriminala olakšale su razmjenu iskustava i stručnosti među nacionalnim stručnjacima u kritičnim područjima kao što je suradnja s pružateljima pristupa internetu u SAD-u i šifriranje podataka.

Eurojust je odigrao ključnu ulogu u stvaranju zajednice stručnjaka specijaliziranih za cyber kriminal te je pozdravio osnivanje Europske pravosudne mreže za cyber kriminal. Ovu mrežu čini minimalno jedan nacionalni predstavnik po državi članici pravosudnih tijela s odgovarajućom stručnošću.

Europska pravosudna mreža za cyber kriminal olakšat će i potaknuti suradnju između nadležnih pravosudnih vlasti omogućavanjem razmjene stručnosti, najbolje prakse i drugog relevantnog znanja u vezi s istragom i progonom cyber kriminala. Isto tako, mreža će poticati dijalog između različitih aktera i dionika koji igraju ulogu u osiguravanju vladavine prava u cyber prostoru. Eurojustu je dano u zadatak da osigura potporu i suradnju s mrežom. Održan u studenom u Eurojustu,

Sudski bilten za cyber kriminal

Eurojust je u 2016. pokrenuo Sudski bilten za cyber kriminal. Radi se o Eurojustovom dokumentu s ograničenim pristupom koji se objavljuje jednom godišnje i koji je osmišljen kao alat za izvješćivanje kojim se pruža potpora stručnjacima u istrazi i progonu slučajeva cyber kriminala. Sudski bilten za cyber kriminal opisuje relevantni zakonski razvoj u području cyber kriminala i kriminala omogućenog cyber tehnologijom. Bilten nadalje pruža opsežne analize odabranih odluka nacionalnih sudova u slučajevima cyber kriminala, kao i poglavlje o temi od interesa obrađenoj na temelju rasprava koje su u tijeku ili novih trendova.

Dvije teme od interesa obrađene su u biltenu objavljenom prošle godine: sudska odluka u predmetu belgijske tvrtke Yahoo! i udaljeni pristup podacima ili računalnom sustavu.

inicijalni sastanak Europske pravosudne mreže za cyber kriminal bio je usredotočen na tehničke, zakonske i praktične prepreke šifriranja i tajnih istraga na mreži.

Eurojustovi stručnjaci sudjelovali su u sastancima o elektroničkim dokazima koje je organizirala Komisija nastavno zaključku Vijeća od 9. lipnja 2016. O unaprjeđivanju kaznenog prava u cyber prostoru, koji su rješavali tri područja u kojima stručnjaci traže napredak: provođenje uzajamne pravne pomoći, izravna suradnja s pružateljima pristupa internetu i mehanizmi za utvrđivanje nadležnosti u cyber prostoru. Eurojust je ponudio svoj uvid u uobičajene izazove s kojima se suočavaju stručnjaci, kao i najbolju praksu za njihovo prevladavanje, uključujući pitanja provedbe nadležnosti u cyber prostoru.

Nastavio je usko surađivati s ostalim dionicima i institucionalnim partnerima kako bi osigurao učinkovitost istraga i progona u slučajevima cyber kriminala. Posebice je Eurojustov upućeni nacionalni stručnjak za cyber kriminal djelovao kao poveznica između Eurojusta i Europolu, olakšavajući razmjenu informacija te dajući potporu i koordinirajući suradnju s Europskim centrom za cyber kriminal.

U okviru Europske multidisciplinarne platforme za cyber kriminal—seksualno iskorištavanje djece, Eurojust je proveo analizu svojih predmeta online seksualnog iskorištavanja djece navodeći izazove u istragama i progonima slučajeva seksualnog iskorištavanja djece kao i rješenja i najbolju praksu.

Od siječnja do ožujka 2016. godine, američki tužitelj za cyber kriminal upućen je u Eurojust na rad s nacionalnim katedrama i Europskim centrom za cyber kriminal s ciljem uspostavljanja uske operativne suradnje s američkim predstavnikom u pitanjima cyber kriminala i povećanja razumijevanja američkog sustava kaznenog prava. I Eurojust i američke vlasti pozdravili su ovu inicijativu koja je polučila vrlo dobre rezultate.

Eurojust se pridružio rastućoj koaliciji javnih i pravnih subjekata koji podržavaju projekt naziva »No More Ransom« (Kraj ucjeni), koji su prvotno pokrenule nizozemske vlasti, Europski centar za cyber kriminal i dvije privatne tvrtke za cyber zaštitu. Cilj ovog projekta je pružanje aktivne pomoći žrtvama zlonamjernih računalnih programa ransomware na način da im se učine dostupnima ključevi za dešifriranje koji su otkriveni tijekom kaznenih istraga.

Eurojust je član upravljačkog odbora projekta za cyber kriminal koji je pokrenuo Svjetski gospodarski forum u 2015. godini s ciljem jačanja javno-privatne suradnje u borbi protiv cyber kriminala. U okviru ovog projekta 2016. izdane su »Preporuke za javno-privatno partnerstvo protiv cyber kriminala«.

G. Branislav Boháčik, tužitelj, Ured glavnog tužitelja Slovačke, izjavio je sljedeće:

Osnivanje Europske pravosudne mreže za cyber kriminal ostvarenje je dugogodišnje želje stručnjaka. U ovoj će mreži oni moći dijeliti svoja iskustva i stručnost te usko surađivati s kolegama iz država članica EU-a s ciljem rješavanja brojnih izazova s kojima se suočavaju tijekom istraga i progona cyber kriminala i kriminala omogućenog cyber tehnologijom poput šifriranja.

2.1.3 Ilegalno krijumčarenje imigranata

Države članice nastavile su se suočavati s ozbiljnim izazovima koji su rezultat naglog porasta ilegalnog krijumčarenja imigranata i okretati prema institucijama i agencijama EU-a s ciljem identifikacije i provedbe novih i učinkovitijih putova za rješavanje neviđene humanitarne krize. Eurojust je obnovio svoje napore prema jačanju sposobnosti država članica da otkriju i progone skupine organiziranog kriminala koje se kriju iza mreža krijumčara i trgovaca.

Eurojust je zabilježio 65 predmeta, što je lagano povećanje u odnosu na 2015. godinu, na vrhuncu humanitarne krize, održao 12 koordinacijskih sastanaka i podržao rad 11 zajedničkih istražnih timova od kojih je pet bilo novoosnovano. Jedan zajednički istražni tim uključivao je treću državu (Srbija). Korištenje zajedničkim istražnim timovima u slučajevima ilegalnog

krijumčarenja imigranata i uključivanje trećih država u ove timove bile su teme godišnjeg sastanka stručnjaka zajedničkih istražnih timova (*vidjeti* poglavlje 1.4 i 6.2).

Eurojust podržava najizloženije države članice koje su suočene s migracijskim pritiskom na svojim vanjskim granicama. Aktivnosti provedene na hotspot lokacijama prvenstveno su usredotočene na identifikaciju, registraciju i pregled migranata. Eurojust nije fizički prisutan na hotspot lokacijama, ali je uspostavio namjenske pravosudne kontaktne točke u Grčkoj i Italiji kako bi podržao rad hotspot lokacija te usmjeravao informacije i predmete prema Eurojustovim nacionalnim katedrama u svrhu poduzimanja daljnjih mjera i koordinacije na razini EU-a.

Tematska grupa o krijumčarenju imigranata osnovana 2015. godine pruža pomoć stručnjacima koji se bave problemom međunarodnog ilegalnog

Nadležnost u predmetima ilegalnog krijumčarenja imigranata

U kolovozu 2015. u blizini autoputa u Austriji uz Mađarsku granicu pronađen je napušteni kamion. U kamionu je otkriveno 71 tijelo migranata. Incident je odmah pokrenuo istrage u Mađarskoj i Austriji. Četiri osumnjičenika bugarske nacionalnosti i jedan Afganistanac, svi pripadnici skupine organiziranog kriminala uključenog u ilegalno krijumčarenje imigranata, identificirani su i uhićeni u Mađarskoj nekoliko dana kasnije. Navodni pomagači u ovom kaznenom djelu kasnije su uhićeni u Njemačkoj, a pokrenuti su i predmeti protiv osumnjičenika u Bugarskoj i Srbiji.

Kako bi se osigurala brza pravosudna suradnja između uključenih zemalja, mađarske su vlasti zatražile potporu od Eurojusta. Organiziran je koordinacijski sastanak kojemu je prethodio operativni sastanak u Europolu, a sve u roku od 48 sati od podnošenja zahtjeva. Na Eurojustovom koordinacijskom sastanku, potvrđeno je postojanje više od 10 istraga koje su u tijeku u Njemačkoj u vezi s transportom migranata koji je planirala, organizirala i izvršila jedna te ista skupina organiziranog kriminala, te je naglašena potreba za suradnjom i razmjenom informacija. Razmotreno je oformljavanje zajedničkog istražnog tima između Mađarske, Austrije i Njemačke; međutim, sudionici su se dogovorili da je suradnja na temelju zahtjeva za uzajamnom pravnom pomoći puno prikladnija. Austrija je već poslala nekoliko takvih zahtjeva Mađarskoj te je izdala europski uhiđbeni nalog i Mađarskoj i Bugarskoj.

Nakon koordinacijskog sastanaka, Eurojust je pratio i olakšao izvršavanje mađarskih zahtjeva za uzajamnom pravnom pomoći poslanih Srbiji, Slovačkoj i Italiji s ciljem prikupljanja informacija i dokaza u vezi s navedenim slučajem. Pravna prepreka u vezi sa zadržavanjem podataka pojavila se kada je mađarski zahtjev za uzajamnom pravnom pomoći za telekomunikacijske podatke poslan Slovačkoj. Budući da je Sud Europske unije u 2015. proglasio ništavnom Direktivu o zadržavanju podataka, u Slovačkoj u trenutku incidenta na snazi nisu bili nikakvi propisi o zadržavanju podataka. Nakon što su u siječnju 2016. na snagu stupili novi slovački propisi s razdobljem čuvanja od šest mjeseci, nacionalna nadležna tijela, uz pomoć Eurojusta, bila su u mogućnosti osigurati pravoremeno izvršavanje zahtjeva.

Kako bi se izbjegli mogući sukobi nadležnosti do kojih bi moglo doći ako bi se paralelno provodilo nekoliko istraga i izdalo nekoliko uhiđbenih naloga, Eurojust je osigurao usuglašavanje učinkovite strategije za predmet. Zbog opsežnosti aktivnosti dotične skupine organiziranog kriminala, bila je neophodna podjela zadataka kako bi se osigurao uspješan progon. Budući da su istrage pokazale da su se navodna ubojstva i krijumčarenje ljudima dogodili na teritoriju Mađarske, raspravljalo se o prijenosu postupka iz Austrije, jer bi reduciranje postupka na samo jednu državu članicu povećalo učinkovitost i postojanost slučaja protiv članova skupine organiziranog kriminala. Paralelna istraga je nastavljena do studenog 2015. kada je došlo do prijenosa austrijskog postupka, a mađarske vlasti su pristale kazneno goniti sve aspekte. U tu su svrhu dokazi prikupljeni u Austriji, uključujući stručna mišljenja, autopsije i DNK testove, predani na upotrebu u mađarskom postupku. Austrija je istovremeno mađarskim vlastima prenijela postupak u još jednom povezanom slučaju. Njemačke vlasti su kazneno gonile pomagače uhićene u Njemačkoj. Kako bi pomogle u razlikovanju između vozača i organizatora unutar skupine organiziranog kriminala, mađarska nadležna tijela svojim su njemačkim kolegama osigurala pravne odredbe na temelju kojih su podnesene kaznene prijave. Do kraja 2016. i mađarski i njemački postupci bili su u fazi koja prethodi sudskom postupku.

krijumčarenja imigranata. Eurojust je pripremio analize nacionalne pravne teorije o ilegalnom krijumčarenju imigranata i povezanih kaznenih djela u Španjolskoj, Italiji i Francuskoj identificirajući zakonske i praktične izazove u istrazi i progonu te najbolju praksu. Eurojust prikuplja informacije i razvija alate za stručnjake o važećem nacionalnom zakonodavstvu koje se odnosi na ilegalno krijumčarenje imigranata te povezanim kaznenim djelima u državama članicama, uključujući prednosti i nedostatke tih zakona, a namjera mu je pomoć stručnjacima u oblikovanju učinkovitih strategija kaznenog progona. Isto tako, Eurojust je pružio potporu Komisiji u ocjenjivanju prava EU-a o olakšavanju nezakonite migracije, poznatog i kao »paket mjera povezanih s posrednicima« pružanjem informacija iz perspektive kaznenog progona.

Eurojust je u veljači održao taktički sastanak pod nazivom *Pravosudni izazovi koji su posljedica ilegalnog krijumčarenja imigranata*. Sudionici su dali pregled operativne suradnje između europskih partnera u borbi protiv ilegalnog krijumčarenja imigranata te iznijeli iskustva kontaktnih točaka i magistrata za vezu postavljenim u drugim državama članicama, kao i hotspotova u Italiji i Grčkoj. Fokus je bio na razmjeni informacija, prikupljanju i prihvatljivosti dokaza i drugim praktičnim pitanjima koja utječu na pravosudnu suradnju. Razgovaralo se i o pitanjima koja se tiču prevođenja i tumačenja, a koja uzrokuju ozbiljne poteškoće nacionalnim nadležnim tijelima, npr. pronalaženje ovlaštenih i pouzdanih prevoditelja i tumača za rijetke govorne jezike i dijalekte kojima se služe migranti i skupine organiziranog kriminala, kao i visoki troškovi i velike količine dokaza. U jednom primjeru o kojemu se raspravljalo tijekom sastanka, tužitelj nije mogao upotrijebiti dokaz (telefonsko presretanje) iz druge države članice jer bi prevođenje rezultiralo ogromnim troškovima, a sredstva za to nisu bila dostupna. Nedostatak sredstava za prevođenje naloga o zadržavanju u pritvoru prije suđenja od ukupno 350 stranica bio je također čimbenik u složenom slučaju ilegalnog krijumčarenja imigranata koji je zabilježio Eurojust. Prevođenje je bilo neophodno za otvaranje istrage u dotičnim nadležnostima. Kao rezultat toga, sve države članice nisu otvorile istrage. Izvješće o rezultatima sastanka objavljeno je kao dokument EU-a 9456/16.

Eurojust je u travnju okupio pravosudne i stručnjake za provedbu zakona iz Francuske, Velike Britanije, Belgije i Nizozemske na operativnom sastanku na temu ilegalnog krijumčarenja imigranata u regiji Sjevernog mora. Sudionici su naglasili potrebu unapređivanja razmjene informacija, olakšavanja financijskih istraga koje su usredotočene na zapljenu znatne dobiti ostvarene krijumčarskim aktivnostima, pojačanog obraćanja pažnje na upotrebu lažnih i krivotvorenih službenih dokumenata te poticanje prekograničnog nadzora kako bi se kaznena djela krijumčarenja bolje istražila i izgradili bolji slučajevi progona.

Eurojust je nastavio raditi u smjeru povećavanja operativne suradnje s trećim državama i drugim institucionalnim partnerima te je sudjelovao u kontaktnoj skupini Komisije koju sačinjavaju agencije EU-a, a koja se bavi pitanjem krijumčarenja migranata.

Delegacija EUNAVFOR MED na visokoj razini posjetila je Eurojust u srpnju, raspravljala je o svojim aktivnostima s Kolegijem, razmijenila mišljenja o pravosudnim aspektima i kvaliteti razmjene informacija te je dodatno istražila načine jačanja uzajamnog odnosa u okviru Pisma razumijevanja potpisanog u listopadu 2015. Održani su redoviti sastanci s Europolom na kojima se raspravljalo o uključivanju u prioritetne predmete te napretku sa zajedničkim operativnim timom MARE. Eurojust je sudjelovao u aktivnostima pod okriljem platforme EMPACT FII (potpomognuta ilegalna imigracija).

2.1.4 Trgovanje ljudima

Eurojustova potpora nacionalnim istragama i progonima trgovanja ljudima je porasla. Eurojust je registrirao 93 slučaja i održao 33 koordinacijska sastanka. Po prvi su puta u predmete kao države koje zaprimaju zahtjev uključene i dvije države Latinske Amerike, Kolumbija i Paragvaj. Zabilježeno je i znatno povećanje u upotrebi zajedničkih istražnih timova: 32 zajednička istražna tima bila su aktivna u slučajevima trgovanja ljudima (21 u 2015.), od kojih je 19 timova bilo novoosnovano u 2016.

Eurojust je povezao svoju operativnu potporu sa strateškim aktivnostima kako bi povećao učinkovitost međunarodne pravosudne suradnje i osnažio svoje partnerstvo s ostalim institucijama i agencijama EU-a u svrhu racionalizacije aktivnosti i optimizacije resursa u borbi protiv trgovanja ljudima.

U lipnju je Eurojust posjetila koordinatorka EU-a za borbu protiv trgovanja ljudima kako bi raspravljala o utjecaju nacionalnih zakona koji kriminaliziraju krajnje korisnike, korisnike usluga i aktivnosti koje su posljedica iskorištavanja žrtava trgovanja u skladu s člankom 18. Direktive 2011/36/EU. Ona je Kolegiju predstavila zaključke izvješća Komisije o napretku učinjenom u području trgovanja ljudima te *Studiju sudske prakse koja se odnosi na trgovanje ljudima radi iskorištavanja radne snage* koja je objavljena u listopadu 2015.

Eurojust je dao svoj doprinos *Strategiji o trgovanju ljudima* EU-a nakon 2016. koja slijedi *Strategiju EU-a za iskorjenjivanje trgovanja ljudima 2012. – 2016.* Eurojust je prepoznao sljedeće prioritete: jačanje pravosudne suradnje u međunarodnim slučajevima trgovanja ljudima, uključujući suradnju s trećim državama; istraživanje veza između trgovanja ljudima i ilegalnog krijumčarenja imigranata te definiranje osobitosti slučajeva trgovanja ljudima koji uključuju djecu žrtve. Eurojust je podržao projekt *TeamWork! Jačanje*

multidisciplinarnu suradnju u suzbijanju trgovanja ljudima zbog radnog iskorištavanja te je moderirao radionicu pod nazivom *Progon trgovanja ljudima zbog radnog iskorištavanja*. Kao rezultat toga pripremljen je priručnik za stručnjake o multidisciplinarnoj suradnji protiv trgovanja ljudima zbog radnog iskorištavanja koji poziva na korištenje potporom koju Eurojust može ponuditi tužiteljima koji se bave međunarodnim slučajevima trgovanja ljudima.

Eurojust je dao svoj doprinos i izvješću koje je uslijedilo nakon radionice koja je u travnju održana za stručnjake mreže agencija PUP-a u organizaciji Agencije Europske unije za temeljna prava o žrtvama teškog i organiziranog kriminala pod naslovom *Na koji način agencije PUP-a mogu unaprijediti utjecaj svog rada koji se odnosi na žrtve teškog i organiziranog kriminala?* Eurojust je naglasio važnost zaštite ne samo žrtava trgovanja ljudima, nego i njihovih obitelji u zemlji podrijetla, kao i podizanja razine svijesti tužitelja o žrtvama.

2.1.5 Prijevara

Slučajevi prijevara predstavljaju najveći broj zabilježenih slučajeva (654), što je uključivalo koordinacijske sastanke (44), koordinacijske centre (5) i zajedničke istražne timove (35, od kojih je devet bilo novoosnovano). Eurojust je dao potporu nacionalnim nadležnim tijelima pružanjem svoje stručnosti, posebice u područjima borbe protiv prijevara u vezi s PDV-om i poreznog kriminala, kao i zaštite prava intelektualnog vlasništva.

Slučajevi prijevara u vezi s PDV-om (takozvana kružna prijevara) posebice su složeni i uključuju prijevarne trgovce koji uvoze i izvoze robu bez PDV-a kroz različite države članice. PDV se dodaje u svakom koraku ove prijevarne trgovine (ponekad do 25 posto), a tvrtke uključene u kružnu prijevaru onda nestaju. Zadnji izvoznik traži povrat PDV-a, a zatim i on nestaje.

Nastavljena je suradnja s dionicima i institucionalnim partnerima. U srpnju su Eurojust i Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO), ranije poznat i kao Ured za harmonizaciju na unutarnjem tržištu (OHIM) potpisali Memorandum o razumijevanju (MoU) s namjerom proširivanja postojeće plodne suradnje kako bi pružili potporu europskim tužiteljima koji rade na predmetima koji se tiču kršenja prava intelektualnog vlasništva. Memorandum o razumijevanju omogućuje daljnji razvoj specifičnih projekata suradnje kao što su zajednički seminari, obuka i obavještajni podaci kao potpora tužiteljima. Nadalje, Memorandum o razumijevanju osnažuje kapacitete Europske mreže tužitelja za intelektualno vlasništvo (EIPPN).

U listopadu je Eurojust pod slovačkim predsjedavanjem EU-om održao taktički sastanak pod naslovom

Pravosudna suradnja u pitanjima poreznog kriminala s tužiteljima visoke razine iz država članica, Švicarske i SAD-a specijaliziranim za borbu protiv prijevare (vidjeti poglavlje 4.2).

Eurojust je sudjelovao u javnom saslušanju u Europskom parlamentu pod naslovom *Borba protiv pranja novca i utaje poreza: Tko osigurava usklađenost s pravilima i tko ih provodi?*, koje je održano u studenom.

Eurojust je postao član Savjetodavnog odbora dionika koordinirane koalicije za borbu protiv kriminala u vezi s intelektualnim vlasništvom koja je osnovana u Europolu u srpnju 2016. s ciljem međusobnog približavanja dionika iz javnih i privatnih sektora te stvaranja sinergije u aktivnostima koje poduzimaju različiti subjekti uključeni u borbu protiv kriminala u vezi s intelektualnim vlasništvom.

2.1.6 Korupcija

Korupcija potkopava povjerenje u javne i privatne sektore. Eurojust se obavezao na davanje potpore kaznenim i pravosudnim tijelima država članica u njihovim nastojanjima suzbijanja korupcije te je bio uključen u 74 predmeta koja su uključivala korupciju, održao je 15 koordinacijskih sastanaka i podržao rad dva zajednička istražna tima jedan od kojih je bio novoosnovan.

Strategija predmeta u vezi s korupcijom dogovorena na sastanku II razine

Španjolska istraga korupcije i povezanog pranja novca u međunarodnoj aktivnosti započeta je 2013., nakon zahtjeva za uzajamnom pravnom pomoći iz Luksemburga kojim je ukazano da je dio kriminalne aktivnosti u toj državi članici mogao biti usmjeren iz Španjolske. Nezakonite prakse uključivale su javne institucije u Angoli te javne i privatne tvrtke u Španjolskoj. Kaznena djela navodno su počinili direktori španjolske javne tvrtke koja je bila angažirana za osiguravanje vozila, odora i druge opreme nacionalnoj policiji Angole. U listopadu 2014. istražni sudac u Luksemburgu službeno je zatvorio predmet i predao ga španjolskim tijelima kao dio spontane razmjene informacija na temelju članka 7. Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći iz 2000. godine.

Istrage u Luksemburgu i Španjolskoj otkrile su da su angolske vlasti platile više od 150 milijuna EUR španjolskoj tvrtki preko bankovnog računa otvorenog u Kini. Međutim, dotična je španjolska tvrtka isporučila opremu

za policiju u Angoli u vrijednosti od samo oko 50 milijuna EUR. Preostalih 100 milijuna EUR navodno su otuđile osobe u Angoli i Španjolskoj. Osumnjičenici su izgradili mrežu bankovnih računa i fiktivnih društava u Angoli, Europi i Aziji kako bi prikriili konačno odredište ukradenog novca, slijedeći klasični obrazac pranja novca u uzastopnim fazama: ulaganje, prikriivanje i integracija.

Kako bi prikupili izjave svjedoka i informacije o bankovnim računima upotrijebljenim u Angoli, španjolske su vlasti Angoli poslale zahtjev za uzajamnom pravnom pomoći u veljači 2015., na temelju Konvencije UN-a protiv korupcije iz 2003. godine. Budući da su banke i pojedinci iz različitih europskih država navodno također bili uključeni u kaznena djela, španjolske vlasti su se u lipnju 2015. obratile Eurojustu, prvotno tražeći informacije o statusu izvršenja zahtjeva za pravnom pomoći koji su prethodno izdani Luksemburgu, Belgiji i Švicarskoj na temelju Konvencije Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) o sprječavanju potkupljivanja stranih javnih dužnosnika koji sudjeluju u međunarodnim poslovnim transakcijama.

Španjolska nacionalna katedra održala je **sastanak II razine** s belgijskom nacionalnom katedrom i suradničkim tužiteljem iz Švicarske kako bi dogovorili strategiju suradnje. Kao rezultat, Eurojust je olakšao brzo izvršavanje nekoliko zahtjeva za uzajamnom pravnom pomoći poslanih Švicarskoj i Belgiji kako bi se dobile informacije o bankovnim računima u vlasništvu osumnjičenika te kako bi se ti računi hitno zamrznuli. Kako je predmet napredovao i kako je prikupljano sve više dokaza, Španjolska je izdala zahtjev za uzajamnom pravnom pomoći Francuskoj, Italiji, Portugalu i Velikoj Britaniji u listopadu 2015. U svrhu utvrđivanja preostalih potreba za suradnjom, Eurojust je osigurao analizu primijenjenog obrasca pranja novca te uključenih osumnjičenika, kao i pregled statusa izvršenja zahtjeva.

Eurojust je pomogao španjolskim vlastima kada je izdan dodatni zahtjev za uzajamnom pravnom pomoći za Angolu u kojemu se od angolskih vlasti traži da uruče optužnice protiv četiri osumnjičenika. Kako bi potaknula izvršenje inicijalnih i dodatnih zahtjeva za uzajamnom pravnom pomoći portugalska nacionalna katedra preporučila je pomoć angolskog tužitelja koji je kontaktna točka za međunarodnu pravosudnu suradnju za Zajednicu država portugalskog govornog područja (CPLP). Ova je aktivnost dovela do uspješne suradnje s angolskim vlastima te su zahtjevi za uzajamnom pravnom pomoći izvršeni do listopada 2016.

Kao rezultat uspješnih istraga i međunarodne pravosudne suradnje pomoću Eurojusta, 2016. pokrenuti su postupci protiv određenog broja osumnjičenika u Španjolskoj.

S ciljem informiranja potencijalnih operativnih partnera o Eurojustovom radu u području korupcije, Eurojust je bio domaćin posjetima predstavnika iz mreže za otkrivanje korupcije (Corruption Hunters' Network) kao i dva predstavnika ukrajinskih vlasti, Nacionalnog ureda, državna agencija za provedbu zakona, koja je odgovorna za istraživanje kaznenih djela korupcije starijih vladinih dužnosnika pod njezinom nadležnošću, i Ureda posebnog tužitelja za borbu protiv korupcije, odgovornog za provedbu progona slučajeva koje istražuje Nacionalni ured.

Eurojust sudjeluje kao promatrač u Camdenskoj međuagencijskoj mreži ureda za oduzimanje imovinske koristi (CARIN) od 2004., odnosno u Platformi ureda za oduzimanje imovinske koristi (ARO) od 2008.

2.1.7 Trgovanje drogom

Eurojust je obradio poprilično velik broj predmeta trgovanja drogom (254), što je uključivalo koordinacijske sastanke (41), koordinacijski centar (jedan) i zajedničke istražne timove (24, od kojih je 13 bilo novoosnovano). U uskoj je suradnji s institucionalnim partnerima radio na jačanju sposobnosti država članica da učinkovito rješavaju nove prijetnje u području novih psihoaktivnih tvari (NPS) kao i kontroliranih isporuka.

U studenom su Eurojust i Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama objavili izvješće *[Nove psihoaktivne tvari u Europi: zakonodavstvo i progona—postojeći izazovi i rješenja](#)*. Namjera izvješća je da pomogne nacionalnim nadležnim tijelima koja se suočavaju s brzim razvojem europskog tržišta novih psihoaktivnih tvari što ih je potaknulo na pronalaženje odgovarajućih i učinkovitih kontrolnih mehanizama. Izvješće kombinira Eurojustovo operativno iskustvo u međunarodnim progonima u vezi s drogama i analizu odluke Suda Europske unije od 10. srpnja 2014. O lijekovima (spojeni predmeti C-358/13 i C-181/14) s kapacitetima za praćenje droga i analitičkim kapacitetima Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama.

Eurojust pruža savjete nacionalnim nadležnim tijelima u vezi s pretvaranjem informacija prikupljenih tijekom kontrolirane isporuke u dokaze te olakšava razmjenu informacija i dokumenata na temelju zahtjeva za uzajamnom pravnom pomoći. U listopadu 2015. Kolegij je održao tematsku raspravu o pravnim zahtjevima i operativnim pitanjima koja se tiču kontroliranih isporuka (*vidjeti [Eurojustovo godišnje izvješće za 2014.](#), str. 60*). Eurojust je nastavio s povezivanjem s Vijećem Europe i Europolom u svrhu identificiranja mogućih sinergija te je podijelio svoj izvješće, *Pravna i operativna pitanja koja je Eurojust identificirao*

u kontroliranim isporukama, unutar povezanih projekata Europske multidisciplinarne platforme za borbu protiv kaznenih djela. Eurojust doprinosi izradi priručnika o kontroliranim isporukama, inicijativa koju vodi skupina Pompidou (Vijeće Europe), a čije se objavljivanje očekuje u 2017.

2.1.8 Organizirani kriminal posjeda kojega su počinile pokretne skupine organiziranog kriminala

Kategorija organiziranog kriminala posjeda počinjenog od strane pokretnih skupina organiziranog kriminala pokriva široku lepezu kaznenih djela, kao što su kaznena djela povezana s motornim vozilima, krađa metala, džeparenje, pljačka i serijske provale. Eurojust je podržao 199 predmeta, 19 koordinacijskih sastanaka i 12 zajedničkih istražnih timova, od kojih su četiri bila novoosnovana. Eurojust je održao dva koordinacijska centra koja su se bavila kaznenim djelima povezanim s motornim vozilima.

Trogodišnji program, koji su zajednički razvili Eurojust i Španjolska, unutar okvira operativnog djelovanja u sklopu projekta o organiziranom kriminalu posjeda Europske multidisciplinarne platforme, završio je seminarom u lipnju koji je organizirao Eurojust, a na kojemu su sudjelovali stručnjaci u istragama i progonima organiziranog kriminala posjeda, uključujući predstavnike nacionalnih tijela pravosuđa i policije država članica, Norveške i Islanda, Komisije, Europske policijske akademije (CEPOL) i Europol. Ciljevi seminara bili su podizanje svijesti policajaca,

tužitelja i sudaca o jedinstvenim aspektima istraživanja i progona organiziranog kriminala posjeda i pokretnih skupina organiziranog kriminala, razmjena stajališta o mogućim rupama u zakonu i praktičnim poteškoćama te identifikacija najbolje prakse.

Završno izvješće, objavljeno u prosincu, sažima rasprave i odluke kao i zaključke trogodišnjeg programa. Izvješće zaključuje da, sve dok ne postoje nikakve bitne rupe u zakonu koje bi utjecale na istrage i progone organiziranog kriminala posjeda, nacionalna bi nadležna tijela trebala revidirati svoje postojeće prakse i strategije, osobito one koje se tiču resursa i metoda kojima se služe u složenim istragama drugih oblika teškog organiziranog kriminala (npr. forenzički dokazi (DNK) ili posebnih istražnih tehnika (npr. presretanje komunikacija)) te povećati razinu međunarodne suradnje uključujući suradnju s Eurojustom i Europskom pravosudnom mrežom.

2.1.9 Kaznena djela u području zaštite financijskih interesa Europske unije

Eurojustova operativna potpora u predmetima koji se bave kaznenim djelima koja izravno ili neizravno utječu ili mogu utjecati na financijske interese EU-a (PIF kaznena djela) ostala su na istoj razini kao u 2015. godini s 11 koordinacijskih sastanaka i pet zajedničkih istražnih timova, od koji je jedan bio novoosnovan, iako se broj predmeta u vezi sa zaštitom financijskih interesa Europske unije zabilježenih u 2016. godini smanjio sa 69 na 41. U Eurojustovoj statistici, prijevarena u vezi s PDV-om smatra se zasebnom kategorijom.

2.2 Eurojustov rad u vezi sa zločinačkim organizacijama mafijaškog tipa

Od 2012. više od 145 Eurojustovih predmeta bavilo se talijanskim skupinama organiziranog kriminala mafijaškog tipa kao što su Cosa Nostra, Comorra i 'Ndrangheta. Eurojustov rad potvrđuje prijelaznu dimenziju talijanskih skupina organiziranog kriminala mafijaškog tipa koje su tijekom godina učvrstile svoja globalna partnerstva s drugim zločinačkim skupinama diljem svijeta koje su posebice aktivne u područjima trgovanja drogom i pranja novca.

Osim pranja novca u stranim državama od prihoda od nezakonitih radnji izvršenih u Italiji, ove su se skupine organiziranog kriminala u velikoj mjeri infiltrirale u legitimnu ekonomiju brojnih država članica poput Španjolske (kojoj je posebice sklona talijanska Camorra), Nizozemske, Rumunjske, Francuske, Njemačke i Velike Britanije, uključujući, kroz prisutnost u ovim državama članicama, opasne talijanske bjegunce zajedno s njihovim mrežama suradnika i pomagača. Ovo se infiltriranje obično događa izravno uz pomoć suradnika skupine organiziranog kriminala ili preko

njezinog predstavnika kroz ulaganja u nekretnine i sudjelovanje u javnim ili privatnim ugovorima posebice u području izgradnje, komunalnih usluga i odlaganja otpada.

Prema talijanskom kaznenom pravu »sudjelovanje u zločinačkoj organizaciji« samostalno je kazneno djelo kažnjivo dugogodišnjim zatvorskim kaznama na temelju članaka 416. i 416.bis Talijanskog kaznenog zakonika, uskladu sa zahtjevom članka 2. Okvirne odluke Vijeća 2008/841/PUP o borbi protiv organiziranog kriminala. Međutim, nisu sve države članice usvojile slične odredbe koje inkriminiraju »sudjelovanje u zločinačkoj organizaciji« kao nedvojbeno kazneno djelo. Ako su to i učinile, razmjeri primjene i kazni koje se vezuju uz takva kaznena djela uvelike variraju kao što variraju mogućnost i zahtjevi primjene posebnih istražnih tehnika poput prisluškivanja.

Iskustvo pokazuje da postojanje različitih pravnih definicija i nedostatak ekvivalenta članku 416bis

Talijanskog kaznenog zakonika uzrokuje velike zakonske i operativne prepreke učinkovitoj pravosudnoj suradnji.

Eurojust je podržavao uspješne operacije identificiranjem pravosudnih izazova te predlaganjem rješenja, uključujući jačanje upotrebe zajedničkih istražnih timova, uzimajući u obzir različite zakonske okvire i pristupe kaznenog progona prema talijanskim skupinama organiziranog kriminala koje postoje na nacionalnoj razini. Talijanske vlasti, uz potporu talijanske katedre u Eurojustu, obavijestile su svoje kolege u državama članicama pogođenima konkretnom prijetnjom koju predstavljaju talijanske skupine organiziranog kriminala mafijaškog tipa, a koje djeluju na njihovom teritoriju, te su pomogle u identifikaciji i prikupljanju dokaza u vezi s kaznenim djelom koje predstavlja preduvjet (često pranje novca) i raspravljale su i usuglasile koordinirane operativne metode otkrivanja tih skupina korištenjem posebnih istražnih tehnika poput prisluškivanja i otnedavno zajedničkih istražnih timova. Nekoliko je predmeta koje je zabilježila talijanska nacionalna katedra u tijeku. Primjer slučaja koji je Eurojust uspješno podržao prikazuje izazove.

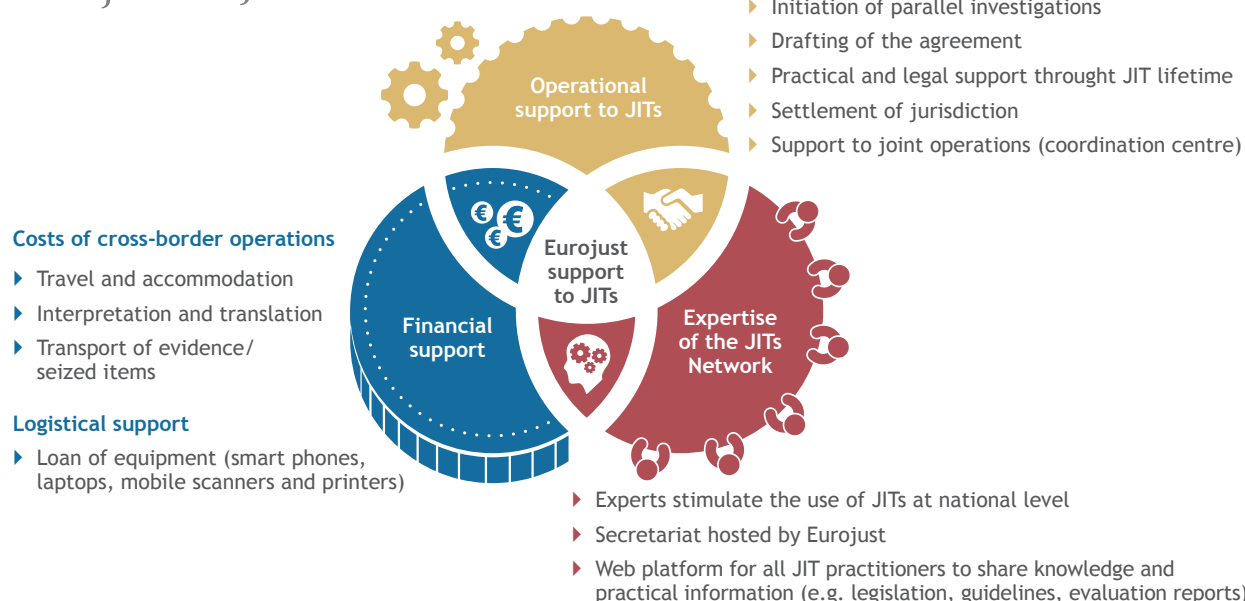
Talijanska istraga skupine organiziranog kriminala koja je povezana s Camorrom koja se bavila trgovinom različite krivotvorene robe (npr. generatori električne energije, motorne pile, udarni čekići i odjeća). Nezakoniti proizvodi bili su proizvedeni u Kini, a krivotvorene etikete poznatih tvrtki lijepljene su u Italiji. Roba je distribuirana diljem svijeta preko luke Napulj. Nadalje, električni uređaji i alati kojima je ova skupina organiziranog kriminala trgovala nisu bili u skladu sa sigurnosnim standardima važećim u EU-

u. Kriminalna je aktivnost bila izuzetno profitabilna (npr. prodajna cijena električnog generatora, proizvedenog u Kini za 35 EUR, bila je 400 EUR, dok bi proizvod zakonite marke koštao 1.250 EUR). Sjedište skupine organiziranog kriminala bilo je u blizini Napulja, ali njezine nezakonite aktivnosti protezale su se kroz više od dvadeset europskih država te u Australiji i na Islandu.

Eurojustovi naponi usmjereni na koordiniranje pomogli su talijanskim i drugim nacionalnim nadležnim tijelima da rekonstruiraju ovu skupinu organiziranog kriminala te da dođu do zajedničkog razumijevanja kako je ona funkcionirala na nacionalnoj razini. Dogovorena je zajednička operativna strategija i koordinirane aktivnosti. Strategija je usmjerena na otvaranje i provedbu nacionalnih istraga o pranju novca, a paralelno s izvornim istragama za sudjelovanje u skupini organiziranog kriminala mafijaškog tipa, koje su provedene u Italiji. Eurojust je podržao istovremene nacionalne istrage i izvršavanje više od 30 talijanskih zahtjeva za uzajamnom pravnom pomoći. Uspješan završetak operacija, koordiniranih preko Eurojusta, uz analitičku potporu Europolu, kulminirao je simultanim aktivnostima koje su provedene u sedam država članica (CZ, DE, ES, FR, IT, SE, UK) i rezultirale uhićenjem 67 pojedinaca, pretresom 143 skladišta i zapljenom više od 800 tona krivotvorenog materijala te oduzimanjem imovine vrijednosti preko 11 milijuna EUR.

Eurojust je primio na znanje odluku Europskog parlamenta od 25. listopada 2016. o borbi protiv korupcije i nastavnu odluku odbora CRIM koji od Komisije zahtjeva podnošenje izvješća o ocjeni prenošenja Okvirne odluke Vijeća 2008/841/PUP o borbi protiv organiziranog kriminala.

Eurojust & JITs

Operacija Avalanche: detaljan pregled

Ključne prijetnje

Njemačka istraga skupine organiziranog kriminala pod nazivom Avalanche (lavina) uključene u aktivnosti u vezi sa zloćudnim softverom, krađom identiteta i spam porukama započeta je 2012. nakon što je val zlonamjernih računalnih programa ransomware napao znatan broj računalnih sustava blokirajući pristup korisnicima. Istraga je otkrila postojanje izuzetno sofisticirane tehničke infrastrukture kojom se koristilo za napad na milijune privatnih i poslovnih računalnih sustava zloćudnim softverom (npr. bankovni trojanci i ransomware) što je omogućilo kriminalcima koji vode mrežu da prikupljaju bankovne lozinke i lozinke elektroničke pošte.

Te su informacije kriminalcima omogućile izvršavanje bankovnih doznaka sa računa žrtava. Prihodi su se zatim preusmjeravali kriminalcima pomoću infrastrukture posebno kreirane kako bi osigurala prihode od kriminalne aktivnosti. Osim pokretanja i upravljanja masovnim globalnim napadima zloćudnim softverom, mrežom Avalanche koristilo se i za kampanje za regrutiranje posrednika za prijenos novca. Infrastruktura mreže Avalanche postavljena je na način da je bila vrlo otporna na otkrivanje i policijske akcije (uz pomoć takozvane tehnologije »double fast-flux«).

Eurojust i Europol

Potreba za širom međunarodnom suradnjom pojavila se 2015. Njemačko tužiteljstvo i policija pristupili su Eurojustu i Europolu tražeći potporu. Dok su se u tom trenutku provodile određene aktivnosti protiv dijelova mreže, široka suradnja nije bila uspostavljena niti su počinitelji bili identificirani.

U Europolu i Eurojustu, i uz njihovu usku suradnju, održano je nekoliko operativnih i koordinacijskih sastanaka koji su međusobno približili velik broj država članica i trećih država, uključujući SAD i Azerbajdžan. Prije konačnog koordinacijskog sastanka, u Eurojustu je održan sastanak II razine u kojemu su iznimno sudjelovali njemački i američki tužitelji i policajci, uz ograničenu skupinu država koje

Eurojust je podržao rad uključenih pravosudnih tijela utvrđivanjem pravnih zahtjeva za neophodne intervencije, kao i olakšavanjem sastavljanja i pravovremenog izvršavanja zahtjeva.

Europski centar za cyber kriminal podržao je istragu olakšavanjem sigurne razmjene informacija, osiguravanjem dubinske analize i napredne digitalne forenzičke potpore te poticanjem suradnje između policije i privatnih partnera.

neće biti prisutne tijekom sljedećeg koordinacijskog sastanaka. Svrha operativnih i koordinacijskih sastanaka bila je planiranje globalnog dana zajedničke akcije i razjašnjavanje zakonskih pitanja i koncepata u vezi s ovim oblikom cyber kriminala.

Utjecaj

Infrastruktura mreže Avalanche bila je u upotrebi od 2009. i koncentriranim cyber napadima na online bankarske sustave uzrokovala je procijenjenu štetu od 6 milijuna EUR samo u Njemačkoj. Uz to, financijski gubici u vezi s napadima zloćudnim softverom koji su izvršeni preko mreže Avalanche procijenjeni su na stotine milijuna eura diljem svijeta, iako je točan izračun teško napraviti zbog velikog broja obitelji zloćudnog softvera kojima se upravljalo kroz ovu platformu. Prvotno je dan akcije bio predviđen za 2015. Međutim, odgođen je za kraj 2016. kako bi se omogućila identifikacija počinitelja uz usku suradnju američkim vlastima.

Dok su početna pitanja u vezi sa suverenitetom bila potaknuta činjenicom da su poslužitelji koje je trebalo ugasiti bili smješteni u različitim nadležnostima, raspravama među relevantnim nadležnim tijelima to je pitanje riješeno. Slično tome, pojavila se sumnja da, pod različitim zakonodavstvima država sudionica, zapljena takozvanih nerođenih domena nije moguća. Eurojustov upućeni nacionalni stručnjak za cyber kriminal mogao je izvijestiti nacionalna nadležna tijela da u ovom slučaju neće doći do problema jer bi se status predmetne domene trebao promijeniti iz nerođene u rođenu do trenutka kada bi aktivnosti bile pokrenute. Njegova savjetodavna uloga u nacionalnim katedrama i nacionalnim nadležnim tijelima nastavila se kroz cijelu istragu. Uz to, Eurojustov upućeni nacionalni stručnjak za cyber kriminal osigurao je kontaktne podatke pravosudnih tijela u državama izvan Eurojustove kontaktne mreže.

Privatni sektor

Započeta je suradnja s nekoliko partnera iz neprofitnog i privatnog sektora s namjerom analize preko 130 TB prikupljenih podataka i identifikacije

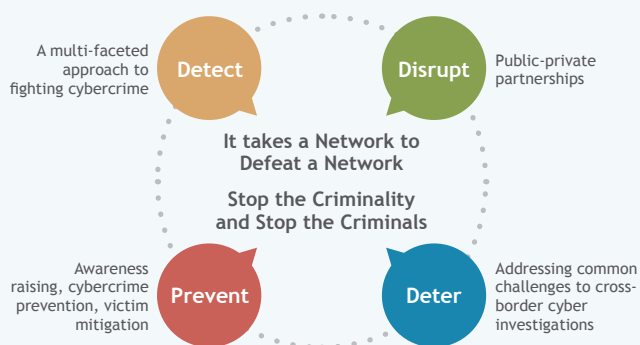
strukture poslužitelja botnet mreže, što je dovelo do gašenja poslužitelja i pada cjelokupne zločinačke mreže. Partneri su uključivali njemački *Fraunhofer-Institut für Kommunikation, Informationsverarbeitung und Ergonomie*, zakladu Shadowserver, neprofitnu organizaciju Registrar of Last Resort i Internetsku organizaciju za dodjeljivanje naziva i brojeva (ICANN). Ostali partneri, kao što su INTERPOL i Ibero-američka mreža za međunarodnu pravnu suradnju (IberRed) također su igrali važnu ulogu, osobito u pripremi dana zajedničke akcije. IberRed poslužio je kao poveznica s državama španjolskog govornog područja uglavnom u Južnoj Americi.

Rezultati

Na dan akcije u studenom 2016., Europol je bio domaćin stožeru, u kojemu je sudjelovao i Eurojust koji je osigurao trenutačnu potporu pravosudnim tijelima uključenim u dan akcije. U stožeru su njemački tužitelj i policajci surađivali s predstavnicima uključenih država i partnerima te s partnerima iz privatne industrije kako bi osigurali uspjeh ove velike operacije. Ovo globalno nastojanje da se onespособi mreža uključivalo je ključnu potporu tužitelja i istražitelja iz 29 države.

Kao prvi rezultat uhićeno je pet pojedinaca, 37 lokacija je pretraženo i zaplijenjeno je 39 poslužitelja. Otkrivene su žrtve napada zloćudnim softverom u preko 180 država. Uz to, 221 poslužitelj je onespособljen slanjem obavijesti o zloupotrebi pružateljima usluga hostinga. Preko 800 000 domena povezanih s kriminalnom infrastrukturom je ugašeno, a uspostavljene su i internetske stranice namijenjene

pomoći javnosti u uklanjanju zloćudnog softvera s računala i sprječavanju daljnjeg nezakonitog pristupa.

Stečena iskustva

S ciljem pomoći uključenim državama u njihovim istragama, uska suradnja između Eurojusta i Europolu u organiziranju zajedničkih sastanaka uštedjela je i vrijeme i novac.

Ova je operacija pokazala da je otkrivanje velike i sofisticirane zločinačke mreže moguće samo kada javni i privatni subjekti surađuju kao tim. Cyber kriminal je uistinu globalni fenomen i zahtjeva suradnju između nadležnih tijela, koju je ponekad najučinkovitije ostvariti korištenjem regionalnih mreža stručnjaka.

Iza svakog uspješnog pothvata cyber kriminala krije se poslovni pothvat. Usmjeravanjem na poslovni model mreže Avalanche i pronalaženjem načina onespособljavanja počinitelja i tehničke infrastrukture, kao i identifikacijom i pružanjem potpore žrtvama, jedna od najsofisticiranijih mreža cyber kriminala proteklih godina uspješno je ugašena. Operacije su osigurale vrijedan uvid u poslovni model cyber kriminala. Istovremeno, povjerenje koje je izgrađeno između javnih i privatnih subjekata koji su međusobno surađivali pokazat će se kao stavka neprocjenjive vrijednosti u budućoj borbi protiv cyber kriminala. Od dana akcije, pristup upotrijebljen u slučaju smatra se najboljom praksom među istražiteljima i progoniteljima cyber kriminala.

Glavni tužitelj, g. **Frank Lange** je izjavio:

Međunarodna suradnja koju krasi pouzdanost i brzina djelovanja, izvan okvira tradicionalne pravne pomoći, bila je ključna za uspjeh operacije Avalanche. Eurojust i Europski centar za cyber kriminal odigrali su važnu ulogu u uspostavljanju suradničke atmosfere između pravosudnih sudionika i policije. Koordinacijski sastanci organizirani u Eurojustu te operativni sastanci organizirani u Europolu, kao i daljnja potpora ove dvije organizacije koja se sastojala u proslijeđivanju informacija i zahtjeva odgovarajućim primateljima, postavili su temelje za istinski multinacionalni pristup. Zaista smo zahvalni na tome.

Eurojustovi
partneri

3.1 Suradnja s Europolom

Suradnja je ojačana radom upravljačkih odbora Eurojusta i Europolu na operativnim i strateškim pitanjima, pri čemu se raspravljalo o velikom broju tema, uključujući Eurojustovu potporu Europolovim kontaktnim točkama i danih zajedničke akcije u 2016, upitniku Camdenske međuagencijske mreže ureda za oduzimanje imovinske koristi (CARIN) o oduzimanju imovine bez kaznene osude, projektima zadržavanja podataka, financiranju zajedničkih istražnih timova i programu razmjene. Zajedničko godišnje izvješće za 2015. predano je Vijeću i Komisiji 19. svibnja.

Eurojust istražuje korake za stvaranje veze između Eurojustovih i Europolovih centara. Na sastanku na visokoj razini između Eurojusta i Europolu dana je potpora imenovanju Eurojustovih predstavnika u Europskom centru za borbu protiv terorizma i Europskom centru za borbu protiv krijumčarenja migranata, nakon dobrog primjera koji je dao Eurojustov upućeni nacionalni stručnjak za cyber kriminal imenovan u Europski centar za cyber kriminal.

Nastavljeno je s redovitom razmjenom informacija o planiranim operativnim sastancima u Europolu i koordinacijskim sastancima u Eurojustu. Europol je sudjelovao u 87 koordinacijskih sastanaka.

Eurojust je dao svoj doprinos u aktivnostima koje su izvršene u okviru operativnih akcijskih planova u svim prioritetnim područjima kaznenih djela Europske

multidisciplinarne platforme te u kontaktnim točkama. Eurojust je sudjelovao kao voditelj, suvoditelj i sudionik u aktivnostima koje su poduzete s ciljem povećavanja koordiniranih istraga i progona unutar operativnih akcijskih planova te identifikacije pravosudnih izazova i najbolje prakse. Kolegij je odlučio racionalizirati ulogu i zadatke svojih kontaktnih točaka na Europolove kontaktne točke i uskladiti ih s novom strukturom usvojenom u Europolu te na Eurojustove operativne i strateške prioritete.

Eurojust je postigao formalnu povezanost s kontaktnim točkama APATE (prijevara) i HYDRA (islamski vjerski terorizam), što je rezultiralo s ukupno 25 Europolovih predmeta kojima je osigurana potpora Eurojusta.

Eurojust je dao svoj doprinos strateškim proizvodima, *Procjena prijetnje od teškog i organiziranog kriminala* (SOCTA) koja bi trebala biti objavljena 2017. godine i poglavlje pod naslovom Presude i kazne uključujući relevantni statistički dodatak *Izvješće o stanju terorizma i trendovima* (TE-SAT).

Na inicijativu nizozemskog predsjedatelja Upravnog odbora Europolu u prosincu je održan sastanak Upravnog odbora i Kolegija Eurojusta kako bi se raspravljalo o zajedničkim stavovima o suradnji, promoviralo bolje razumijevanje Eurojustovih i Europolovih mandata te pojačala komplementarnost s ciljem boljeg služenja nacionalnim nadležnim tijelima.

3.2 Suradnja s Europskim uredom za borbu protiv prijevара (OLAF)

Zajednička nastojanja Eurojusta i OLAF-a u suzbijanju prijevара, korupcije i drugih kaznenih djela koja pogađaju financijske interese Europske unije nastavila su se i naglasila su potrebu za učinkovitim pristupom međunarodnim predmetima koji uključuje više agencija, posebice kroz razmjenu informacija i uzajamno uključivanje. Dužnosnici OLAF-a surađivali su s Eurojustom na četiri predmeta i sudjelovali su u

četiri koordinacijska sastanka. Suradnja je osigurana preko Eurojusta i tima za vezu OLAF-a, između ostalog, redovitom razmjenom sažetaka predmeta i zajedničkom obukom na temu praktične suradnje, upotrebom predmeta za demonstraciju stručnjacima kako suradnja i najbolja praksa između OLAF-a i Eurojusta pomažu u zaštiti financijskih interesa Europske unije.

Prezentacije i marketinški seminari

Eurojust je, u suradnji s odgovarajućim nacionalnim nadležnim tijelima, organizirao *marketinške seminare* u Litvi (svibanj), Bugarskoj (lipanj) i Irskoj (srpanj) te jednu *prezentaciju* u Španjolskoj s ciljem promoviranja zadataka, rada i dodatne vrijednosti Eurojusta u operativnim pitanjima te priznavanja Eurojusta kao središta pravosudne i pravne stručnosti u Europskoj uniji.

Na ovim su seminarima sudjelovali tužitelji, suci i/ili policija.

Eurojust i obuka

Na Eurojustovim tematskim sastancima prisustvuju stručnjaci, a svrha im je razmjena iskustava i najbolje prakse. Oni se mogu smatrati praktičnom obukom. Točnije, Eurojust podržava obuku u području pravosudne suradnje u kaznenim pitanjima, na temelju Memoranduma o razumijevanju potpisanog s Europskom mrežom za pravosudnu izobrazbu.

U okviru Programa razmjene Europske mreže za pravosudnu izobrazbu, 16 tužitelja/sudaca iz devet država članica (BE, BG, ES, IT, HU, AT, PL, PT, SI) sudjelovalo je u dugoročnim razdobljima pripravnništva (tri ili četiri mjeseca) u Eurojustovim nacionalnim katedrama, podržavajući njihov operativni rad. Eurojust je organizirao jednotjedni studijski posjet, koji je održan u travnju, a u kojemu je sudjelovalo 27 tužitelja/sudaca iz 17 država članica.

Uz to, članovi Eurojustovih nacionalnih katedri aktivno su sudjelovali na četiri seminaru Europske mreže za pravosudnu izobrazbu u okviru Kaznenog pravosudnog projekta I, *Međunarodna pravosudna suradnja u kaznenim pitanjima u praksi: Simulacije europskog uhiđenog naloga i uzajamne pravne pomoći*. Eurojustovi predstavnici na ovim seminarima nadziru rad stručnjaka i osiguravaju uvid u ulogu Eurojusta.

U skladu s Memorandumom o razumijevanju s Europskom policijskom akademijom (CEPOL) te u kontekstu Operativnog akcijskog plana za 2015. (EMPACT), Eurojust je podržao tečajeve obuke u različitim područjima poput: financijske istrage i prijevara u vezi s trošarinom, krijumčarenje kokaina i heroina, strani teroristički borci, krivotvorenje robe i prava intelektualnog vlasništva, trgovanje ljudima i ilegalno krijumčarenje imigranata.

Eurojust je zajedno s CEPOL-om, Europskom mrežom za pravosudnu izobrazbu i Tajništvom mreže zajedničkih istražnih timova nastavio sudjelovati u tečaju *Zajednički istražni timovi*.

Nadalje, u okviru projekta Instrument pretpristupne pomoći za 2014. financiranog od Europske unije, *Međunarodna suradnja u području kaznenog pravosuđa: tužiteljske mreže zapadnog Balkana*, Eurojust je u srpnju osigurao obuku i bio domaćin jednotjednom studijskom posjetu stručnjaka s područja zapadnog Balkana.

3.3 Eurojustovi odnosi s trećim državama i organizacijama

Sporazumi o suradnji

Eurojust na snazi ima sedam sporazuma o suradnji, nakon stupanja na snagu sporazuma o suradnji s Republikom Moldavijom potpisanog 21. listopada. Sporazumi o suradnji potpisani s Crnom Gorom 3. svibnja i s Ukrajinom 27. lipnja još uvijek nisu stupili na snagu, a pokrenuti su službeni pregovori kako bi se zaključio sporazum o suradnji s Albanijom.

Održavani su kontakti s Bosnom i Hercegovinom, Brazilom, Gruzijom, Izraelom, Meksikom, Srbijom, Tunisom i Turskom kako bi se istražile mogućnosti jačanja suradnje. Uz to, ocijenjena je i praktična provedba odredbi sporazuma o suradnji koje su na snazi. U tom kontekstu održavani su redoviti konzultacijski sastanci sa Švicarskom i Norveškom.

Eurojustov rad s trećim zemljama

Eurojust je pružio pomoć u 300 predmeta u koje je bila uključena 61 različita treća država, a koji su se

uglavnom odnosili na prijevaru i pranje novca. Treće zemlje bile su zastupljene na 50 koordinacijskih sastanaka, uz Švicarsku, SAD i Norvešku kao najčešće sudionike. Švicarska i Norveška također su bile uključene u koordinacijske centre. Treće države bile su uključene u 14 zajedničkih istražnih timova uz potporu Eurojusta (*vidjeti poglavlje 1.4.*)

Suradnički tužitelji u Eurojustu

Sporazum o suradnji predstavlja pravnu osnovu za upućivanje suradničkog tužitelja. Eurojust ima tri suradnička tužitelja, iz Norveške, SAD-a i Švicarske.

Suradnički tužitelj za Švicarsku zabilježio je 90 predmeta koji su se uglavnom bavili prijevarom, pranjem novca, i zločinima protiv života, tijela ili osobne slobode, te je organizirao pet i sudjelovao u 21 koordinacijskom sastanku i dva koordinacijska centra. Suradnički tužitelj za Norvešku zabilježio je 65 predmeta koji su se uglavnom bavili trgovanjem drogom, trgovanjem ljudima, zločinima protiv života, tijela ili osobne slobode,

i prijevarom, te je sudjelovao u 10 koordinacijskih sastanaka i jednom koordinacijskom centru. Suradnički tužitelj za SAD zabilježio je jedan slučaj pomorskog piratstva te je sudjelovao u 12 koordinacijskih sastanaka. Njihova prisutnost u Eurojustu i njihovo uključivanje u predmete smatra se korisnima jer mogu ubrzati i olakšati pravosudnu suradnju između nadležnih tijela država članica i trećih država.

Eurojustove kontaktne točke u trećim državama

Eurojust je nastavio sa širenjem svoje globalne mreže pravosudnih kontaktnih točaka u trećim državama dodavanjem kontaktnih točaka iz Kolumbije i Libije. Trenutačno, ukupno 41 treća država ima Eurojustove kontaktne točke. Te kontaktne točke preko Eurojusta olakšavaju suradnju između nadležnih tijela država članica i trećih država.

Suradnja s Međunarodnim kaznenim sudom

Eurojust i Ured tužitelja Međunarodnog kaznenog suda potpisali su pismo razumijevanja o suradnji 2007. U 2016., Eurojust i Međunarodni kazneni sud istraživali su veze između najtežih kaznenih dijela (prema definiciji

Maria Schnebli, Liaison Prosecutor for Switzerland

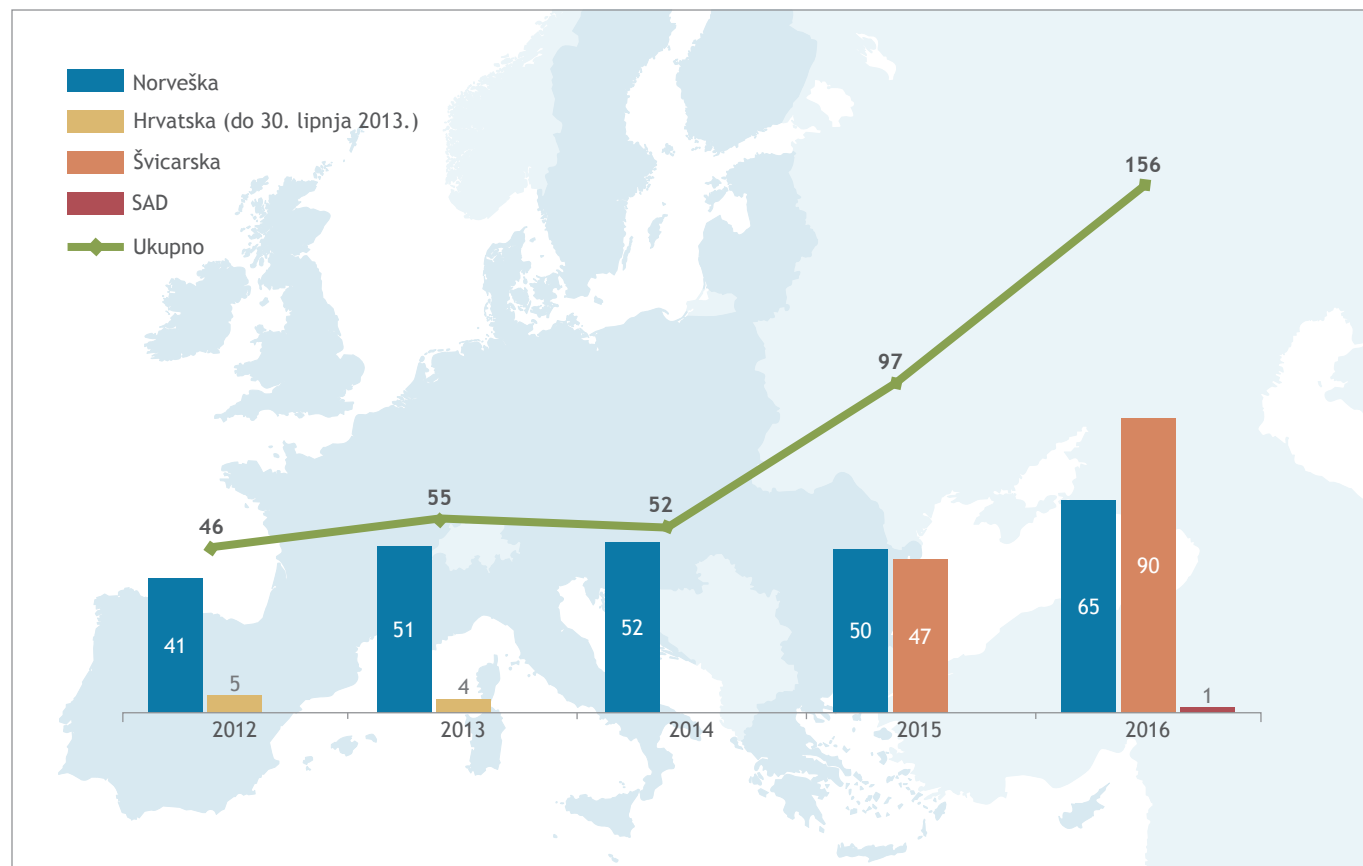

Michael Olmsted, Liaison Prosecutor for the USA

Hilde Stoltenberg, Liaison Prosecutor for Norway

Predmeti po suradničkim tužiteljima 2012. - 2016.

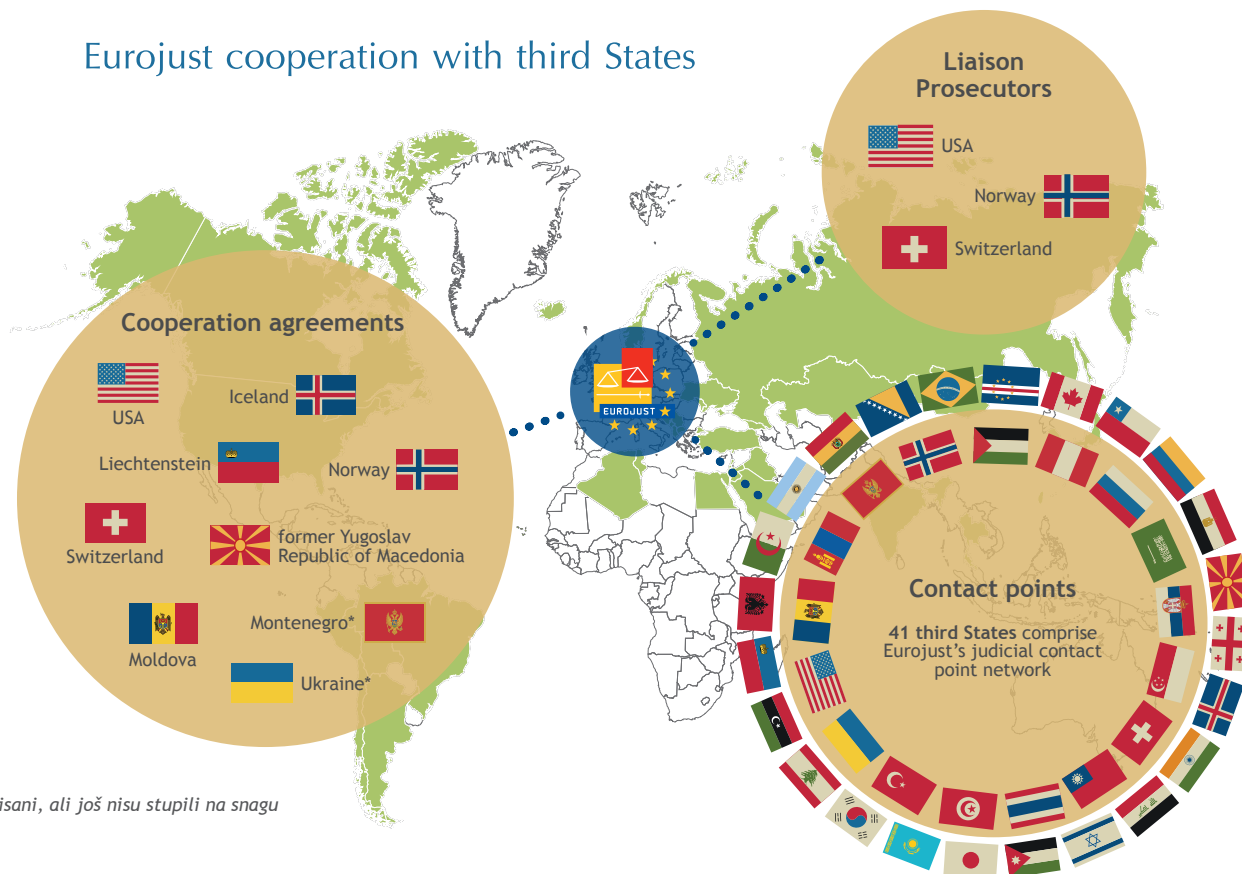
Suradnja s Ukrajinom i Moldavijom u predmetu krađe umjetnina

Talijansko tijelo zaduženo za kaznene progone započelo je istragu pljačke koja se dogodila u muzeju u Veroni, u Italiji, u studenom 2015. Ukradeno je sedamnaest vrijednih slika, uključujući djela Rubensa, Tintoretta i Pisanella. Navodni počinitelji bili su članovi skupine organiziranog kriminala koju su činili državljani Italije, Ukrajine i Moldavije. Predmet je otvoren u Eurojustu kako bi se olakšalo lociranje ukradenih remek djela, uhićenje počinitelja i u konačnici zapljena i siguran povratak umjetnina u Italiju.

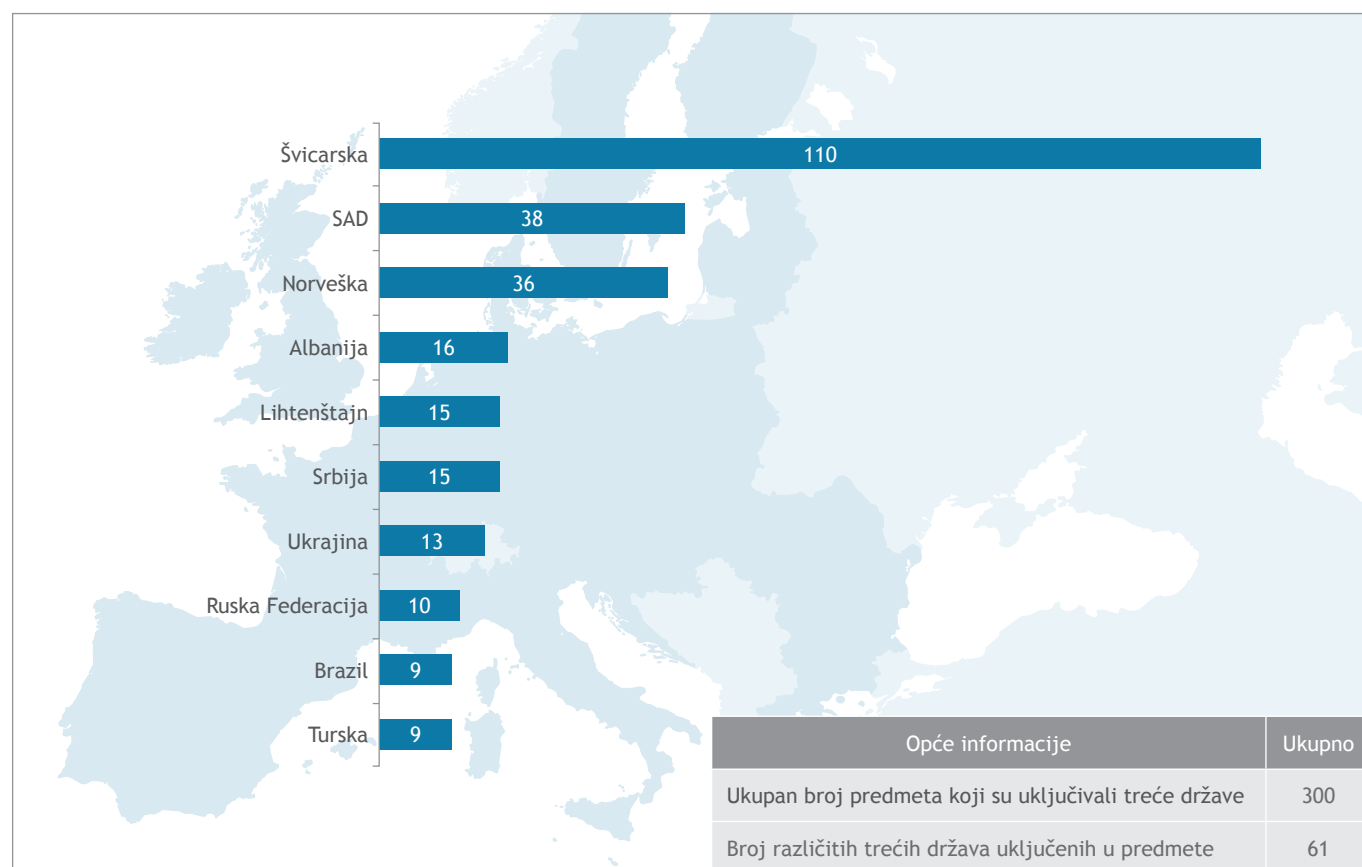
Početkom 2016., Italija je izdala dva zahtjeva za uzajamnom pravnom pomoći Moldaviji. U ožujku je uhićeno dvanaest osoba, sedam u Italiji i pet u Moldaviji. Međutim, za dva osumnjičenika moldavskog podrijetla koja su ostala na slobodi bilo je pretpostavljeno da su locirani u Odessi, u Ukrajini, te da su u posjedu svih sedamnaest ukradenih slika. U travnju je u Eurojustu organiziran koordinacijski sastanak kako bi se provjerilo jesu li povezani postupci u tijeku u drugim državama te kako bi se spriječilo bilo kakav sukob nadležnosti ili pitanja u vezi s načelom *ne bis in idem*.

Eurojustova potpora bila je ključna u postizanju zajedničkog razumijevanja među nacionalnim nadležnim tijelima, što je rezultiralo dogovorom o razmjeni informacija o nedavnim operativnim aktivnostima i osiguravanjem izvršenja talijanskog zahtjeva za uzajamnom pravnom pomoći kroz kontaktnu točku u Ukrajini. Ova kontaktna točka odigrala je važnu ulogu u izgradnji povjerenja i zajedničkog razumijevanja među uključenim stranama. Uz to, Eurojust je olakšao otvaranje paralelne istrage u Ukrajini kao i uspostavljanje neformalne radne skupine sastavljene od istražitelja iz uključenih država koji su se međusobno savetovali s ciljem koordinacije svojih aktivnosti u skladu s člankom 15. stavkom 5. Konvencije UN-a protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta iz 2000. Rezultat koordinacijskog sastanka osigurao je brzo rješavanje predmeta. Nekoliko dana nakon koordinacijskog sastanka, naponi za pravosudnom suradnjom doveli su do uspješnog otkrivanja ukradenih remek djela u Odessi. Dva osumnjičenika iz Moldavije uhićena su u svibnju 2016.

Eurojust cooperation with third States

Top deset trećih država u Eurojustovom radu

u Rimskom statutu Međunarodnog kaznenog suda), terorizma i drugih kaznenih dijela. U lipnju je Eurojust pozvao predstavnike Međunarodnog kaznenog suda da se susretnu s nacionalnim dopisnicima u Eurojustu za teroristička pitanja te stručnjacima za borbu protiv terorizma iz Norveške, Švicarske i SAD-a kako bi predstavili rad Međunarodnog kaznenog suda u Libiji u vezi s vezama koje su pronađene između najtežih kaznenih dijela i terorizma. Međunarodni kazneni sud izrazio je spremnost pomoći u olakšavanju

uzajamne pravne pomoći i razmjeni informacija kada se navedene veze otkriju. Eurojust je stvorio mogućnost da nacionalna pravosudna tijela uspostave izravne kontakte s istražiteljima Međunarodnog kaznenog suda s ciljem učinkovitog progona najtežih kaznenih dijela i kaznenih dijela u vezi s terorizmom. U srpnju je direktor istrage predstavio aktivnosti Međunarodnog kaznenog suda pred Kolegijem, a razmijenjena su i stajališta o jačanju suradnje.

Suradnički tužitelj za Švicarsku u središtu pažnje

»U ožujku 2015 imenovana sam prvom švicarskom suradničkom tužiteljicom u Eurojustu. Naravno da iz švicarske perspektive ovo trajno imenovanje suradničkog tužitelja u Eurojustu predstavlja veliki iskorak. Švicarska je već imala dugogodišnji radni odnos s Eurojustom prije stupanja na snagu sporazuma o suradnji između Eurojusta i Švicarske 2011. godine. Kao savezna tužiteljica s Uredom glavnog državnog odvjetnika Švicarske, bila sam operativna kontaktna točka za Eurojust od 2002. godine. Kao suradnička tužiteljica, sada sam upućena u Eurojust na trajnoj osnovi i osiguran mi je potpuno opremljeni ured.

Budući da sam se tijekom godina upoznala s Eurojustom, stvari su se u osnovi promijenile otkad sam počela raditi kao suradnička tužiteljica. Glavna razlika je u tome da, kao suradnička tužiteljica, mogu otvoriti vlastite predmete u Eurojustu i izravno pristupiti nacionalnim katedrama čiju potporu i suradnju traži švicarski tužitelj u svojoj istrazi.

Suradnički tužitelj može sudjelovati u operativnom *tour de table* plenarnog sastanka Kolegija i organizirati sastanke II razine i koordinacijske sastanke, i to koordinacijske sastanke uz potporu Eurojustove uprave. Redovito sudjelujem na koordinacijskim sastancima u organizaciji nacionalnih katedri u Eurojustu, bilo kao pratnja švicarskim tužiteljima i istražiteljima koji u njima sudjeluju bilo kao predstavnik tužitelja kada oni nisu u mogućnosti putovati u Hag.

Otkada sam u Eurojustu, jedan od mojih zadataka je organizacija i olakšavanje aktivnog sudjelovanja i uključivanja švicarskih nacionalnim stručnjaka u ključnim područjima, poput borbe protiv terorizma i cyber kriminala, za koju Eurojust osigurava vrlo vrijedne platforme sa svojim taktičkim sastancima i mrežama stručnjaka.

Dok Eurojust nije bio široko poznat u Švicarskoj prije nego što sam počela s radom ovdje, sada su tužitelji upoznati s njim i počeli su koristiti se njegovim potencijalom. Kako je jedan od tužitelja rekao tijekom jedne od prezentacija koje redovito održavam u Švicarskoj, »otvaraju se novi horizonti«. Ovaj trend se jasno odražava u statistici. Otvorila sam 47 predmeta u 2015. i 90 predmeta u 2016., a brojevi se samo povećavaju.

Švicarski tužitelji pristupaju mi s predmetima u vezi s kaznenim djelima iz svih područja Švicarskog kaznenog zakonika, a moje »klijente« čini 26 ureda kantonskih tužitelja iz tri jezične regije moje države kao i Ured glavnog državnog odvjetnika. Neki predmeti su jednostavni za rješavanje, dok su drugi izuzetno složeni, uključuju druge države i traju godinama. Budući da su se bolje upoznali s radom Eurojusta, švicarski tužitelji se postupno odvažuju u područja koja su im poprilično nepoznata, poput zajedničkih istražnih timova. Trenutačno imamo dva predmeta s aktivnim zajedničkim istražnim timovima u kojima sudjeluje i Švicarska, a još su tri predmeta u pripremi. Ova promjena vrlo je važna za Švicarsku i do nje ne bi došlo bez potpore Eurojusta.

Kao što svi znamo, suradnja je dvosmjerna ulica i u tom smislu uvjerena sam—a reakcije mojih kolega u nacionalnim katedrama prilikom izvršavanja dnevnih zadataka potvrđuju taj osjećaj—da i moja prisutnost ovdje njima predstavlja dodatnu vrijednost. Švicarska kao financijsko središte tražen je partner, osobito u gospodarskom kriminalu, pranju novca i slučajevima korupcije. Naš pravni sustav dosta je kompliciran, a suočenim smo i s dodatnim izazovom koji predstavljaju tri različita jezika. Pokazalo se vrlo korisnim biti u mogućnosti redovito raspravljati i rješavati neriješena pitanja s kolegama, a na taj sam način u mogućnosti pomoći našim tužiteljima kod kuće, pružajući im potporu i savjet u svakodnevnom radu.«

Maria Schnebli, izjava u časopisu *Aktuelle Juristische Praxis* AJP/PJA 8/2016., str. 105.

Švicarski predmet oružane pljačke nakita

Od 2013., hijerarhijski strukturirana litvanska skupina organiziranog kriminala počinila je više od 10 oružanih pljački nakita u Švicarskoj. Počinitelji su prijetili žrtvama oružjem i upotrebljavali fizičko nasilje, što je za posljedicu imalo trajno oštećenje mozga barem jedne od žrtava. Analizom DNK osiguranom tijekom švicarske istrage počinitelji su povezani s pljačkama počinjenim u brojnim drugim europskim državama, uključujući Belgiju, Češku, Dansku, Španjolsku, Francusku, Njemačku, Italiju, Nizozemsku, Austriju, Finsku i Norvešku. Ukradene dragocjenosti prodane su na eBayu putem računala s litvanskim IP adresama.

Istrage u Švicarskoj dovele su do nekoliko uhićenja, koja su olakšale litvanske vlasti na temelju zahtjeva za uzajamnom pravnom pomoći. Međutim, aktivnosti skupine organiziranog kriminala su nastavljene jer su nisko rangirani počinitelji ili »vojnici« brzo bili zamijenjeni drugima, a sam vrh skupine ostao je netaknut. U ovoj fazi slučaja, švicarska tijela pristupila su Eurojustu tražeći potporu za dodatnu pravosudnu suradnju. U prosincu 2015. održan je koordinacijski sastanak. Osim što je njime olakšano izvršenje neriješenih i planiranih zahtjeva za uzajamnom pravnom pomoći predanih Litvi, sastanak je pomogao u pronalaženju zajedničke strategije otkrivanja skupina organiziranog kriminala usredotočavanjem na vođe.

Dok je suradnja s Litvom na temelju zahtjeva za uzajamnom pravnom pomoći dobro funkcionirala, države sudionice zatražile su od litavskih vlasti da pokrenu istragu jer su počinitelji bili državljani Litve i jer su istražitelji diljem Europe imali koristi od informacija prikupljenih u Litvi. Međutim, nedovoljna količina informacija, koje su trebale osigurati države pogođene pljačkama, i nedostatak dostupnih dokaza u Litvi onemogućili su litavske vlasti da u tom trenutku otvore istragu.

Jedan od izazova u Švicarskoj bio je postojanje višestrukih istraga o aktivnostima skupine organiziranog kriminala u različitim švicarskim kantonima. Nakon prvog koordinacijskog sastanka, kojim se otvorio dijalog između svih pogođenih država, Eurojust je pružio potporu švicarskim i litavskim nadležnim tijelima u privremenom sužavanju suradnje, kako bi se prvo riješili specifični izazovi koji su utjecali na Švicarsku i Litvu.

Bilateralni koordinacijski sastanak održan je u Švicarskoj u lipnju 2016. uz sudjelovanje svih švicarskih kantonskih tužitelja, Ureda švicarskog saveznog tužiteljstva i litavske vlasti. Tijekom tog sastanka identificirane su specifične potrebe za suradnjom i postignuto je razumijevanje da bi se progoni po mogućnosti trebali izvršiti i u Litvi i u Švicarskoj jer su osumnjičenici uhićeni u Švicarskoj bili uglavnom »sitni« počinitelji.

Švicarski kantonski uredi tužiteljstva dogovorili su se o progonu pljački, odnosno dogovoreno je da će organizacijski aspekt pljački bit predmetom progona švicarskog saveznog tužitelja. Koordinacijski sastanak ojačao je uzajamno povjerenje i između litavskih i švicarskih vlasti te je olakšao uspostavljanje izravnih kontakata među kolegama.

U kontekstu pozitivnih rezultata suradnje u 2016., planira se nastaviti s koordinacijskim naporima na multilateralnoj razini u 2017.

Izazovi i najbolja praksa

4

Kroz svoj operativni i strateški rad Eurojust doprinosi identifikaciji izazova i najbolje prakse u različitim područjima pravosudne suradnje u kaznenim pitanjima. U 2016., Eurojust je posebice

rješavao pravne i praktične poteškoće u području presretanja telekomunikacija, izazove u predmetima porezne prijevare i europskog uhiđenog naloga.

4.1 Presretanje telekomunikacija

U studenom je održana tematska rasprava Kolegija s ciljem razmjene iskustava o pravosudnim i praktičnim izazovima u području presretanja telekomunikacija. Razgovaralo se o tri glavne teme: tradicionalno presretanje telekomunikacija, prisluškivanje automobila i upotreba virusa sličnih trojancima na mobilnim uređajima.

Tradicionalno presretanje telekomunikacija Različiti pravni standardi u nacionalnim zakonodavstvima još uvijek predstavljaju znatan izazov u učinkovitoj upotrebi presretanja telekomunikacija, posebice u svjetlu prihvatljivosti dokaza. Dok se člankom 4. stavak 1. Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći iz 2000. omogućuje državi koja podnosi zahtjev da izričito naznači formalnosti i postupke kojih se potrebno pridržavati, navedeno je nekoliko primjera u kojima je pronađeno kompromisno rješenje kako bi se prilagodili zakonski okviri i praktične mogućnosti obje države. U svjetlu načela uzajamnog uvažavanja, preporuka stručnjaka bila je da bi nadležna tijela koja podnose zahtjev trebala zahtijevati formalnosti ili postupke samo kada se smatraju temeljima prema nacionalnom zakonu. Kada države članice imaju različita postupovna pravila za zaštitu istog pravnog načela npr. proporcionalnosti, država članica koja podnosi zahtjev za presretanjem trebala bi uvažiti postupovni okvir države članice koja provodi presretanje.

Dodatni problemi javljaju se kada objekt presretanja neočekivano prijeđe granicu u drugu državu članicu.

Pravni režim ex-post ovlaštenja znatno varira od države do države i može rezultirati time da materijal dobiven presretanjem bude neprihvatljiv kao dokaz ako ex-post ovlaštenje nije dodijeljeno.

Eurojust može pomoći nacionalnim nadležnim tijelima s hitnim zahtjevima za presretanje, s prijevodima, olakšavanjem kontakata s relevantnim nacionalnim nadležnim tijelima te sa zahtjevima za presretanje upućenima trećim državama.

Prisluškivanje automobila U takozvanom »tajnom nadzoru prostorije« u kontekstu prisluškivanja automobila za presretanje razgovora koji se odvijaju u automobilu javljaju se znatni pravosudni izazovi kada automobil prijeđe granicu na teritorij druge države članice. Za razliku od tradicionalnog presretanja telekomunikacija, koje je izričito regulirano člankom 20. Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći iz 2000., ne postoji nikakav specifični pravni instrument za prisluškivanje automobila u prekograničnom kontekstu. Raspravljalo se o mjeri u kojoj bi se analogijom mogao primjenjivati članak 20. i nužnosti dobivanja suglasnosti država kroz koje automobil putuje.

Virusi slični trojancima Upotrebom virusa sličnih trojancima za presretanje aktivnosti na mobilnim uređajima javljaju se pitanja u vezi s proporcionalnosti u pogledu izuzetno nametljive prirode ove vrste presretanja.

4.2 Izazovi u predmetima porezne prijevare

Operacija Vertigo (vidjeti [Eurojustovo godišnje izvješće za 2015.](#), str. 54 – 55) pokazala je Eurojustovu dodatnu vrijednost u koordinaciji pravosudnog odgovora, upotrebu koordinacijskih centara i važnost ranog uključivanja Eurojusta.

U listopadu se na taktičkom sastanku o pravosudnoj suradnji u pitanjima poreznog kriminala raspravljalo o pravnim preprekama, najboljoj praksi i rješenjima u istrazi i progonu međunarodnog poreznog kriminala, o ulozi zajedničkih istražnih timova u predmetima poreznog kriminala te zamrzavanju i oduzimanju prihoda od poreznog kriminala.

Zajednički istražni timovi Naglašena je korist odgovora zajedničkih istražnih timova na izazove koje se identificira u predmetima međunarodnog poreznog kriminala jer zajednički istražni timovi omogućuju brzo prikupljanje financijskih dokaza, kao i koordinaciju suradnje pružanju uzajamne pravne pomoći i zajedničku strategiju prema državama izvan zajedničkog istražnog tima. Zahvaljujući uskoj suradnji i koordinaciji uspostavljenoj između uključenih nacionalnih nadležnih tijela, okvir zajedničkog istražnog tima može osigurati i platformu za predviđanje problema u vezi s nadležnošću i zahtjeva koji se odnose na prihvatljivost. Naglašene su mogućnosti uključivanja

zamrzavanja/oduzimanja nezakonito stečene imovine u ciljeve zajedničkog istražnog tima i imenovanje stručnjaka za oduzimanje nezakonito stečen imovine kao članova zajedničkog istražnog tima.

Zamrzavanje i konfiskacija Glavne pravne prepreke s kojima se suočilo u zamrzavanju i oduzimanju prihoda od poreznog kriminala su sljedeće: (i) nalozi za zamrzavanje i zapljenu mogu biti odbijeni i ne moraju biti izvršeni ako potvrda o zamrzavanju koju je izdala država članica podnositeljica zahtjeva nije potpuna ili je netočna, i (ii) iznosi koji se navode u potvrdi ne odgovaraju nalogu za zamrzavanje. Dodatni se problemi javljaju jer je potrebno točno naznačiti lokaciju imovine ili dokaza, u skladu s Okvirnom odlukom 2003/577/PUP o naložima za zamrzavanje. Nadalje, primjena testa dvojne

kažnjivosti može uzrokovati poteškoće u provedbi (priznavanju) stranih naloga za zamrzavanje u predmetima poreznog kriminala.

U tom smislu, neke države članice tumače načelo dvojne kažnjivosti prema načelu *in concreto*, što znači da djelo opisano u zahtjevu/nalogu za zamrzavanje mora ispunjavati sve kriterije kažnjivosti prema zakonu države koja prima zahtjev. Obrnuto, tumačenje načela dvojne kažnjivosti prema načelu *in abstracto* dovoljno je da neke države članice provedu prisilne mjere koje potom mogu dovesti do kazne. Razlikovni kriterij za procjenu ispunjava li se zahtjev dvojne kažnjivosti jest provjera traži li se od države koja prima zahtjev ili ne da primijeni svoju nadležnost u provedbi kaznenog postupka tijekom međunarodne pravosudne suradnje.

4.3 Europski uhidbeni nalog

Eurojust olakšava primjenu europskog uhidbenog naloga. U 2016., u Eurojustu je registrirano 315 predmeta koji su bili povezani sa poboljšanjem izvršenja europskog uhidbenog naloga, ukupno 14 posto svih predmeta. Grčka je predala najviše zahtjeva (65), nakon nje Poljska (37) i Velika Britanija (23). Države članice koje su najčešće primale zahtjeve bile su Italija (37), Njemačka (34) i Rumunjska (34).

Eurojust se suočio s povećanim brojem predmeta u kojima su pravosudna tijela naišla na poteškoće s izvršenjem europskih uhidbenih naloga zbog navodno neodgovarajućih zatvorskih uvjeta u državi članici koja je izdala nalog. I prije i nakon važne presude Suda Europske unije, predmet *Aranyosi i Căldăraru* (spojeni predmeti C-404/15 i C-659/15 PPU), Eurojust je osigurao pomoć nacionalnim nadležnim tijelima na različite načine. Eurojust planira tematsku raspravu na Kolegiju početkom 2017.

S obzirom na proturječne europske uhidbene naloge, članak 16. Okvirne odluke o europskom uhidbenom nalogu (FD EAW) predviđa da izvršna pravosudna tijela mogu zatražiti od Eurojusta savjete o mjestu predaje osobe koja je predmet europskih uhidbenih naloga izdanih od strane dviju ili više država članica. Osam takvih predmeta otvoreno je u Eurojustu nakon zahtjeva pravosudnih tijela iz Belgije, Nizozemske, Austrije, Portugala i Velike Britanije.

S obzirom na povrede rokova u izvršavanju europskih uhidbenih naloga, članak 17. stavak 7. Okvirne odluke o europskom uhidbenom nalogu, propisuje da, u iznimnim okolnostima, ako država članica ne može poštivati rokove navedene u članku 17., o tome će obavijestiti Eurojust i navesti razloge kašnjenja. Zabilježeno je dvadeset pet povreda rokova, od kojih su tri zahtijevale daljnje akcije. Kao i u prethodnim godinama, obavijesti o povredama rokova bile su koncentrirane na nekoliko država članica (Bugarska,

Eurojustova mišljenja o usporednim europskim uhidbenim naložima

Prvi predmet odnosio se na belgijskog državljanina uključenog u kaznena djela u vezi s drogom u Nizozemskoj i Njemačkoj. Belgijsko tužiteljstvo primilo je dva europska uhidbena naloga koja su se odnosila na ovu osobu u roku od tri mjeseca. U prvom europskom uhidbenom nalogu njemačke vlasti zatražile su predaju ove osobe u svrhu progona zbog njegove navodne uloge u vođenju objekta za uzgoj kanabisa u Njemačkoj. Drugi europski uhidbeni nalog izdale su nizozemske vlasti u svrhu izvršavanja kazne zatvora koju je odredio

Češka, Irska, Rumunjska, Slovačka, Švedska i Velika Britanija). Činjenicu da većina država članica nije obavještavala Eurojust o bilo kakvim povredama može se objasniti na dva načina: ili su se povrede rokova javljale samo u državama članicama koje su slale obavijesti ili neke države članice nisu postupale u skladu sa svojom obavezom obavješćivanja.

Eurojust je izradio izvješće o *Eurojustovom radu u području europskog uhidbenog naloga* koje obuhvaća razdoblje od 2014. do 2016. Ovo je izvješće nastavak prethodnog izvješća (objavljeno kao dokument Vijeća 10269/14) te će biti objavljeno 2017. godine. Kao i njegov prethodnik ono se bavi ulogom Eurojusta u ovom području, kako na operativnim tako i na strateškim razinama, te osigurava pregled praktičnih i pravnih problema koji su identificirani u primjeni europskog uhidbenog naloga.

nizozemski sud 2013. zbog sudjelovanja u zločinačkoj organizaciji odgovornoj za uzgoj kanabisa u Nizozemskoj.

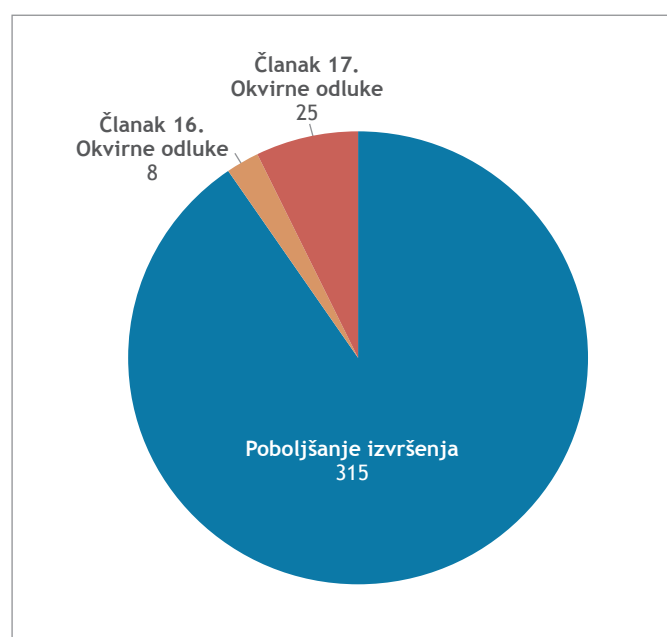
Drugi predmet odnosio se na osobu državljanina Portugala i Kabo Verdea koji je služio zatvorsku kaznu u Francuskoj u trenutku kada su za ovu osobu izdani jedan nizozemski i dva luksemburška europska uhidbena naloga za različita kaznena djela. Dok je boravila u Nizozemskoj, osoba za koju je podnesen zahtjev bila je osumnjičena za oružanu pljačku i posjedovanje oružja, luksemburške vlasti zatražile su progon navedene osobe zbog velikog broja kaznenih djela, uključujući sudjelovanje u zločinačkoj organizaciji, pokušaj ubojstva i iznuđivanje koje je uključivalo prijetnje i nasilje.

U oba slučaja, zatražena je potpora Eurojusta u olakšavanju rješavanja pitanja konkurentnih europskih uhidbenih naloga. Nacionalne katedre koje su primile europske uhidbene naloge zatražile su suradnju nacionalnih katedri koje su ih izdale. Organizirani su **sastanci II razine** kako bi se razmotrilo kojem zahtjevu je potrebno dati prednost, a rezultirali su dogovorom između uključenih nacionalnih katedri da se zatraži mišljenje Eurojusta o usporednim europskim uhidbenim nalogima, koji službeno procjenjuje konkurentne naloge i pruža savjete o određivanju prioriteta zahtjeva. Ova mišljenja temelje se na primjenjivom zakonskom okviru i *Eurojustovim smjernicama za konkurentne europske uhidbene naloge* (vidjeti *Eurojustovo godišnje izvješće za 2004.*, str. 82 – 86). Kao rezultat Eurojustovih koordinacijskih napora, postignut je dogovor među nacionalnim nadležnim tijelima oko izvršavanja europskih uhidbenih naloga kako je istaknuto u Eurojustovim mišljenjima.

U belgijskom slučaju, belgijski sud je potvrdio da se oba europska uhidbena naloga prema Belgiji mogu izvršiti, ali nije dao prednost niti jednom od njih. Belgijsko tužiteljstvo odlučilo je izvršiti zahtjeve u skladu s dogovorom postignutim u Eurojustu. Budući da je svrha njemačkog europskog uhidbenog naloga bila progon dotične osobe, ovom nalogu je dana prednost u odnosu na nizozemski zahtjev.

U francuskom slučaju, svi europski uhidbeni nalozi bili su izdani u svrhu progona. Prema mišljenju Eurojusta, osoba za koju je nalog podnesen trebala je prvo biti predana Nizozemskoj zbog, između ostalog, naprednije faze nizozemske kaznene istrage. Međutim, kako bi se izbjeglo ugrožavanje luksemburških istraga, osoba za koju je podnesen zahtjev trebala je biti privremeno predana u Luksemburg na kratko vrijeme, što bi omogućilo donošenje službene odluke o optužnici u Luksemburgu. Eurojust je dodatno pozvao nizozemske i luksemburške vlasti da se međusobno izravno konzultiraju u vezi s naknadnom predajom osobe za koju je podnesen zahtjev iz Nizozemske u Luksemburg nakon što nizozemski sudovi donesu svoju konačnu presudu.

Slučajevi europskog uhidbenog naloga

Zajednička preporuka o sukobima nadležnosti

U slučaju prijave, automobili iznajmljeni u Italiji i Španjolskoj izvozili su se u Belgiju, Njemačku, Francusku i Švicarsku, opremljeni krivotvorenim bugarskim i talijanskim registracijskim dokumentima. Talijanska istraga pokrenuta je 2013. nakon pritužbi nekoliko talijanskih tvrtki za najam automobila koje su prijavile gubitak oko 2 milijuna EUR. Do sličnih pritužbi došlo je i u Belgiji i Španjolskoj pa su i tamo otvorene istrage. Francuska istraga iste skupine

organiziranog kriminala pokrenuta je nakon rutinske pretrage na francusko-španjolskoj granici tijekom koje su u kamionu pronađena neregistrirana vozila.

I Francuska i Italija otvorile su predmet. Održani su koordinacijski sastanci s ciljem utvrđivanja postojanja paralelnih istraga, razmjene informacija i dogovora o strategiji predmeta kako bi se izbjegli eventualni sukobi nadležnosti. Dok je belgijska istraga zatvorena 2014., paralelne istrage nastavljene su u Španjolskoj, Francuskoj i Italiji. Od Eurojusta je zatraženo da istraži mogu li ove paralelne istrage uistinu dovesti do sukoba nadležnosti i potencijalne situacije *ne bis in idem*. Određeni broj ukradenih vozila i nekoliko osumnjičenika bili su zajednički u sve tri istrage, a kaznena djela počinjena su tijekom istog razdoblja.

Analiza činjenica i *modusa operandi* pokazala je da se većina kaznenih djela dogodila u Italiji. Glavni osumnjičenici navodno su locirani u Italiji, a većina njih bila je talijanskog državljanstva. Isto tako, talijanske su vlasti imale znatnu količinu dokaza u ovom predmetu. Sastavljena je zajednička preporuka, koju su nacionalni članovi Španjolske i Italije izdali svojim nadležnim tijelima, da se prihvati da je Italija u boljem položaju da se bavi sudskim postupkom u postojećem slučaju, da poduzme odgovarajuće korake za brzi prijenos odgovarajućeg postupka te da preuzme postupak koji je prenijela Španjolska. Francuske vlasti podržale su prijenos postupka u Italiju.

Španjolska i talijanska nacionalna nadležna tijela prihvatila su zajedničku preporuku, a uključene nacionalne katedre u Eurojustu olakšale su razmjenu informacija o postupku prijenosa postupka između obje nadležnosti. Za talijanske vlasti preporuka je bila korisna smjernica za primjenu i tumačenje zakonskih odredbi o sukobima nadležnosti i prijenosu postupka, u kontekstu nedavno implementiranog zakonodavstva.

Meeting of the Consultative Forum under the Dutch and Slovak EU Presidencies, June 2016

G.Herman Bolhaar, predsjedavajući Odbora glavnih tužitelja Nizozemske i g. Jozef Szabó, zamjenik glavnog tužitelja Slovačke izjavili su:

Sastanak Savjetodavnog foruma, prvi sazvan pod zajedničkim predsjedavanjem, iznova je potvrdio da je Forum odgovarajuća platforma za predstavnike službi javnog tužiteljstva država članica za razmjenu strategija i najbolje prakse s ciljem unaprjeđivanja međunarodne pravosudne i policijske suradnje u borbi protiv teškog i organiziranog kriminala i jačanja pravosudne dimenzije interne strategije EU-a.

Godišnji fokus

Sukobi nadležnosti

Smjernice za odlučivanje tko je nadležan za kazneni progon

Revidirano 2016.

DIO I: POZADINA

Porast prekograničnog kriminala doveo je tijekom godina do povećanog broja predmeta u kojima više država članica, na temelju svog domaćeg zakonodavstva, ima nadležnost za progon i dovođenje takvih predmeta pred sud.

U skladu s njegovim mandatom, sve od njegovog osnutka, Eurojust rješava pitanja u vezi s najboljim položajem nadležnosti za procesuiranje međunarodnih predmeta u kojima bi progon mogao biti ili je pokrenut u dvije ili više nadležnosti. Kako bi spriječio ili podržao rješavanje sukoba nadležnosti koji bi mogli rezultirati povredom načela *ne bis in idem* te kako bi osigurao upotrebu najučinkovitijih praksi u Europskoj uniji s obzirom na kaznene postupke, Eurojust je 2003. objavio *Smjernice za odlučivanje tko je nadležan za kazneni progon*. Navedene *Smjernice* predlažu čimbenike koje je potrebno uzeti u obzir u predmetima višestruke nadležnosti. Od njihovog usvajanja, bile su od pomoći nacionalnim nadležnim tijelima u utvrđivanju nadležnosti koja je u najboljem položaju da provodi progon u međunarodnim predmetima. Isto tako, *Smjernice* su od pomoći Eurojustu koji može savjetovati nacionalna nadležna tijela o ovom pitanju. Uz to, od njihovog objavljivanja, neke države članice upotrebljavaju *Smjernice* kao referentnu točku prilikom razvoja svojih zakonodavstava ili smjernica.

Uzimajući u obzir razvoj u europskom području slobode, sigurnosti i pravde, operativno iskustvo koje je stekao Eurojust tijekom više od deset godina i potrebe stručnjaka kao što je iskazano u brojnim prigodama, Eurojust izdaje revidiranu verziju svojih *Smjernica*.

Budući da većina država članica nije utvrdila kriterije odlučivanja o najboljem mjestu za progon u slučaju međunarodnih sukoba nadležnosti i budući da u tom smislu ne postoji nikakav »horizontalni« pravni instrument Europske unije, *Smjernice* su zamišljene kao fleksibilni alat koji navodi i podsjeća nadležna tijela o čimbenicima koje je potrebno uzeti u obzir. One osiguravaju zajedničku početnu točku na temelju koje je moguće donijeti odluku. *Smjernice* ne predstavljaju obvezujuća pravila i ne dovode u pitanje važeće nacionalne zakone, zakone Europske unije i međunarodne zakone.

Pravosudna tijela u ovim *Smjernicama* uključuju suce, tužitelje ili sva druga tijela nadležna u skladu s nacionalnim zakonom.

Zakonski okvir Europske unije

Smjernice uzimaju u obzir relevantni zakonski okvir Europske unije, posebice:

- ▶ Okvirnu odluku 2009/948/PUP od 30. studenoga 2009. o sprečavanju i rješavanju sporova o izvršavanju nadležnosti u kaznenim postupcima koja je trenutačno jedini instrument EU-a koji je posvećen ovom pitanju. Ona predviđa mehanizme za izravne konzultacije između nadležnih tijela kako bi se postiglo učinkovito rješenje i izbjegle sve negativne posljedice koje se mogu pojaviti uslijed paralelnih postupaka. Upućivanje na neke relevantne čimbenike koje bi nadležna tijela trebala razmotriti, uključujući one u Eurojustovim *Smjernicama* iz 2003. navedeno je u preambuli (uvodna izjava 9).
- ▶ Ostali pravni instrumenti u području kaznenih pitanja, posebice tekstovi koji se odnose na određeni tip kaznenog djela, poput Okvirne odluke 2002/475/PUP od 13. lipnja 2002. o borbi protiv terorizma (članak 9.) i Okvirne odluke 2008/841/PUP od 24. listopada 2008. o borbi protiv organiziranog kriminala (članak 7.), uključuju odredbe koje se odnose na čimbenike koje je potrebno uzeti u obzir s namjerom centraliziranja postupka u samo jednoj državi članici kada više država članica može valjano provoditi progon na temelju istih činjenica.
- ▶ Odredbe koje se odnose na Eurojustovu pomoć u olakšavanju suradnje i suradnja između nacionalnih nadležnih tijela uključuju:
 - članak 85. stavak 1. točku (c) Sporazuma o funkcioniranju Europske unije,
 - članak 6. i članak 7. (Eurojustove preporuke i neobvezujuća mišljenja) te članak 13. stavak 17. (obveza država članica o obavještanju Eurojusta u predmetima u kojima je došlo do sukoba nadležnosti ili postoji vjerojatnost njihovog pojavljivanja) Odluke Vijeća 2002/187/PUP o osnivanju Eurojusta, kako je izmijenjena Odlukom Vijeća 2009/426/PUP,
 - članak 12. i uvodne izjave 4, 9, 10 i 14 Okvirne odluke 2009/948/PUP i
 - članak 7. Okvirne odluke 2008/841/PUP.

DIO II: PRAKTIČNE SMJERNICE

Ključna načela

- ▶ »*Ne bis in idem*« osnovno je načelo kaznenog zakona regulirano na nacionalnim razinama, razinama Europske unije i međunarodnim razinama, a u skladu s kojim optuženik ne smije biti gonjen više od jednom za isto kazneno djelo, bez obzira je li prvi postupak gonjenja rezultirao presudom ili oslobađajućom presudom. Unutar europskog područja slobode, sigurnosti i pravde glavni pravni izvori ovog načela su članci od 54. do 58. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma (CISA) i članak 50. Povelje Europske unije o temeljnim pravima koje je potrebno tumačiti u svjetlu odgovarajuće sudske prakse Suda Europske unije. (Za pregled sudske prakse Suda u vezi s načelom *ne bis in idem* vidjeti Eurojustov dokument *Načelo ne bis in idem u kaznenim pitanjima u sudskoj praksi Suda Europske unije*.)

Ove se *Smjernice* u potpunosti pridržavaju načela *ne bis in idem* te ga kao takvog podržavaju.

- ▶ U skladu s Okvirnom odlukom 2009/948/PUP (uvodna izjava 12), ove *Smjernice* u potpunosti podržavaju ideju da bi se unutar zajedničkog europskog područja slobode, sigurnosti i pravde, načelo obveznog kaznenog progona, kojim se uređuje postupovno pravo u više država članica, trebalo smatrati ispunjenim kada država članica osigura kazneni progon za pojedino kazneno djelo.
- ▶ Svaki je predmet jedinstven i stoga bi se svaka donesena odluka o nadležnosti koja je u najboljem položaju da vrši progon trebala temeljiti na činjenicama i postignućima svakog pojedinog predmeta. Sve čimbenike za koje se smatra da su relevantni trebalo bi se razmotriti u najboljem interesu pravde.
- ▶ Prilikom donošenja odluke, pravosudna tijela trebala bi pažljivo i nepristrano uravnotežiti sve čimbenike za i protiv pokretanja progona u svakoj od nadležnosti.
- ▶ Pravosudna tijela utvrđuju sve nadležnosti u kojima progon nije moguć, ali i u kojima uspjeh pokretanja progona predmeta predstavlja realnu mogućnost.
- ▶ Kao dio svojih rasprava u rješavanju ovih predmeta, pravosudne bi vlasti trebale istražiti sve mogućnosti koje pružaju postojeće međunarodne konvencije i instrumenti Europske unije za npr. dobivanje međunarodnih dokaza, prijenos postupka ili predaju osoba.

- ▶ Ova odluka uvijek mora biti poštena, neovisna i objektivna i mora biti donesena uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima i Povelju Europske unije o temeljnim pravima osiguravajući da su postupovna jamstva svih optuženika ili potencijalnih optuženika zaštićena.

Što učiniti?

- ▶ Čim se otkriju paralelni postupci, nadležna tijela uključenih država članica trebala bi međusobno stupiti u kontakt.

U okviru svog mandata, Europska pravosudna mreža (EJN) može pružiti pomoć nadležnim tijelima, npr. olakšavanjem komunikacije te identifikacijom i prikupljanjem informacija o nadležnim tijelima koje je potrebno kontaktirati.

- ▶ Kao sljedeći korak, uključena nadležna tijela trebala bi početi surađivati i koordinirati svoje aktivnosti kako bi se izbjeglo trošenje resursa, dupliciranje rada ili rizik od kršenja načela *ne bis in idem*. U većini slučajeva, dijalog, uzajamno povjerenje i koordinacija između nadležnih tijela rezultiraju uspješnim pronalaženjem rješenja.
- ▶ Kada su paralelni postupci koordinirani, nadležna tijela bi trebala razmotriti bavljenje svim progonima u jednoj nadležnosti, pod uvjetom da je to praktično, uzimajući u obzir učinak koji bi progon određenih optuženika u jednoj nadležnosti mogao imati na progon u drugoj ili trećoj nadležnosti. Trebalo bi se poduzeti sve napore kako bi se spriječilo da jedan progon ugrožava drugi.
- ▶ Odluka o mjestu progona trebala bi biti donesena što je ranije moguće u postupku istrage ili progona i nakon međusobnog savjetovanja sa svim relevantnim tijelima u svim nadležnostima.
- ▶ Eurojust ima privilegirani status i može ponuditi pomoć dotičnim nadležnim tijelima u njihovim nastojanjima da surađuju i pronalaze rješenja u bilo kojem trenutku u svim prethodnim koracima, te čak može identificirati predmete na čekanju u državama članicama u kojima bi moglo doći do ovih sukoba (*vidjeti dolje*).

Glavni čimbenici

Prilikom donošenja odluke o nadležnosti za kazneni progon potrebno je u obzir uzeti niz čimbenika. Svi oni mogu utjecati na konačnu odluku. Prednost i težina koju je potrebno dodijeliti svakom od čimbenika razlikuju se od predmeta do predmeta.

Neki od čimbenika koje je potrebno uzeti u obzir su sljedeći:

Teritorijalnost Potrebno je krenuti od preliminarne pretpostavke da, ako je moguće, progon treba biti u onoj nadležnosti u kojoj se dogodila većina—ili najvažniji dio—kaznenog djelovanja ili u kojoj je pretrpljen najveći dio gubitka—ili njegov najvažniji dio. Stoga je potrebno s dužnom pozornosti razmotriti i kvantitativne (većina) i kvalitativne (najvažniji dio) dimenzije.

Lokacija osumnjičenika/optuženika U vezi s ovim čimbenikom moguće je razmatrati određeni broj elemenata poput:

- ▶ mjesta na kojemu je osumnjičenik/optuženik pronađen;
- ▶ državljanstvo ili uobičajeno boravište osumnjičenika/optuženika;
- ▶ eventualne snažne osobne veze s nekom državom članicom ili drugi značajni interesi osumnjičenika/optuženika;
- ▶ mogućnost osiguravanja predaje ili izručivanja osumnjičenika/optuženika drugoj nadležnosti; i
- ▶ mogućnosti prijenosa postupka u nadležnost u kojoj se osumnjičenik/optuženik nalazi.

U situacijama u kojima je moguće identificirati nekoliko suoptuženika, nije važan samo njihov broj, nego i njihove uloge u počinjenju kaznenog djela te lokacije na kojima se nalaze. Ponovno, u obzir se uzimaju i kvantitativne i kvalitativne dimenzije.

Ocjena ovih elemenata trebala bi isto tako uzeti u obzir sve važeće pravne instrumente EU-a, poglavito one koji se odnose na načelo uzajamnog priznavanja. Njihova primjena može utjecati na procjenu ovih čimbenika pa tako i na konačnu odluku o mjestu progona. Primjerice, primjena Okvirne odluke o uzajamnom priznavanju presuda kojima se izriču kazne zatvora (2008/909/PUP) u kombinaciji s Okvirnom odlukom o europskom uhidbenom nalogu (2002/584/PUP) može učiniti lokaciju osumnjičenika/optuženika kriterijem sekundarne važnosti jer u kasnijoj fazi osuđena osoba može biti prebačena u državu članicu na odsluženje zatvorske kazne.

Dostupnost i prihvatljivost dokaza Pravosudna tijela mogu rješavati predmete upotrebom pouzdanih, vjerodostojnih i prihvatljivih dokaza. Lokacija i dostupnost dokaza u odgovarajućem obliku kao i prihvatljivost i prihvaćanje od strane suda trebali

bi biti uzeti u obzir. Isto tako, u obzir bi trebalo uzeti i kvantitetu i kvalitetu dokaza u dotičnim državama članicama, iako se može očekivati da pravni okvir koji je uveden Europskim istražnim nalogom (Direktiva 2014/41/EU) olakša prikupljanje dokaza na međunarodnoj razini.

Prikupljanje dokaza od svjedoka, stručnjaka i žrtava Pravosudna tijela trebat će razmotriti mogućnost prikupljanja dokaza od svjedoka, stručnjaka i žrtava, uključujući, prema potrebi, njihovu mogućnost putovanja u drugu nadležnost kako bi pružili te dokaze. U obzir bi trebalo uzeti i mogućnost primanja dokaza u pisanom ili drugim oblicima, poput primanja dokaza na daljinu putem telefona ili videokonferencije.

Zaštita svjedoka Pravosudna tijela trebala bi uvijek nastojati osigurati da svjedoci ili osobe koje pomažu u postupku progona nisu u opasnosti. Prilikom donošenja odluke o nadležnosti za kazneni progon, čimbenici koje je potrebno razmotriti mogu primjerice uključivati i mogućnost da je jedna nadležnost u mogućnosti ponuditi program zaštite svjedoka, dok s drugom to nije slučaj.

Interesi žrtava U skladu s Direktivom 2012/29/EU o pravima žrtava, pravosudna tijela dužna su uzeti u obzir značajne interese žrtava, uključujući njihovu zaštitu i hoće li biti ugrožene ako se kazneni progon izvrši u jednoj nadležnosti, a ne u drugoj. Takvo promišljanje uključuje i mogućnost traženja odštete od strane žrtava.

Faza postupka Potrebno je razmotriti fazu razvoja kaznenog postupka u dotičnoj državi članici. Kada je istraga već u uznapredovaloj fazi u jednoj nadležnosti, prijenos predmeta u drugu nadležnost mogao bi biti neprikladan.

Trajanje postupka Iako vrijeme ne bi trebalo biti odlučujući čimbenik u odlučivanju o nadležnosti za kazneni progon, kada su ostali čimbenici uravnoteženi, tada bi pravosudna tijela trebala razmotriti trajanje postupka do njegovog zaključenja u određenoj nadležnosti (»pravda koja kasni, uskraćena je pravda«).

Pravni zahtjevi Potrebno je razmotriti postojeće zakonske okvire, uključujući obveze i zahtjeve koji su određeni u svim nadležnostima, kao i sve moguće učinke odluke da se kazneni progon vrši u jednoj, a ne u nekoj drugoj nadležnosti, kao i eventualni ishod u svakoj nadležnosti. Međutim, pravosudna tijela ne bi se trebala odlučivati za progon u jednoj nadležnosti umjesto u nekoj drugoj samo kako bi izbjegla postupanje u skladu sa zakonskim obvezama koje se primjenjuju u jednoj nadležnosti, ali ne i u drugoj.

Ovlasti izricanja kazne Dok bi se trebalo osigurati da potencijalne dostupne kazne odražavaju ozbiljnost kaznenog postupanja koja je podložna kaznenom gonjenju, pravosudna tijela ne bi smjela insistirati na progonu u jednoj nadležnosti samo jer su potencijalne dostupne kazne veće nego u drugoj nadležnosti. Isto tako, relativne ovlasti izricanja kazne sudova u različitim nadležnostima ne bi trebale biti odlučujući čimbenik u odlučivanju o nadležnosti za kazneni progon.

Imovinska korist ostvarena kaznenim djelima Primjenjivi pravni instrumenti Europske unije i međunarodni pravni instrumenti, poglavito instrumenti međusobnog priznavanja Europske unije o zamrzavanju i oduzimanju, trebali bi se uzeti u obzir kod ocjene ovlasti dostupnih za zadržavanje, povrat, zapljenu i oduzimanje imovinske koristi ostvarene

kaznenim djelima. Međutim, pravosudna tijela ne bi se trebala odlučivati za progon u jednoj nadležnosti umjesto u nekoj drugoj samo jer bi progon u određenoj nadležnosti rezultirao učinkovitijim povratom imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima.

Troškovi i resursi Dok bi pravosudna tijela trebala voditi računa o troškovima i resursima, troškovi gonjenja predmeta, ili njegov utjecaj na resurse tužiteljstva ne bi trebali biti čimbenik u odlučivanju o nadležnosti za progon, osim ako svi drugi čimbenici nisu jednakomjerno uravnoteženi.

Prioriteti država članica Pravosudna tijela ne bi smjela dobiti predmet za progon u svojoj nadležnosti zato što ga se ne smatra prioritetnim u njihovoj državi članici.

Eurojustova potpora

- ▶ Bilo koje uključeno pravosudno tijelo u svakom trenutku ima pravo zatražiti pomoć Eurojusta.
- ▶ U okviru svog mandata, po mogućnosti od rane faze, Eurojust može pomoći u ostvarivanju preliminarnih kontakata i konzultacija između nadležnih tijela, koordinirati njihove aktivnosti, poticati i ubrzavati razmjenu informacija kako bi se dobila cjelovita slika o predmetu, osigurati besprijekornu primjenu instrumenata pravosudne suradnje, razjašnjavati povezanost između različitih dijelova zločinačkih mreža i olakšavati naknadne odluke o nadležnosti za kazneni progon. U predmetima u koje se Eurojust još nije uključio, a nadležna tijela ne mogu postići konsenzus o učinkovitom rješenju u kontekstu izravnih konzultacija definiranih Okvirnom odlukom 2009/948/PUP, bilo koje od uključenih nadležnih tijela, prema potrebi, upućuje pitanje Eurojustu.
- ▶ Eurojust je u mogućnosti u ranoj fazi otkriti paralelne postupke i proaktivno pružati potporu nacionalnim nadležnim tijelima, zahvaljujući informacijama o predmetima u kojima je došlo do sukoba nadležnosti ili postoji vjerojatnost njihovog pojavljivanja, a koje je primio od država članica u skladu s Odlukom Vijeća Eurojusta.
- ▶ Nadležna tijela uključenih država članica na koordinacijskim sastancima u organizaciji Eurojusta mogu se međusobno susretati i raspravljati o spornim pitanjima, uz potporu nacionalnih članova. Uz to, zajednički istražni timovi (JIF) mogu poslužiti kao odličan alat za sprječavanje i rješavanje sukoba nadležnosti kao što se, unutar okvira zajedničkog istražnog tima, nadležna tijela mogu usuglasiti o nadležnosti za kazneni progon i o kaznenim djelima koja će biti predmet progona.
- ▶ Štoviše, djelovanjem preko svojih nacionalnih članova (pojedinačno ili zajednički) ili kao Kolegij, Eurojust može izdati preporuke i neobvezujuća mišljenja tražeći od nadležnih tijela da prihvate da je netko od njih u boljem položaju za pokretanje istrage ili progona određenih djela.

Uprava

5.1 Potpora operativnom i strateškom radu

Eurojustova uprava podržala je operativni rad Kolegija, ali i njegovu funkciju kao uprave. U 2016. godini održano je 26 operativnih sastanaka i 7 sastanaka uprave. Uz to, Kolegij je održao dva događaja planiranja s namjerom raspravljanja o organizacijskom razvoju i strateškom planiranju. *Eurojustov operativni priručnik* koji je Kolegij odobrio u studenom daje smjernice za pomoć uprave nacionalnim katedrama u rješavanju predmeta, ključnu točku u konsolidaciji zajedničkih i sveobuhvatnih pristupa upravljanju radom u čitavoj organizaciji.

Operativne teme Nacionalna nadležna tijela zatražila su od Eurojusta da prikupi informacije ili osigura pravni savjet u vezi sa sljedećim temama:

- ▶ presude Suda Europske unije kojima se tumače pravni izrazi »pravosudno tijelo« i »sudska odluka« u kontekstu Okvirne odluke o europskom uhitbenom nalogu,

- ▶ priznavanje »roditeljske otmice djeteta« iz jedne države članice u drugu kao kaznenog djela,
- ▶ članak 18. i članak 19. Okvirne odluke o europskom uhitbenom nalogu u vezi s »privremenim premještajem« i »saslušanje osobe«,
- ▶ strani teroristički borci,
- ▶ presretanje razgovora pomoću virusa sličnih trojancima koji se aktiviraju na daljinu u pametnim telefonima i
- ▶ postupovno pravo primjenljivo na hitne situacije (npr. izvanredna stanja).

Tematske rasprave Kolegij je razmjenjivao stručnost i najbolju praksu u područjima posebnog operativnog interesa za Eurojust: evaluacijsko izvješćivanje u području forenzičke znanosti i presretanja telekomunikacija.

5.2 Reorganizacija uprave

Nova organizacijska struktura uprave bit će provedena od siječnja 2017., na prijedlog direktora uprave *ad interim* i nakon usvajanja od strane Kolegija. Ključno načelo koje je u osnovi organizacije optimalna je upotreba resursa i stvaranje sinergija za potporu operativnim potrebama Eurojusta. Nova operativna jedinica koja je rezultat spajanja jedinice za analizu predmeta i dijelova jedinice pravne službe djeluje kao jedinstveno kontaktno mjesto za nacionalne

katedre i Kolegij. Operativna jedinica primjenjivat će multidisciplinarni pristup za pružanje usluga potpore operativnom radu. S ciljem jačanja Eurojustovog korporativnog upravljanja i komunikacijskih sposobnosti te jačanja Eurojustovog profila prema dionicima bit će formirani Ured za korporativne komunikacije, Ured za institucionalne poslove i Ured za planiranje, programiranje i izvješćivanje.

5.3 Osoblje i proračun

Osoblje Nakraju 2016. Eurojust je imao 347 zaposlenika, uključujući 72 nacionalna člana, zamjenika i pomoćnika, 196 privremenih agenata, 31 agenta na ugovor, 21 upućenog nacionalnog stručnjaka, 8 povremenih zaposlenika i 19 pripravnika. Eurojust je ispunio svoje obveze koje su se odnosile na smanjenje broja zaposlenika od pet postotom decentraliziranim agencijama.

Paralelno s ovim smanjenjem administrativnih resursa Eurojustu su proračunska tijela odobrila tri nova operativna radna mjesta kao »namjernu nadopunu« do ispunjavanja ciljeva utvrđenih višegodišnjim financijski okvirom s ciljem zadovoljavanja povećane potražnje koja se odnosi na rad u području borbe protiv terorizma, cyber kriminala i ilegalnog krijumčarenja imigranata.

Proračun Eurojustov proračun za 2016. od 43.539.737 EUR uključivao je izdvojeni iznos od 6.980.000 EUR za projekt novog prostora. Ovaj je proračun bio 7 posto niži nego što je to Eurojust prvotno zahtijevao. Zbog ovog ograničenja i kako bi osigurali izvršavanje svojih operativnih aktivnosti koje su uvjetovane potražnjom i mogućnost ispunjavanja naših zakonskih obveza, Eurojustov program rada za 2016. godinu bio je izmijenjen kako bi se prednost dala aktivnostima agencije. Odgođen je dio razvoja u području IT-a, a nekoliko je sastanaka bilo otkazano, kao što je sastanak s nacionalnim dopisnicima u Eurojustu te sastanak s Eurojustovim kontaktnim točkama u trećim državama, što je osiguralo korištenje proračuna u cijelosti za rad i koordinacijske sastanke. Zapošljavanje novih radnika

je odgođeno što je rezultiralo stopom slobodnih radnim mjestima od 3,45 posto. Odgađanje primopredaje nove zgrade u određenoj je mjeri povećalo proračunski pritisak pred kraj financijske godine, a ostvarena je stopa uspješnosti izvedbe proračuna od 99,89 posto.

Konsolidirano godišnje izvješće o radu Kako je predviđeno u članku 47. Financijske uredbe o Eurojustu, *Konsolidirano godišnje izvješće o radu* (CAAR) priprema izvršni direktor s ciljem izvješćivanja o postignućima

agencije tijekom godine. U konsolidiranom godišnjem izvješću o radu iznose se pojedinosti ostvarene razine provedbe ciljeva iz Eurojustovog godišnjeg programa rada na temelju utvrđenih ključnih pokazatelja uspješnosti, kao i raspoređenih ljudskih i financijskih resursa te primijenjenih internih kontrola. Izvješće se predaje proračunskim tijelima na godišnjoj razini do 1. srpnja, a može ga se pronaći na internetskim stranicama Eurojusta.

5.4 Organizacijski razvoj

Kao nastavak ocjene Eurojusta i njegovih aktivnosti u skladu s člankom 41.a Odluke Vijeća Eurojusta te u skladu s akcijskim planom za provedbu preporuka koje je Kolegij usvojio u 2015. formirana je radna skupina za kontrolu i pojednostavljivanje internih radnih struktura te utvrđivanje prioriteta. Kolegij je u 2016. donosio odluke uključujući: (i) povećane usluge i resurse iz uprave za potporu operativnom djelovanju; (ii) konkretne korake prema zajedničkom i usklađenom unosu, obradi i brisanju podataka u CMS-u; i (iii) ograničeni broj projekata u vezi s politikama u područjima prioriteta za borbu protiv kriminala te instrumenata pravosudne suradnje. Uprava je nastavila pomagati Kolegiju u praćenju

i analizi utjecaja zakonskog razvoja u vezi s nacrtom Uredbe o Eurojustu te formiranju Ureda europskog javnog tužitelja. Vijeće je usvojilo opći pristup o nacrtu Uredbe o Eurojustu u veljači 2015. isključujući odredbe koje se odnose na Ured europskog javnog tužitelja.

U 2016. Eurojust je Komisiji, Vijeću i Europskom parlamentu predstavio svoje stavove u vezi sa suradnjom s budućim Uredom europskog javnog tužitelja na temelju svoje stručnosti i praktičnog iskustva u pravosudnoj suradnji u kaznenim pitanjima te je izrazio svoju zabrinutost u vezi s eventualnim utjecajem na njegove resurse.

Eurojustov upravljački tim nakon reorganizacije uprave

5.5 Novi prostor

Izgradnja novog prostora Eurojusta nastavljena je prema planu u 2016., što je bio slučaj i s programom. Do 1. travnja dosegnuta je najviša točka izgradnje što je označilo početak završne faze izgradnje zgrade koju će ugovaratelj isporučiti državi domaćinu i Eurojustu između prosinca 2016. i kraja prvog tromjesečja 2017.

Eurojust očekuje preseljenje u nove prostore do kraja drugog tromjesečja 2017., a primopredaja koja se očekuje u skladu je s Eurojustovim programom zahtjeva.

Primjer Eurojustovih publikacija u 2016.

Javni pristup dokumentima

Broj zahtjeva za [javni pristup Eurojustovim dokumentima](#) smanjio se u 2016. uz ukupan broj od 15 zahtjeva u odnosu na 18 zahtjeva u 2015. Uz to, Eurojust je primio tri zahtjeva za konzultacije u skladu s člankom 4. stavkom 4. Uredbe 1049/2001 kao treća strana autor traženog dokumenta. U 2016. godini nije zaprimljen niti jedan ponovni zahtjev. Eurojust je nastavio ažurirati [javni registar](#) dokumenata dostupnih putem Eurojustove internetske stranice. Rastući popis dokumenata koji su izravno dostupni javnosti osmišljen je kako bi olakšao građanima pristup dokumentima u posjedu Eurojusta bez potrebe podnošenja službenog zahtjeva za pristup dokumentima te kako bi povećao transparentnost i dostupnost informacija o Eurojustovim aktivnostima.

Eurojust
i mreže
stručnjaka

Eurojust je domaćin Tajništava Europske pravosudne mreže (EJN), Mreže nacionalnih stručnjaka za zajedničke istražne timove (Mreža zajedničkih istražnih timova) i Mreže za istragu i progon genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina (Mreža za genocid), a svi se oni koriste Eurojustovim resursima. Njihovi su članovi dio Eurojustovog osoblja.

Tajništva nude usluge mrežama i olakšavaju suradnju s Kolegijem i nacionalnim katedrama u njihovim zajedničkim područjima djelovanja. Eurojust pruža i pravnu, administrativnu i financijsku potporu Savjetodavnom forumu glavnih tužitelja i direktora javnih tužiteljstava država članica Europske unije (Savjetodavni forum).

6.1 Europska pravosudna mreža

Osnovana 1998. godine [Europska pravosudna mreža](#), predstavlja mrežu nacionalnih kontaktnih točaka koje su imenovala države članice s ciljem olakšavanja pravosudne suradnje u kaznenim pitanjima. Kontaktne točke Europske pravosudne mreže svakodnevno pomažu stručnjacima pravnim i praktičnim savjetima te uspostavljanjem izravnih kontakata između nacionalnih nadležnih tijela. Tajništvo ove mreže uspostavljeno je 2003. godine.

Sastanci Plenarni sastanci Europske pravosudne mreže održani su u Amsterdamu i Bratislavi. Teme o kojima se raspravljalo bile su trgovanje ljudima/iskorištavanje radne snage, financijske istrage, elektronički dokazi, suradnja i sinergije s Europskom mrežom za prava žrtava (ENVR) i Europskom pravosudnom mrežom za cyber kriminal. U Eurojustu su održana tri sastanka: redovni sastanak, sastanak dopisnika za tehnička pitanja i sastanak nacionalnih dopisnika.

Regionalni sastanci Europske pravosudne mreže održani su u Njemačkoj, Nizozemskoj, Austriji, Portugalu i Rumunjskoj. Nacionalni sastanci Europske pravosudne mreže održani su u Latviji, Poljskoj i Velikoj Britaniji. Ovi su sastanci omogućili kontaktnim točkama Europske pravosudne mreže i nadležnim lokalnim tijelima razgovor o međunarodnoj pravosudnoj suradnji u različitim područjima, kao i o odnosima između Europske pravosudne mreže i Eurojusta. Ovim sastancima prisustvovali su predstavnici Eurojustovih nacionalnih katedri.

Zajednički dokument Eurojusta i Europske pravosudne mreže

Zajednički dokument, [Pomoć u međunarodnoj suradnji u kaznenim pitanjima za stručnjake, Europska pravosudna mreža i Eurojust, »Što možemo učiniti za vas?«, dostupan na svim službenim jezicima EU-a te je objavljen na internetskim stranicama Europske pravosudne mreže i Eurojusta. Njime se informira stručnjake o uslugama i pomoći koju mogu pružiti Europska pravosudna mreža i Eurojust kako bi se osiguralo da se bave predmetima unutar svojih mandata, da se učinkovito koriste vremenom i resursima te da izbjegavaju dupliciranje posla.](#)

Suradnja s Eurojustom Europska pravosudna mreža i Eurojust nastavili su s provedbom svojih akcijskih planova u šestom krugu međusobnog ocjenjivanja u državama članicama.

Kao dio plenarnog sastanka Europske pravosudne mreže pod nizozemskim predsjedavanjem, kontaktne točke ove mreže susrele su se s kolegama na Eurojustovim nacionalnim katedrama na bilateralnim radionicama kako bi raspravljali o tome kako osigurati najbolju moguću potporu stručnjacima jačanjem sinergija između Europske pravosudne mreže i Eurojusta. Dobra suradnja potvrđena je u brojnim predmetima. Naglašena je važnost bliskih i redovitih kontakata i konzultacija između kontaktnih točaka Europske pravosudne mreže i Eurojustovih nacionalnih katedri. Zajednički dokument bit će pregledan kao općeniti rezultat.

Internetska stranica Europske pravosudne mreže Ažurirano je nekoliko dijelova ove internetske stranice. Objavljena je nova verzija alata Compendium. Ovaj alat podržava sastavljanje svih tipova zahtjeva za pravosudnu suradnju, na temelju bilo instrumenata međusobnog priznavanja ili zahtjeva za uzajamnu pravnu pomoć.

Nove verzije izrađene su za dio u sudskoj knjižnici internetske stranice koji se odnosi na provedbu pravnih instrumenata. Uz to, Tajništvo Europske pravosudne mreže razvilo je novi alat za online izvješćivanje za aktivnosti kontaktnih točaka mreže koji će biti spreman za upotrebu od siječnja 2017.

Europska pravosudna mreža nastavila je razvijati odnose s drugim pravosudnim mrežama i trećim državama. Njihovi kontaktni podaci dostupni su kontaktnim točkama Europske pravosudne mreže u novom dijelu internetske stranice mreže pod naslovom »Suradnja s trećim državama i pravosudne mreže«.

Obuka Tajništvo Europske pravosudne mreže organiziralo je sedmi jezični tečaj za kontaktne točke Europske pravosudne mreže u suradnji s Europskom mrežom za pravosudnu izobrazbu. Tijekom jednog tjedna kontaktne su točke mogle unaprjeđivati svoje jezične vještine te su imale priliku informirati druge sudionike o funkcioniranju Europske pravosudne mreže i njezine internetske stranice.

6.2 Mreža zajedničkih istražnih timova

Mreža zajedničkih istražnih timova predstavlja mrežu nacionalnih pravosudnih i policijskih kontaktnih točaka, a osnovana je 2005. godine s ciljem poticanja upotrebe zajedničkih istražnih timova, odnosno razmjene informacija i najbolje prakse. Tajništvo ove mreže uspostavljeno je 2011. godine. Od 2013. Tajništvo upravlja programom dodjele bespovratnih sredstava koji je pokrenuo Eurojust s ciljem osiguravanja financijske potpore aktivnostima zajedničkih istražnih timova (*vidjeti poglavlje 1.4*).

Godišnji sastanak Dvanaesti godišnji sastanak nacionalnih stručnjaka za zajedničke istražne timove održan je u lipnju sa specifičnim fokusom na izazove i prilike koje nude zajednički istražni timovi u predmetima ilegalnog krijumčarenja imigranata. Tijekom dva dana stručnjaci i praktičari iz cijele Europe, kao i druge relevantne agencije i dionici, raspravljali su o konkretnim koracima za jačanje upotrebe zajedničkih istražnih timova u ilegalnom krijumčarenju imigranata. Zaključci sastanka dostupni su na Eurojustovoj internetskoj stranici.

Projekti Mreža zajedničkih istražnih timova izmijenila je dva korisna dokumenta za stručnjake, a koji su dostupni i na Eurojustovoj internetskoj stranici: **Priručnik za zajedničke istražne timove**, koji je temeljito unaprijeđen kako bi mogao služiti kao praktični vodič za zajedničke istražne timove, a uključuje i dio s često postavljanim pitanjima, i **Tipski**

sporazum o osnivanju zajedničkog istražnog tima, koji je izmijenjen s ciljem pojednostavljivanja postojećeg modela i uvrštavanja nekoliko izmjena koje su izvedene iz analize postojećih sporazuma. Prihvatilo ga je Vijeće ministara svojom odlukom.

Mreža zajedničkih istražnih timova nastavila je prikupljati informacije o nacionalnim zakonodavstvima (novi sažeci objavljeni su za DK, IT, LV, HU, PL, PT, FI i UK) i praksi (pokrenuto je 20 novih ocjenjivanja zajedničkih istražnih timova) koji se odnose na zajedničke istražne timove. Ove informacije dostupne su u ograničenom području zajedničkih istražnih timova, internetskoj platformi za koju stručnjaci iz EU-a imaju pravo tražiti pristup.

Obuka Osim tečaja *Zajednički istražni timovi* (*vidjeti poglavlje 3*) i zaključaka godišnjeg sastanka, Mreža zajedničkih istražnih timova i njezino Tajništvo doprinijeli su obuci zajedničkih istražnih timova koja je posebice usmjerena na izazove u predmetima ilegalnog krijumčarenja imigranata. Ovaj je događaj organiziran u suradnji s Europskom policijskom akademijom (CEPOL), Europskom mrežom za pravosudnu izobrazbu i Tajništvom konvencije o policijskoj suradnji u jugoistočnoj Europi (PCC-SEE), a tijekom tri dana okupio je 25 sudionika iz država članica i trećih država koje su pogođene ovim tipom aktivnosti organiziranog kriminala s ciljem jačanja upotrebe zajedničkih istražnih timova u ovom području.

6.3 Mreža za genocid

Mreža za genocid osnovana je 2002. godine kako bi se osigurala bliska suradnja između nacionalnih nadležnih tijela u istragama i progonu genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina razmjenom operativnih informacija, najbolje prakse i iskustva. Radi se o mreži stručnjaka—istražitelja, tužitelja i službenika koji se bave pružanjem uzajamne pravne pomoći. Tajništvo ove mreže uspostavljeno je u srpnju 2011.

Sastanci U Eurojustu su održana dva plenarna sastanka koja su bila posvećena praktičnim izazovima predmeta protiv vođa Demokratskih snaga za oslobođenje Ruande (FDLR) u Njemačkoj te kaznenim djelima u vezi s pljačkom i uništavanjem kulturne baštine u Siriji i Iraku. Zaključci oba godišnja sastanka dostupni su na internetskoj stranici Eurojusta. Uz to, održan je i jedan *ad hoc* sastanak kako bi se raspravilo i ubrzalo nacionalne istrage u vezi s oružanim sukobom u Siriji koji je u tijeku, uzimajući u obzir znatan priliv sirijskih izbjeglica na teritorij Europske unije, među kojima su i žrtve, svjedoci i počinitelji zlodjela. Izvješća sa sastanaka objavljena su kao dokumenti Vijeća br. 10169/16 i 13409/16.

Prvidan Europske unije protiv nekažnjivosti organizirali su 23. svibnja pod nizozemskim predsjedavanjem, Mreža za genocid, Eurojust i Europska komisija. Cilj godišnjeg događaja je podizanje svijesti o najgusnijim kaznenim djelima, promocija nacionalnih istraga i progona, rješavanje pitanja položaja i sudjelovanja žrtvi u kaznenom postupku te jačanje predanosti diljem Europske unije u borbi protiv nekažnjivosti za ova kaznena djela. Rezultat je objavljen kao dokument Vijeća br. 10233/16.

Obuka U listopadu je Mreža za genocid provela program obuke o istraživanju i progonu spolnog nasilja povezanog sa sukobima u suradnji sa stručnjacima iz Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (ICTY) i UN-ovog tima za vladavinu prava. Mreža za genocid nastavila je suradnju s Europskom pravosudnom mrežom na provedbi programa obuke za suce i tužitelje te je započela suradnju s Europskom policijskom akademijom (CEPOL) s ciljem razvoja programa obuke koji je usredotočen na istražne aspekte najtežih međunarodnih kaznenih djela.

Projekti U 2016. godini izvršeno je nekoliko prikupljanja činjenica i ocjenjivanja. Najopsežnijim upitnikom ocjenjivala se trenutna primjena Odluke Vijeća 2003/335/PUP o uspostavljanju specijalističkih odjela na nacionalnoj razini za istragu i progon najtežih međunarodnih kaznenih djela. Ovakvi odjeli postoje kako bi se unutar istog odjela okupilo specijalističko

znanje za bavljenje kompleksnim pravnim i praktičnim izazovima, zadržala stručnost, najbolja praksa i stečena iskustva. Taj rad uključuje i pitanja u vezi sa zaštitom i sudjelovanjem žrtava u pravosudnom postupku. Rezultat je objavljen kao dokument Vijeća br. 10234/16.

6.4 Savjetodavni forum

Savjetodavni forum osnovan je 2010. godine kako bi se pojačala pravosudna suradnja i međusobno povjerenje između država članica te osigurale informacije iz sudstva u institucijama Europske unije za razvoj europskog područja slobode, sigurnosti i pravde.

Zajednički sastanak Nakon razmišljanja o budućem obliku i sadržaju, 2016. bila je prva godina da je predsjedništvo EU-akao organizator sazvalo zajednički sastanak. Odbor glavnih tužitelja Nizozemske i Ured glavnog tužitelja Slovačke zajednički su sazvali 11. sastanak Savjetodavnog foruma u lipnju s fokusom na najnoviji razvoj u području cyber kriminala, terorizma i ilegalnog krijumčarenja imigranata kao i suradnju s ključnim trećim državama u borbi protiv teškog i organiziranog kriminala.

Europska pravosudna mreža za cyber kriminal Savjetodavni forum raspravljao je o rezultatu strateškog seminara, *Ključevi za cyber prostor*, u vezi s čestim izazovima s kojima se suočavaju suci u istragama i progonima cyber kriminala, s fokusom na suradnju s pružateljima usluga i šifriranje. Forum je pozdravio inicijativu nizozemskog predsjedništava EU-a za osnivanjem Europske pravosudne mreže za cyber kriminal kao način kako potaknuti kontakte među pravosudnim stručnjacima koji se bave pitanjem cyber kriminala u državama članicama i povećati učinkovitost istraga i progona slučajeva cyber kriminala.

Pravosudni odgovor na terorizam i ilegalno krijumčarenje imigranata Predstavnici uključenih

država članica podijelili su svoja iskustva u vezi s jačanjem pravosudnog odgovora na terorističke prijetnje i nedavne terorističke napade u Francuskoj i Belgiji. Pružen je uvid u izazove s kojima se suočava i stečena iskustva u istraživanju i progonu predmeta ilegalnog krijumčarenja imigranata, osobito u odnosu na priznavanje nadležnosti na otvorenom moru i dodanoj vrijednosti uzimajući u obzir takav tip kaznenog djela kao što je ozbiljni organizirani kriminal.

Naglašena je potreba za jačanjem i pojednostavljivanjem međunarodne suradnje kroz jačanje kontakata među stručnjacima i podjele zakonodavstva i najbolje prakse, kao i kroz poticanje istraga upotrebom npr. posebnih istražnih tehnika i zajedničkih istražnih timova, prema potrebi.

Suradnja s ključnim trećim državama Razmijenjena su mišljenja o pravnim i praktičnim izazovima s kojima se suočava te mogućim načinima jačanja suradnje s pravosudnim tijelima iz trećih država u odnosu na ispunjavanje zahtjeva za uzajamnom pravnom pomoći, razmjenu informacija i prikupljanje dokaza. Eurojust je osigurao uvid u svoje tekuće aktivnosti u području vanjskih odnosa, naglašavajući dodatnu vrijednost sporazuma o suradnji, suradničke tužitelje imenovane u Eurojustu i njegovu mrežu pravosudnih kontaktnih točaka u trećim državama koje potiču pravosudnu suradnju.

Zaključci sastanka dostupni su na Eurojustovoj internetskoj stranici.

Hvala lijepa

Zahvaljujemo **Franciscu Jiménez Villarejou**, nacionalnom članu za *Španjolsku*, na njegovom radu i dragocjenom doprinosu kao dopredsjedniku Kolegija Eurojusta od studenoga 2013. do studenoga 2016.

Hvala lijepa i zbogom

Petter Sødal, suradnički tužitelj za *Norvešku* u Eurojustu od listopada 2013. do kolovoza 2016.

Klaus Rackwitz, izvršni direktor od listopada 2011. do rujna 2016.

ISBN: 978-92-9490-119-4

EUROJUST

Johan de Wittlaan 9, 2517 AB The Hague, Nizozemska

Telefon: +31 70 412 5000 - E-pošta: info@eurojust.europa.eu - Internetna stranica: www.eurojust.europa.eu